

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Pranciškus Apaštališkasis paraginimas <i>GAUDETE ET EXULTATE</i> apie pašaukimą į šventumą šiuolaikiniame pasaulyje	2
--	---

Pasirengimas popiežiaus vizitui

KAIP PASIRENGTI POPIEŽIAUS PRANCIŠKAUS VIZITUI Į LIETUVĄ?	11
PASIRENGIMO APAŠTALIŠKAJAI POPIEŽIAUS PRANCIŠKAUS KELIONEI Į LIETUVĄ GAIRĖS	11

Lietuvos Vyskupų Konferencija

LIETUVOS VYSKUPŲ KONFERENCIJOS LITURGIJOS KOMISIJOS INFORMACIJA DĖL ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS, BAŽNYČIOS MOTINOS, LITURGINIO MINĖJIMO	15
---	----

Ganytojo žodis

Arkivyskupas Gintaras Grušas HOMILIJA SEKMINIŲ ŠV. MIŠIOSE VILNIAUS KALVARIJOSE	15
--	----

Homilijos

SUSITIKTI SU KRISTUMI EUCHARISTIJOJE ĮVAIRIAIS BŪDAIS / Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (B)	17
LEISKIME JAM STRATEGUOTI / 10 eilinis sekmadienis (B)	18
GRŪDO LIKIMAS / 11 eilinis sekmadienis (B)	19
EVANGELINIO DŽIAUGSMO ŠAUKLYS / Šv. Jono Krikštytojo Gimimas	20
PER LIGĄ IR NET MIRTĮ – Į GYVENIMĄ / 13 eilinis sekmadienis (B)	21

Dokumentai

Tarptautinės katalikų charizminio atsinaujinimo tarnybos Mokymo komisija IŠGYDYMO MALDŲ GAIRĖS	22
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	36
Konferencija „Tikėjimo iššūkiai šių dienų visuomenėje“	37
Išminties šventė Šiauliuose	38
Kunigų susirinkimai	39
Konferencija „Permąstyti Europą“	41
Paroda „Šv. Kazimiero gerbimo istorijos šedevrai: Lietuva–Italija“	41

Popiežius Pranciškus

Apaštališkasis paraginimas

Gaudete et exsultate

apie pašaukimą į šventumą šiuolaikiniame pasaulyje

1. „Būkite linksmi ir džiūgaukite“ (Mt 5, 12), – sako Jėzus tiems, kurie persekiojami ar žeminami dėl jo. Viešpats iš mūsų reikalauja visko ir už tai siūlo tikrąjį gyvenimą, laimę, kuriai esame sukurti. Jis trokšta, kad būtume šventi, ir tikisi, jog nesitenkinsime vidutiniška, praskiesta, netvaria egzistencija. Pašaukimas į šventumą įvairiais būdais aidi jau nuo pirmųjų Biblijos puslapių: „Eik mano keliu ir būk be priekaišto“ (Pr 17, 1).

2. Čia nereikėtų laukti traktato apie šventumą su gausybe apibrėžimų bei perskyrų, galinčių praturtinti šią svarbią temą, ar galimų šventėjimo priemonių analizavimo. Mano kuklus tikslas yra dar kartą priminti pašaukimą į šventumą įtraukiant tai į dabartinį kontekstą, paženklintą savų pavojų, iššūkių bei progų. Juk Viešpats kiekvieną iš mūsų pasirinko tam, kad „būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje“ (Ef 1, 4).

Pirmas skyrius

PAŠAUKIMAS Į ŠVENTUMĄ

Mus drąsinantys ir lydintys šventieji

3. Laiške žydams minimi įvairūs liudytojai, drąsinantys mus „ištvėringai“ bėgti „mums paskirtose lenktynėse“ (12, 1). Čia kalbama apie Abraomą, Sarą, Mozę, Gedeoną ir kitus (plg. 11, 1–12, 3), tačiau pirmiausia kviečiama pripažinti, kad esame „šitokio debesies liudytojų apsupti“ (12, 1). Tie liudytojai skatina mus nesustoti kelyje, bet toliau keliauti savo tikslo link. Tarp jų galbūt yra mūsų motina, senelė ar kiti artimi asmenys (plg. 2 Tim 1, 5). Galbūt jų gyvenimas ne visada buvo tobulas, bet, nepaisydami savo trūkumų bei parkritimų, jie ėjo toliau ir patiko Viešpačiui.

4. Šventieji, kurie jau yra Dievo artybėje, išlaiko meilės ir bendrystės ryšius su mumis. Tai liudijama Apreiškimo Jonui knygoje, kur kalbama apie mus užtariančius kankinius: „Aš pamačiau po aukuru sielas nužudytųjų dėl Dievo žodžio ir dėl liudijimo, kurį jie yra davę. Jie šaukė didžiu balsu, klausdami: *Kaip ilgai, šventasis ir teisusis Valdove, neteisi?*“ (6, 9–10). Galima sakyti, jog „esame su-pami, vadovaujami bei vedami Dievo bičiulių. <...> Neturiu vienas nešti to, ko vienas iš tiesų negaliu panešti. Mane saugo, remia ir palaiko visi Dievo šventieji“ (1).

5. Beatifikacijos ir kanonizacijos procesuose atsižvelgiama į dorybių didvyriško praktikavimo ženklus, gyvybės paaukojimą kankinytėje ir atvejus, kai savas gyvenimas iki mirties paskiriamas kitų labui. Toks dovanojimas yra pavyzdinis sekimas Kristumi ir vertas, kad juo žavėtusi tikintieji (2). Prisiminkime, pavyzdžiui, Mariją Gabrielą Sagheddu, paskyrusią savo gyvenimą krikščionių vienybei.

Šventieji kaimynystėje

6. Galvokime ne vien apie tuos, kurie paskelbti palaimintaisiais ar šventaisiais. Šventoji Dvasia apščiai išlieja šventumo Dievą tikinčioje šventoje tautoje, nes „Dievas panoro žmones sušventinti ir išganyti ne pavieniui, be jokio tarpusavio ryšio, o sujungęs į tautą, kuri jį teisingai pažintų ir šventai jam tarnautų“ (3). Išganyimo istorijoje Viešpats išganė tautą. Nepriklausant tautai stokoje visapusiškos tapatybės. Todėl niekas neišganomas vienas, kaip izoliuotas individas, veikia Dievas patraukia mus atsižvelgdamas į sudėtingą tarpasmeninių santykių sampyną, būdingą žmonių bendruomenei: Dievas panoro įžengti į socialinę dinamiką, į tautos dinamiką.

7. Man patinka matyti šventumą kantrioje Dievo tautoje: tėvų, su didele meile auginančių savo vaikus, vyrų ir moterų, dirbančių, kad parneštų duonos į namus, ligonių, garbaus amžiaus, bet ir toliau besišypsančių vienuolių seserų. Tokiame nuolatiname kasdieniame žengime į priekį regiu kovojančios Bažnyčios šventumą. Labai dažnai toks šventumas aptinkamas „kaimynystėje“, tarp tų, kurie gyvena šalimais mūsų bei atspindi Dievo artumą ar, pasitelkiant kitą pasakymą, yra „šventumo vidurinioji klasė“ (4).

8. Teskatina mus šventumo ženklai, Viešpaties mums pateikiami per kukliausius narius tautos, kuri yra „Kristaus pranašiškosios tarnybos dalininkė, visur gyvai jį liudija, ypač tikėjimo bei meilės gyvenimu“ (5). Pagalvokime, kaip siūlo šventoji Kryžiaus Teresė Benedikta, apie tai, kad tikroji istorija kuriama būtent per juos: „Tamsiausią naktį iškyla didžiausi pranašai ir šventieji. Vis dėlto gaivinanti mistinio gyvenimo srovė lieka neregima. Pasaulio istorijos lemiamiesiems įvykiams esminį poveikį neabejotinai darė istorijos knygoje neminimos sielos. O kokioms sieloms turėsime būti dėkingi už lemtingus mūsų asmeninio gyvenimo įvykius, sužinosime tik tai dieną, kai visa, kas paslėpta, bus atidengta“ (6).

9. Šventumas yra gražiausias Bažnyčios veidas. Bet ir už Katalikų Bažnyčios sienų bei labai skirtingose aplinkose Dvasia „duoda savo buvimo ženklų, padedančių

patiems Kristaus mokiniams“ (7). Kita vertus, šventasis Jonas Paulius II priminė, jog „Kristaus liudijimas ligi kraujo išliejimo tapo bendru katalikų, ortodoksų, anglikonų ir protestantų paveldu“ (8). Jaudinančiame ekumeniniame minėjime Kolizijoje per 2000-ųjų metų jubiliejų jis pareiškė, jog kankiniai yra „paveldas, kalbantis garsiau nei susiskaldymo veiksniai“ (9).

Viešpats kviečia

10. Visa tai yra svarbu. Vis dėlto šiuo paraginiu pirmiausia norėčiau priminti Viešpaties kiekvienam iš mūsų skirtą pašaukimą į šventumą, pašaukimą, skirtą ir tau: „Būkite šventi, nes aš esu šventas“ (*Kun 11, 44; 1 Pt 1, 16*). Vatikano II Susirinkimas tai aiškiai pabrėžė: „Aprūpinti tokiomis ir taip gausiomis išganymo priemonėmis, visi Kristaus tikintieji, kad ir kokia būtų jų padėtis ir luomas, Viešpaties pašaukiami, kiekvienas savo keliu, siekti tobulybės to šventumo, kuriuo tobulas yra Tėvas“ (10).

11. „Kiekvienas savo keliu“, – sako Susirinkimas. Todėl neturime prarasti drąsos regėdami, regis, nepasiekiamus šventumo pavyzdžius. Tai liudijimai, kurie padeda skatinti bei motyvuoti, bet nėra skirti kopijuoti, nes kopijavimas gali atitolinti nuo Viešpaties mums numatyto vienintelio ir savito kelio. Svarbu tai, kad kiekvienas tikintysis išvelgtų savo kelią ir išgautų iš savęs geriausia, ką Viešpats asmeniškai į jį įdėjo (plg. *1 Kor 12, 7*), ir nešvaistytų jėgų mėginamas pamėgdžioti tai, kas buvo sumanyta ne jam. Visi esame pašaukti liudyti, tačiau yra daug egzistencinių liudijimo formų (11). Iš tiesų, rašydamas savo „Dvasinę giesmę“, didysis mistikas šventasis Kryžiaus Jonas net vengė nusistovėjusių visuotinių taisyklių aiškindamas, kad jo eilutės parašytos taip, jog kiekvienas jomis pasinaudotų „savaip“ (12). Juk dieviškasis gyvenimas vieniems perteikiamas vienaip, kitiems – kitaip (13).

12. Norėčiau pabrėžti, kad tarp įvairių formų ir „moteriškasis genijus“ reiškiasi moteriškais šventumo stiliais, būtinais Dievo šventumui šiame pasaulyje atspindėti. Būtent ir tomis epochomis, kai moterys dažniausiai būdavo nustumtos į pakraštį, Šventoji Dvasia pabudindavo šventųjų, kurių žavesys duodavo pradžią naujai dvasinei dinamikai ir svarbioms reformoms Bažnyčioje. Galima paminėti šventąją Hildegardą Bingietę, šventąją Brigitą, šventąją Kotryną Sienietę, šventąją Teresę Avilietę ar šventąją Teresę Lizjietę. Tačiau čia ypač norėčiau paminėti ir gausybę nežinomų ar užmirštų moterų, iš kurių kiekviena savo liudijimo galia savaip palaikė ir perkeitė šeimas bei bendruomenes.

13. Tai turėtų kiekvieną uždegti bei padrašinti atiduoti save visą siekiant prilygti vienatiniam ir nepakartojamam planui, kurio Dievas nuo amžių panorė jam arba jai: „Dar prieš sukurdamas iščiose, tave aš pažinau, dar prieš gimimą tave aš pašventinau“ (*Jer 1, 5*).

Ir tau

14. Norint būti šventam nebūtina būti vyskupu, kunigu, vienuoliu ar vienuole. Dažnai jaučiame pagundą manyti, kad šventumas rezervuotas tiems, kurie turi galimybę laikytis atokiai nuo kasdienių užsiėmimų, kad daug laiko galėtų skirti maldai. Taip nėra. Visi esame pašaukti būti šventi gyvendami meile ir kiekvienas kasdieniais užsiėmimais liudydami visur, kur esame. Esi Dievui pašvęstasis ar pašvęstoji? Būk šventas ar šventa džiugiai gyvendamas savęs atidavimu. Esate susituokę? Būkite šventi mylėdami ir rūpinamiesi savo vyru ar žmona taip, kaip Kristus myli Bažnyčią. Esi darbuotojas? Būk šventas sąžiningai ir kompetentingai atlikdamas savo darbą brolių labui. Esi tėvas ar motina, senelis ar senelė? Būkite šventi kantriai mokydami vaikus sekti Jėzumi. Turi valdžią? Būk šventas siekdamas bendrojo gėrio ir išsižadėdamas asmeninių interesų (14).

15. Leisk Krikšto malonei šventumo kelyje duoti vaisių. Visą atverk Dievui ir vis iš naujo rinkis Dievą. Neprarask drąsos, nes turi Šventosios Dvasios jėgas, kad tai būtų įmanoma. Juk šventumas tavo gyvenime iš esmės yra Šventosios Dvasios vaisius (plg. *Gal 5, 22–23*). Kai jauti pagundą pasiduoti savo silpnybėms, pakelk akis į Nukryžiuotąjį ir tark: „Viešpatie, esu vargšas žmogus, bet gali padaryti stebuklą ir paversti mane geresniu.“ Bažnyčioje, šventoje ir sudarytoje iš nusidėjėlių, surasi viską, ko reikia, kad augtum šventumu. „Lyg nuotaką, besidabinančią vėriniais“ (*Iz 61, 10*), Viešpats apipylė Bažnyčią gausiomis dovanomis – Dievo žodžiu, sakramentais, šventovėmis, bendruomeniniu gyvenimu, šventųjų liudijimais ir įvairialypiu grožiu, kylančiu iš Viešpaties meilės.

16. Šventumas, į kurį Viešpats tave pašaukė, auga nedideliais veiksmais. Pavyzdžiui: moteris eina į turgų apsipirkti, susitinka kaimynę, jos įsikalba ir prasideda apkalbos. Tačiau ta moteris sau viduje pasako: „Ne, apie nieką blogai nekalbėsiu.“ Šitai yra žingsnis šventumo link. Paskui namie jos vaikas norėtų pasidalyti su ja savo viltimis bei svajonėmis ir ji, nors ir pavargusi, atsisėda prie jo ir kantriai bei meiliai klausosi. Štai ir dar vienas šventinantis aukojimasis. Vėliau ji išgyvena baimės akimirka, tačiau prisimena Mergelės Marijos meilę, paima savo rožinį ir kupina tikėjimo meldžiasi. Tai dar vienas šventumo kelias. Dar vėliau

išeina į gatvę, sutinka vargšą ir sustoja su juo meiliai pasikalbėti. Ir šitai yra žingsnis priekin.

17. Kartais gyvenimas kelia didesnių iššūkių. Per juos Viešpats mus kviečia iš naujo atsiversti, kad jo malonė geriau reikštų mūsų gyvenime ir mes „taptume jo šventumo dalininkais“ (*Žyd* 12, 10). Kitais kartais tuo siekiama tik to, kad tobuliau darytume tai, ką jau darome: „Kai kuriais įkvėpimais skatinama tik ypatin-gai išstobulinti įprastines krikščioniškojo gyvenimo pa-stangas“ (15). Kai kalėjo, kardinolas Francesco Saverio Nguyên Van Thuânas atsisakė eikvoti save išlaisvini-mo laukimu. Vietoj to apsisprendė: „gyvenu šia aki-mirka, pripildydamas ją meilės“; o būdas, kaip kon-krečiai tai įgyvendinti, buvo toks: „kiekvienos dienos siūlomas progas išnaudoju paprastiems veiksmams nepaprastu būdu atlikti“ (16).

18. Skatinami dieviškosios malonės, tokiais veiksmais šitaip statydiname tokį šventumą, kokio mums panoro Dievas, tačiau ne kaip vien savo išgalėmis besikliaujančios būtybės, bet „kaip geri daugeriopos Dievo malonės šeimininkai“ (*1 Pt* 4, 10). Naujosios Zelandijos vyskupai moko, jog Viešpaties besąlygiška meile mylėti įmanoma, nes Prisikėlusysis daro mus ir mūsų trapius gyvenimus savo galingo gyvenimo dalininkais: „Jo meilė beribė ir kartą dovanota niekad nebuvo atsiimta. Ji buvo besąlygiška ir liko ištikima. Taip mylėti nėra lengva, nes dažnai esame tokie silpni. Tačiau tam, kad galėtume mylėti taip, kaip jis mylėjo, Kristus dalijasi su mumis savo prisikėlusiu gyvenimu. Šitaip mūsų gyvenimas parodo jo veikiančią galią – net žmogaus silpnume“ (17).

Tavo misija Kristuje

19. Krikščionio misija žemėje suvokiama tik kaip šventumo kelias, nes „tokia gi Dievo valia – jūsų šventėjimas“ (*1 Tes* 4, 3). Kiekvienas šventasis yra misija, Tėvo sumanymas tam tikru apibrėžtu istorijos momentu atspindėti bei įkūnyti kokį nors Evangelijos aspektą.

20. Tokia misija prasmės pilnatvę atranda Kristuje ir gali būti suprantama tik remiantis Juo. Apskritai šventumas yra susivienijus su Kristumi gyventi Jo gyvenimo slėpiniais. Jo esmė yra nepakartojamai bei asmeniškai vienytis su Viešpaties mirtimi ir prisikėlimu, nuolatos mirti ir prisikelti drauge su Juo. Tačiau tai taip pat gali reikšti savo gyvenimu atkurti įvairius Jėzaus žemiškojo gyvenimo aspektus – paslėptąjį gyvenimą, bendruomeninį gyvenimą, artumą mažiausiesiems, neturtą ir kitus jo dovanojimosi iš meilės aspektus. Šių slėpinių kontempliacija, kaip siūlė šventasis Ignacas Lojola, skatina įgyvendinti juos savo apsisprendimais

bei nuostatomis (18). Juk „viskas Jėzaus gyvenime <...> yra Jo slėpinio ženklai“ (19), „visas Kristaus gyvenimas <...> yra Tėvo apreiškimas“ (20), „visas Kristaus gyvenimas yra Atpirkimo slėpinys“ (21), „visas Kristaus gyvenimas yra visų vienybės su Juo, kaip Galva, atkūrimo slėpinys“ (22), „visa, ką Kristus išgyveno, išgyveno tam, kad mes galėtume tai išgyventi Jame ir Jis tai išgyventų mumyse“ (23).

21. Tėvo planas yra Kristus ir mes Jame. Galiausiai mumyse myli Kristus, nes „šventumas yra ne kas kita, kaip pilnatviškai įgyvendinama meilė“ (24). Todėl „šventumas matuojamas pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką mumyse, pagal tai, koku mastu Šventosios Dvasios galia statydiname savo gyvenimą remdamiesi Juo“ (25). Tad kiekvienas šventasis yra žinia, kurią Šventoji Dvasia semia iš Jėzaus Kristaus turtų ir dovanoja savo tautai.

22. Norint pažinti, ką Viešpats nori pasakyti per šventąjį, neverta leisti į smulkmenas, nes čia gali būti ir klaidų, ir kluptelėjimų. Ne viskas, ką šventasis sako, visiškai atitinka Evangeliją, ne viskas, ką jis daro, yra autentiška ir tobula. Žvelgtina į jo gyvenimo visumą, į visą šventėjimo kelią, į pavidalą, atspindintį kai ką iš Jėzaus Kristaus ir išnyrantį tada, kai suvokiama jo asmens visumos prasmė (26).

23. Šitai yra rimtas raginimas, skirtas mums visiems. Ir tu privalai visą savo gyvenimą suvokti kaip misiją. Pamėgink tai daryti įsiklausydamas į Dievą maldoje ir atpažindamas Jo tau teikiamus ženklus. Visada klausk Dvasios, ko Jėzus iš tavęs laukia kiekvieną tavo gyvenimo akimirka ir per kiekvieną sprendimą, kurį turi priimti, kad išvelgtum to vietą savo misijoje. Ir leisk Dvasiai formuoti tavyje tą asmeninį slėpinį, kuris šian-diniame pasaulyje gali atspindėti Jėzų Kristų.

24. Tepadedu Dangus tau suvokti, kokį žodį, kokią Jėzaus žinią Dievas trokšta perteikti pasauliui tavo gyvenimu. Leisk save ugdyti, save atnaujinti Dvasiai, kad tai būtų įmanoma ir kad tavo brangi misija nenu-eitų perniek. Viešpats ją įvykdys iki galo nepaisyda-mas tavo klaidų ir negerų momentų, jei tik nenusuksi nuo meilės kelio ir visada liksi atviras jo antgamtiniam veikimui, kuris nuvalo ir apšviečia.

Šventinanti veikla

25. Kaip neįmanoma suprasti Kristaus be Karalystės, kurios atnešti Jis atėjo, lygiai taip ir tavo misija neatski-riama nuo Karalystės statydinimo: „Jūs pirmiausia ieš-kokite Dievo Karalystės ir jo teisumo“ (*Mt* 6, 33). Tavo tapatinimasis su Kristumi ir tuo, ko Jis trokšta, reiškia

pareigą išvien su Juo kurti šią visiems skirtą meilės, teisingumo ir taikos Karalystę. Pats Kristus nori gyventi, būti su tavimi visose tavo pastangose bei neišvengiamuose atsižadėjimuose, taip pat jų atnešamuose džiaugsmuose bei vaisiuose. Todėl nešventėsi, jei kūnu ir siela nesistengsi kuo geriau atlikti šią pareigą.

26. Nesveika mylėti tylą vengiant susitikimo su kitais, trokšti atilsio atmetant veiklą, ieškoti maldos nuvertinant tarnystę. Visa tai galima priimti bei įtraukti į savo gyvenimą šiame pasaulyje ir padaryti šventumo kelio dalimi. Esame pašaukti gyventi kontempliacija ir veikloje bei šventėti atsakingai ir dosniai vykdydami savo misiją.

27. Ar gali taip būti, kad Šventoji Dvasia kviečia vykdyti misiją ir sykiu akina nuo jos bėgti ar vengti visiškai save dovanoti dėl vidinės ramybės išsaugojimo? Kartais kyla pagunda pastoracinį atsidavimą ar pastangas pasaulyje nuvertinti kaip antraeilius dalykus, tarsi tai būtų „trukdžiai“ šventėjimo ir vidinės ramybės kelyje. Užmirštama, kad „ne gyvenimas turi misiją, bet jis pats yra misija“ (27).

28. Pastangos, motyvuotos baimės, puikybės, poreikio pasirodyti ir valdyti, savaime suprantama, neskatins šventėjimo. Iššūkis yra gyventi dovanojant save taip, kad pastangos įgytų evangelinę prasmę ir darytų mus vis panašesnius į Jėzų Kristų. Todėl dažnai kalbama, pavyzdžiui, apie katecheto dvasingumą, diecezinio dvasininko dvasingumą, darbo dvasingumą. Dėl tos pačios priežasties *Evangelii gaudium* panorau užbaigti misijos dvasingumu, *Laudato si'* – ekologiniu dvasingumu, *Amoris laetitia* – šeimos gyvenimo dvasingumu.

29. Tai nereiškia ramybės, vienatvės ir tylos Dievo aki-vaizdoje momentų ignoravimo. Nuolatinės technologinės naujovės, kelionių patrauklumas, neaprepiama vartojimo pasiūla kartais nepalieka tuščios erdvės Dievo balsui suskambėti. Viskas vis greičiau prisipildo žodžių, paviršutiniškų malonumų ir triukšmo. Čia karaliauja ne džiaugsmas, bet tų, kurie nežino, dėl ko gyvena, nepasitenkinimas. Kaip negalime suprasti, jog tokį karštligišką lėkimą būtina sustabdyti, kad atgautume asmeninę erdvę, kartais skausmingą, bet visada vaisingą, kur užmegztume nuoširdų dialogą su Dievu? Kažkurį akimirką turėsime pažvelgti į save pačius, kad leistume įžengti Viešpačiui, o tai ne visada pavyksta, jei „neatsiduriama ant bedugnės, didžiausios pagundos, krašto, ant apleistumo uolų, ant vienišos viršūnės, kur susidaro įspūdis, kad esi paliktas vienas likimo valiai“ (28). Šitaip atrandame didžiausią motyvaciją iš esmės išgyventi įsipareigojimą savo užduotims.

30. Tos pačios atsipalaidavimo galimybės, kurių gau- su mūsų dabartiniame gyvenime, taip pat skatina absoliutinti laisvalaikį, kai galime neribotai naudotis priemonėmis, teikiančiomis pramogą ar netvarius malonumus (29). Dėl to nukenčia mūsų misija, slops- ta pastangos, ima silpnėti dosnus ir pasiaukojantis tarnavimas. Tai iškreipia dvasinę patirtį. Argi sveikas dvasinis užsidegimas dera su vangumu evangelizuoti ir tarnauti kitiems?

31. Mums būtina šventumo dvasia, kuri taip ženklintų vienatvę ir tarnystę, vidinį gyvenimą ir evangelizaci- nes pastangas, kad kiekviena akimirka būtų pasiau- kojamos meilės Viešpaties akyse apraiška. Šitaip visos akimirkos taps šventėjimo kelio laipteliais.

Gyviau, žmogiškiau

32. Nebijok šventumo. Jis neatims iš tavęs nė lašo vei- klumo, gyvumo ir džiaugsmo. Kaip tik priešingai, tapsi toks, apie kokį tave kurdamas galvojo Tėvas, ir būsi iš- tikimas pats sau. Priklausymas nuo Jo išlaisvina mus iš vergijos ir įgalina suvokti savo kilnumą. Šitai atspindi Juozapina Bachita (Giuseppina Bakhita), kuri „gležno amžiaus, septynerių metų buvo pagrobta bei parduo- ta į vergiją ir daug kentėjo nuo žiaurių šeimininkų. Vis dėlto ji suvokė giliają tiesą, kad kiekvieno žmogaus, kie- kvienos žmogaus gyvybės tikrasis šeimininkas yra Die- vas, o ne žmogus. Tokia patirtis šiai nuolankiai Afrikos dukrai tapo didžiulės išminties versme“ (30).

33. Juo labiau krikščionis paauga šventumu, juo vaisin- gesnis jis tampa pasauliui. Vakarų Afrikos vyskupai mus mokė: „Esame pašaukti naujosios evangelizaci- jos dvasia būti evangelizuojami ir patys evangelizuoti įgalindami jus visus, pakrikštytieji, visur, kur esate, būti žemės druska ir pasaulio šviesa“ (31).

34. Nebijok kreipti žvilgsnį aukščiau, leisti Dievui tave mylėti ir išlaisvinti. Nebijok leisti Šventajai Dvasiai tave vesti. Šventumas nedaro tavęs mažiau žmogiško: jis yra tavo silpnumo susitikimas su malonės jėga. Iš esmės, pasak Leono Bloy, gyvenime „tėra vienas liū- dnas dalykas, <...> nebūti šventam“ (32).

Antras skyrius

DU SUBTILŪS ŠVENTUMO PRIEŠAI

35. Šiame kontekste norėčiau atkreipti dėmesį į dvi šventumo klastotes, galinčias išvesti iš teisingo kelio, – gnosticizmą ir pelagijonybę. Šios dvi erezijos atsirado pirmaisiais krikščionybės amžiais, tačiau išliko baugi- namai aktualios. Ir šiandien šie apgaulingi pasiūlymai

suvedžioja daugelio krikščionių širdis jiems to nė nepastebint. Jais reiškiasi katalikiška tiesa prisidengęs antropocentrinis imanentiškumas (33). Apžvelkime šias dvi tariamo doktrininio bei drausminio tikrumo formas, duodančias pradžia „narciziškam ir autoritariškam elitiškumui, kai kiti, užuot juos evangelizavus, analizuojami bei klasifikuojami ir, užuot palengvinus priegią prie malonės, energija švaistoma pastangoms kontroliuoti. Abiem atvejais iš tikrųjų nesidomima nei Jėzumi Kristumi, nei kitais“ (34).

Dabartinis gnosticizmas

36. Gnosticizmas suponuoja subjektyvizme užsisklendusį tikėjimą, „kai domimasi vien tam tikra patirtimi ar samprotavimų bei žinių seka manant, kad tai gali paguosti ir apšviesti, bet subjektas galiausiai lieka užsisklendęs savo paties proto bei jausmų imanencijoje“ (35).

Protas be Dievo ir kūno

37. Ačiū Dievui, Bažnyčios istorijos tėkmėje tapo labai akivaizdu, kad žmogaus tobulumas matuojamas ne sukaupti galimų duomenų bei žinių kiekiu, bet meile. „Gnostikai“ šiuo atžvilgiu klysta ir kitus vertina remdamiesi jų gebėjimu suvokti tam tikro mokymo gilumą. Jie įsivaizduoja protą be kūno, nepajėgų prisiliesti prie Kristaus kenčiančio kūno kituose ir supančioje abstrakcijų enciklopedijos. Išskūnydami slėpinį, pirmenybę jie teikia „Dievui be Kristaus, Kristui be Bažnyčios, Bažnyčiai be tautos“ (36).

38. Galiausiai tai – tuščias paviršutiniškumas: daug judesio proto paviršiuje, tačiau nei pasiekama, nei sujudinama minties gelmė. Vis dėlto kai kuriuos pavyksta suvilioti apgaulingu žavesiu, nes gnostinė priegia yra formali bei tariamai nešališka ir gali sudaryti tam tikros visa apimančios darnos ar tvarkos išpūdį.

39. Čia vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį, jog galvoje turiu ne krikščioniškajam tikėjimui priešiškus racionalistus. Gnosticizmo gali pasitaikyti Bažnyčioje ir tarp pasauliečių parapijose, ir tarp filosofijos bei teologijos dėstytojų ugdymo centruose. Mat būtent gnostikams būdinga manyti, kad jie savo aiškinimais gali padaryti tobulai suprantamą ir visą tikėjimą, ir visą Evangeliją. Jie suabsoliutina savo teorijas ir verčia kitus paklusti savo samprotavimams. Vienas dalykas yra sveikai ir nuolankiai naudotis intelektu Evangelijos teologiniam bei moraliniam mokymui apmąstyti ir kitas dalykas – stengtis Jėzaus mokymą susiaurinti iki šaltos ir griežtos logikos, kuriai norima palenkti viską (37).

Mokymas be slėpinio

40. Gnosticizmas yra viena iš grėsmingiausių ideologijų, nes, nepagrįstai išaukštindamas pažinimą ar tam tikrą patirtį, savo požiūrį į tikrovę laiko tobulu. Šitaip šita ideologija, galbūt pati to nepastebėdama, maitinasi vien savimi ir vis labiau apanka. Kartais tampa dar apgaulingesnė, nes prisidengia išskūnytu dvasingumu. Juk gnosticizmas „iš prigimties trokšta pakirpti slėpiniui sparnus“ (38) – tiek Dievo ir malonės slėpiniui, tiek kitų gyvenimo slėpiniui.

41. Jei kas nors turi atsakymus į visus klausimus, šitai rodo, kad jis žengia negeru keliu ir galbūt yra netikras pranašas, religija besinaudojantis savo naudai ir pajungiantis ją savo paties psichologinėms bei intelektinėms teorijoms piršti. Dievas mus pranoksta be galo, visada yra staigmena, ir mes negalime numatyti, kokiomis istorinėmis aplinkybėmis su juo susitiksim, nes susitikimo laikas, vieta ir būdas nuo mūsų nepriklauso. Kas trokšta tai aiškiai bei patikimai žinoti, tas siekia valdyti Dievo transcendenciją.

42. Lygiai taip pat negalima teigti, jog žinome, kur Dievo nėra, nes Jis slėpingai yra kiekvieno asmens gyvenime, kiekvieno gyvenime yra taip, kaip pats trokšta, ir to nevalia neigti vadovaujantis savo tariamu tikrumu. Net kai kieno nors egzistencija yra katastrofa, net kai kokį nors žmogų regime nuniokotą ydų ar priklausomybių, Dievas yra jo gyvenime. Jei labiau vadovaujamės Dvasia, o ne savais samprotavimais, galime ir turime ieškoti Viešpaties kiekviename gyvenime. Šitai yra dalis slėpinio, kurį gnostinė mąstysena atmeta, nes negali jo kontroliuoti.

Proto ribos

43. Tiesą, gaunamą iš Viešpaties, suvokiame labai skurdžiai. Dar sunkiau pavyksta ją išreikšti. Todėl nevalia manyti, kad mūsų supratimo būdas leidžia mums griežtai kontroliuoti kitų gyvenimą. Norėčiau priminti, kad Bažnyčioje teisėtai sugyvena skirtingi mokymo bei krikščioniškojo gyvenimo daugelio aspektų aiškinimai; jų įvairovė gali padėti geriau išreikšti „itin turtinę Dievo žodžio lobį“. Tiesa, „svajojantiems apie visų monolitiškai, be jokių niuansų ginamą mokymą tai gali atrodyti nepageidaujamas jėgų išbarstymas“ (39). O kai kurios gnostinės srovės atmetė tokių konkretų Evangelijos paprastumą ir trejybinių bei įsikūnijusių Dievą mėgino pakeisti aukštesniu Vieniu, kuriame pranyksta mūsų istorijos turtingas daugialypiškumas.

44. Iš tikrųjų mokymas, arba tiksliau, tai, kaip tą mokymą suprantame bei išreiškiame, „nėra uždara sistema,

stokojanti dinamikos, gebančios kelti klausimus, abejones, problemas“, o „mūsų žmonių klausimai, kančios, sankirtos, svajonės, kovos, rūpesčiai turi hermeneutinę vertę, kurios nevalia ignoruoti, jei trokštame rimtai aiškinti išikūnijimo principą. Jų klausimai padeda mums kelti klausimus sau patiems, jų problemos virsta mūsų problema“ (40).

45. Dažnai kyla pavojinga painiava – įsitikinimas, jog dėl to, kad ką nors žinome ar galime paaiškinti tam tikra logika, jau esame šventi, tobuli, geresni už „tamsią masę“. Visus, kurie Bažnyčioje turėjo galimybę geriau išsilavinti, šventasis Jonas Paulius II išpėjo saugotis pagundos, kad jie nesijaustų „pranašesni kitų tikinčiųjų atžvilgiu“ (41). Iš tikrųjų tai, ką tariamės žina, turėtų visuomet skatinti geriau atsilipti į Dievo meilę, nes „mokomasi gyventi: teologija ir šventumas neperskiriami“ (42).

46. Pamatęs, kad kai kurie jo mokiniai išitraukė į mokymą, šventasis Pranciškus Asyžietis norėjo išvengti gnosticizmo pavojaus. Todėl šventajam Antanui Paduviečiui parašė taip: „Man patinka, kad mokai brolius šventosios teologijos, su sąlyga, kad tuo užsiėmimu neužgesinsi maldos ir maldingumo dvasios“ (43). Jis suvokė pagundą krikščioniškąją patirtį paversti intelektinių samprotavimų visuma, galop nutolinančia nuo Evangelijos šviežumo. Šventasis Bonaventūras savo ruožtu atkreipė dėmesį, kad tikroji krikščioniškoji išmintis neatsiejama nuo gailestingumo artimui: „Didžiausia išmintis, kokia tik gali egzistuoti, yra vaisingai dalyti tai, ką turi, ir tai, ką gavai, kad išdalytum. <...> Todėl kaip gailestingumas yra išminties draugas, lygiai taip godumas yra jos priešas“ (44). „Tam tikra veikla, jungiama su kontempliacija, pastarąją ne apsunkena, bet palengvina. Tokie yra gailestingumo ir pamaldumo darbai“ (45).

Dabartinė pelagijonybė

47. Gnosticizmas davė pradžią kitai senai erezijai, irgi aptinkamai šiandien. Ilgainiui daugelis ėmė suvokti, kad žmogų geresnį ar šventą padaro ne pažinimas, bet mūsų gyvensena. Problema ta, jog ši mintis buvo subtiliai iškreipta taip, kad ta pati gnostikų klaida įgijo kitokį pavidalą, bet nepanaikinta.

48. Iš tiesų galią, kurią gnostikai priskiria intelektui, imta priskirti žmogaus valiai, asmeninėms pastangoms. Taip atsirado pelagijonai ir pusiau pelagijonai. Slėpinio ir malonės vietą užėmė nebe protas, bet valia. Buvo užmiršta, kad „viskas priklauso ne nuo to, kuris trokšta ar kuris bėga, bet nuo gailestingąjo Dievo“ (Rom 9, 16) ir kad Jis „mus pirmas pamilo“ (1 Jn 4, 19).

Valia be nuolankumo

49. Tie, kurie persiėmę pelagijonybės ir pusiau pelagijonybės mąstysena, nors ir saldžiai kalba apie Dievo malonę, galiausiai pasitiki „tik savo paties jėgomis“ ir jaučiasi pranašesni už kitus, nes laikosi „tam tikrų normų arba nepajudinamos ištikimybės tam tikram praeičiai būdingam katalikiškam stiliui“ (46). Nors kai kurie kreipdamiesi į silpnuosius sako, jog padedant Dievo malonei visa yra įmanoma, iš esmės jie paprastai perteikia mintį, kad visa galima padaryti žmogaus valia, tarsi ji būtų švarus, tobulas, visagalis dalykas, prie kurio tada dar prisijungia malonė. Jie nesupranta, kad „ne visi gali viską“ (47) ir kad šiame gyvenime žmogiškasis trapumas neišgydomas iki galo ir kartą visiems laikams (48). Anot šventojo Augustino mokymo, kai kuriais atvejais Dievas ragina daryti tai, ką gali, ir „prašyti to, ko negali“ (49) arba nuolankiai Viešpačiui tarti: „Duok, ko reikalauji, o tada reikalauk, ko nori“ (50).

50. Tai, kas malonei trukdo geriau veikti mumyse, galiausiai yra nuoširdaus, iškentėto ir maldingo savojo ribotumo pripažinimo stygius, nes nepalieka erdvės ugdyti galimo gėrio, prisidedančio prie nuoširdaus bei realaus augimo kelio (51). Kaip tik dėl to, kad suponuoja mūsų prigimtį, malonė niekada nepadaro mūsų antžmogišiais. Taip manyti reikštų perdėtą pasitikėjimą savimi. Šiuo atveju mūsų nuostatos, pridengtos tikratikyste, neatitiktų to, ką teigiame apie malonės būtinybę, ir faktiškai mažai ja pasikliautume. Juk, nepripažindami savo konkrečios bei ribotos tikrovės, negalėsime išvysti realių bei galimų žingsnių, kurių Viešpats kiekvieną akimirką mūsų prašo po to, kai mus patraukė bei įgalino savo dovana. Malonė veikia istoriškai ir paprastai pagauna bei perkeičia mus laipsniškai (52). Todėl atmesdami tokį istorinį bei laipsnišką būdą, galime imti malonę neigti bei blokuoti, net jei žodžiais ją aukštiname.

51. Dievas, kreipdamasis į Abraomą, sako: „Aš esu Dievas Visagalis. Eik mano keliu ir būk be priekaišto“ (Pr 17, 1). Kad galėtume būti tobuli, kaip jam patinka, turime nuolankiai gyventi jo artybėje, gaubiami jo šlovės, žengti išvien su juo pripažindami jo nuolatinę meilę mūsų gyvenime. Turime nebijoti jo artumo, kuris mus paveikti gali tik teigiamai. Jis yra Tėvas, dovanojęs mums gyvybę ir karštai mus mylintis. Kartą tai pripažinus bei atsisakius pastangų gyventi be Dievo, pranyks vienvėdis skausmas (plg. Ps 139, 7). Jei nebelaisysime atstumo tarp savęs ir Dievo ir gyvensime jo artybėje, galėsime leisti jam iširti mūsų širdį, kad pamatytume, ar esame teisingame kelyje (plg. Ps 139, 23–24). Tada pažinsime Viešpaties meilės kupiną ir tobulą valią (plg. Rom 12, 1–2) ir leisime Jam formuoti

mus kaip puodžiui (plg. Iz 29, 16). Dažnai sakome, kad Dievas gyvena mumyse, tačiau geriau sakyti, kad mes gyvename jame, kad jis mums leidžia gyventi savo šviesoje bei meilėje. Jis yra mūsų šventykla: „Vieno teprašau iš Viešpaties, tik vieno tenoriu – gyventi Viešpaties Namuose per visas savo gyvenimo dienas“ (Ps 27, 4). „Juk viena diena tavo kiemuose yra vertesnė, negu tūkstantis bet kur kitur“ (Ps 84, 11). Jame esame pašventinti.

Dažnai užmiršamas Bažnyčios mokymas

52. Bažnyčia daug kartų mokė, kad nuteisinti esame ne savo darbais ar pastangomis, bet Viešpaties, kuris imasi iniciatyvos, malone. Bažnyčios tėvai jau iki šventojo Augustino aiškiai išreiškė šį pamatinį įsitikinimą. Šventasis Jonas Auksaburnis tvirtino, jog „pirma, nei įsitraukiame į kovą“ (53), Dievas mums įlieja patį visų dovanų šaltinį. Šventasis Bazilijus Didysis pabrėžė, kad tikintysis džiaugiasi vien Dievu, nes „suvokia, jog buvo netekęs teisumo ir nuteisintas yra vien tikėjimu į Kristų“ (54).

53. Antrasis Oranžo Susirinkimas labai autoritetingai mokė, jog nė vienas žmogus negali reikalauti, nusipelnyti ar nusipirkti dieviškosios malonės dovanos ir visas bendradarbiavimas su ja yra išankstinė tos pačios malonės dovana: „Net troškimas būti švariam atsiranda per Šventosios Dvasios įliejimą į mus ir jos veikimą mumyse“ (55). Tridento Susirinkimas, pabrėždamas mūsų bendradarbiavimo svarbą dvasiniam augimui, vėl patvirtino šį dogminį mokymą: „Sakoma, kad esame nuteisinti dovanai, nes niekas, kas yra pirma nuteisinimo, nei tikėjimas, nei darbai, nepelno pačios nuteisinimo malonės; mat *jei malonės, tai ne dėl darbų, antraip malonė nebūtų malonė* (Rom 11, 6)“ (56).

54. Katalikų Bažnyčios katekizme irgi primenama, kad malonės dovana „pranoksta ir žmogaus, ir bet kurio kūrinio proto galias ir valios jėgas“ (57) ir kad „griežta prasme žmogus neturi jokių nuopelnų Dievo akyse. Nelygybė tarp Jo ir mūsų yra begalinė“ (58). Jo draugystė mus pranoksta be galo, negali būti mūsų nupirktą darbais ir tegali būti jo meilės iniciatyvos dovana. Šitai mus kviečia gyventi džiugiai dėkojant už tokią dovaną, kurios niekada neužsitarnausime, nes „jei kas nors yra malonėje, gautoji malonė negali būti užtarnauta“ (59). Šventieji vengia kliautis savo veiksmais: „Atėjus šio gyvenimo vakarui stosiu prieš Tave tuščiomis rankomis, nes neprašau, Viešpatie, skaičiuoti mano darbų. Juk visi mūsų teisumo darbai turi dėmių Tavo akyse“ (60).

55. Tai vienas iš Bažnyčios galutinai įgytų didžiųjų įsitikinimų ir jis yra taip aiškiai išreikštas Dievo žodyje,

kad yra neginčijamas. Kaip ir aukščiausiasis meilės įsakymas, ši tiesa turi ženklinti mūsų gyvenimą, nes kyla iš Evangelijos šerdies ir kviečia mus ją ne tik priimti protu, bet ir paversti užkrečiamu džiaugsmu. Tačiau dėkingai švęsti draugystės su Viešpačiu neužtarnautos dovanos negalime, jei nepripažįstame, jog dovana yra ir mūsų žemiškoji egzistencija bei prigimtiniai gebėjimai. Turime „džiugiai pripažinti, kad mūsų tikrovė iš esmės yra dovana, ir savo laisvę irgi priimti kaip dovaną. Šitai šiandien yra sunku – pasaulyje, kuris manosi galįs ką nors pasilaikyti sau kaip savo paties originalumo ar laisvės vaisių“ (61).

56. Tikrai laisvos ir nuolankiai priimtose Dievo dovanose pagrindu galime savo pastangomis prisidėti prie laipsniško savęs perkeitimo (62). Pirmas dalykas yra priklaustyti Dievui. Tai yra aukoti save Jam, kuris pirmas parodė iniciatyvą, aukoti savo gebėjimus, pastangas, kovą su blogiu ir savo kūrybiškumą, kad Jo neužtarnauta dovana mumyse augtų ir plėtotųsi: „Dėl Dievo gailėstingumo prašau jus, broliai, aukoti savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką“ (Rom 12, 1). To siekdama Bažnyčia visada mokė, kad tik meilė įgalina augti malonės gyvenimu, nes jei „neturėčiau meilės, aš būčiau niekas“ (1 Kor 13, 2).

Naujieji pelagijonai

57. Tačiau vis dar yra krikščionių, sukančių kitu keliu – nuteisinimo savo pastangomis, žmogiškosios valios ir savo gebėjimų garbinimo keliu, kuris veda į savanaudišką ir elitistinį pasitenkinimą savimi, stokojantį tikrosios meilės. Tai reiškiasi daugybe iš pažiūros skirtingų nuostatų: įstatymų manija, pomėgiu didžiulis socialiniais ir politiniais pasiekimais, demonstratyviu rūpinimusi Bažnyčios liturgija, mokymu bei prestižu, tuščiagarbiškumu, susijusiu su gebėjimu tvarkyti praktinius reikalus, polinkiu į savivalbos bei savirealizacijos dinamikas. Kai kurie krikščionys tam švaisto savo jėgas bei laiką, užuot leidę Dvasiai vesti juos meilės keliu, degę troškimu perteikti Evangelijos grožį bei džiaugsmą ir ieškoję nutolusių milžiniškoje Kristaus ištroškusiųjų minioje (63).

58. Priešingai Bažnyčios paskatai, Bažnyčios gyvenimas dažnai virsta muziejiniu eksponatu ar nedaugelio nuosavybe. Šitai nutinka tada, kai kurios nors krikščionių grupės perdėm sureikšmina tam tikrų savo normų, papročių ar stilių laikymąsi. Šitai Evangelija dažnai susiaurinama ir slopinama, netenka savo žavaus paprastumo bei skonio. Šitai galbūt yra subtili pelagijonybės forma, nes malonės gyvenimas, regis, pajungiamas tam tikroms žmogiškosioms struktūroms. Tai galioja grupėms, sąjūdžiams ir bendruomenėms

ir paaiškina, kodėl jie pradeda intensyviau gyvenimu Dvasioje, bet baigia sustabarėję... ar sugedę.

59. Kai manome, kad visa priklauso nuo žmogiškųjų pastangų, vairuojamų bažnytinių normų bei struktūrų, Evangeliją sukomplikuojame ir tampame vergais schemos, paliekančios nedaug progų malonei veikti. Šventasis Tomas Akviniėtis mums priminė, jog vykdyti Bažnyčios prie Evangelijos prijungtus priesakus turėtų būti reikalaujama santūriai, kad „tikinčiųjų gyvenimas nebūtų apsunkinamas“, nes kitaip mūsų religija virstų vergove (64).

Įstatymo apibendrinimas

60. Siekiant to išvengti, pravartu dažnai atminti, kad egzistuoja dorybių hierarchija, kviečianti ieškoti to, kas esminga. Pirmenybė teiktina dieviškosioms dorybėms, kurių objektas ir motyvas yra Dievas. Jų centre yra meilė. Pasak šventojo Pauliaus, tai, kas iš tikro svarbu, yra „tikėjimas, kuris veikia meile“ (Gal 5, 6). Esame pašaukti rūpestingai puoselėti meilę: „Kas myli, tas įvykdo Įstatymą. <...> Taigi meilė – Įstatymo pilnatvė“ (Rom 13, 8. 10). Todėl „visas Įstatymas telpa viename sakinyje: *Mylėk savo artimą kaip save patį*“ (Gal 5, 14).

61. Kitaip tariant, įsakų ir potvarkių tankmėje Jėzus išmuša spragą, įgalinančią išvysti du veidus – Tėvo ir brolio. Jis neduoda mums dviejų formulių ar dviejų įsakų. Mums duodami du veidai, arba tiksliau, daugelyje atsispindintis vienintelis Dievo veidas. Juk kiekviename brolyje, ypač mažiausiame, trapiausiame, bejėgiškiausiame ir vargingiausiame, glūdi pats Dievo paveikslas. Ir iš pažeidžiamos žmonijos nuotrupų laikų pabaigoje Viešpats sukurs galutinį meno kūrinį. Mat „kas išlieka, kas yra vertinga gyvenime, kokie turtai nenyksta? Tikrai tik du: Viešpats ir artimas. Šiedu turtai nepranyksta!“ (65).

62. Teišlaisvina Viešpats Bažnyčią iš naujų gnosticizmo ir pelagijonybės formų, trukdančių ir neleidžiančių jai keliauti šventumo link! Šie klystkeliai reiškiasi įvairiais pavidalais, nelygu temperamentas ir charakteris. Todėl kiekvieną raginu Dievo akivaizdoje paklausti savęs bei pagalvoti, kaip jie gali reikštis tavo gyvenime.

(Tęsinys kitame numeryje)

Nuorodos

- (1) Popiežius Benediktas XVI. Pamokslas per inauguracijos šv. Mišias (2005 04 24): AAS 97 (2005), 708.
- (2) Su sąlyga, kad asmuo garsėjo šventumu ir bent įprastiniu

lygmeniu praktikavo krikščioniškasias dorybes: plg. Apaštališkasis laiškas *Motu proprio* forma *Maiorem hac dilectionem* (2017 07 11), str. 2: *L'Osservatore Romano*, 2017 07 12, p. 8.

- (3) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 9.
- (4) Plg. Joseph Malègue. *Pierres noires. Les classes moyennes du Salut*. Paris 1958.
- (5) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 12.
- (6) *Verborgenes Leben und Epiphonie*: GW XI, 145.
- (7) Šv. Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 01 06), 56: AAS 93 (2001), 307.
- (8) Apaštališkasis laiškas *Tertio millennio adveniente* (1994 11 10), 37: AAS 87 (1995), 29.
- (9) Homilija per ekumeninį XX a. tikėjimo liudytojų minėjimą (2000 05 07), 5: AAS 92 (2000), 680–681.
- (10) Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 11.
- (11) Plg. Hans Urs von Balthasar. *Theologie und Heiligkeit: Communio* 6 (1987), 486.
- (12) *Cantico spirituale B*, Prologo, 2: *Opere*, Roma 1979, 490.
- (13) Plg. ten pat, 14, 2: p. 575.
- (14) Plg. Katechezė per 2014 m. lapkričio 19 d. bendrąją audienciją: *Insegnamenti* II, 2 (2014), 555.
- (15) Šv. Pranciškus Salezas. *Trattato dell' amore di Dio*, VIII, 11: *Opere complete di Francesco di Sales*, IV. Roma 2011, 468.
- (16) *Cinque pani e due pesci. Dalla sofferenza del carcere una gioiosa testimonianza di fede*. Milano 2014, 20.
- (17) Naujosios Zelandijos vyskupų konferencija. *Healing love* (1998 01 01).
- (18) Plg. Dvasinės pratybos, 102–312.
- (19) Katalikų Bažnyčios katekizmas, 515.
- (20) Ten pat, 516.
- (21) Ten pat, 517.
- (22) Ten pat, 518.
- (23) Ten pat, 521.
- (24) Benediktas XVI. Katechezė per 2011 m. balandžio 13 d. bendrąją audienciją: *Insegnamenti* VII (2011), 451.
- (25) Ten pat: 450.
- (26) Plg. Hans Urs von Balthasar. *Theologie und Heiligkeit: Communio* 6 (1987), 483–490.
- (27) Xavier Zubiri. *Naturaleza, historia, Dios*. Madrid 1999³, 427.
- (28) Carlo M. Martini. *Le confessioni di Pietro*. Cinisello Balsamo 2017, 69.
- (29) Reikia skirti tokį paviršutinišką pramogavimą nuo sveikos laisvalaikio kultūros, atveriančios mus kitam ir tikrovei pasirengimo padėti bei kontempliacijos dvasia.
- (30) Šv. Jonas Paulius II. Homilija per kanonizacijos Mišias (2000 10 05), 5: AAS 92 (2000), 852.

- (31). Regioninė Vakarų Afrikos vyskupų konferencija. Pastoracinė žinia pasibaigus 2-ajai plenarinei asamblėjai (2016 02 29), 2.
- (32) *La femme pauvre*, II, 27. Paris 1897.
- (33) Plg. Tikėjimo mokymo kongregacija. Laiškas *Placuit Deo* Katalikų Bažnyčios vyskupams apie tam tikrus krikščioniškojo išganyto aspekto (2018 02 22), 4: *L'Osservatore Romano*, 2018 03 02, p. 4–5: „Ir neopelagijonybės individualizmas, ir neognosticizmo panieka kūnui iškreipia tikėjimo į Kristų, vienatinį ir visuotinį Išganytoją, išpažinimą.“ Šiame dokumente pateikiami mokymo apie krikščioniškąjį išganyto pagrindai šiandienų neopelagijoninių bei neognostinių tendencijų akivaizdoje.
- (34) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 94: AAS 105 (2013), 1060.
- (35) Ten pat: AAS (105) 2013), 1059.
- (36) Homilija per šv. Mišias Šv. Mortos namuose (2016 11 11): *L'Osservatore Romano*, 2016 11 12, p. 8.
- (37) Šv. Bonaventūras moko: „Būtina sustabdyti visą intelekto veikimą ir jausmų viršūnę nukreipti į Dievą ir Dieve perkeisti. <...> Kadangi prigimtis nieko negali pasiekti, o asmeninės pastangos – labai mažai, dėmesio skirtina nedaug tyrimui ir daug dvasiniam patepimui; nedaug kalbai ir labai daug vidiniam džiaugsmui; nedaug žodžiams bei knygoms, bet visas dėmesys Dievo dovanai, tai yra Šventajai Dvasiai, nedaug ar jokio dėmesio kūriniui, bet visas kuriamajai esmei – Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai“ (*Itinerario della mente in Dio*, VII, 4–5).
- (38) Laiškas Argentinos Popiežiškojo katalikiškojo universiteto Didžiajam kancleriui Teologijos fakulteto šimtmečio proga (2015 03 03): *L'Osservatore Romano*, 2015 03 9–10, p. 6.
- (39) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 40: AAS 105 (2013), 1037.
- (40) Videožinia Argentinos Popiežiškojo katalikiškojo universiteto tarptautiniam kongresui (2015 09 1–3): AAS 107 (2015), 980.
- (41) Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata* (1996 03 25), 38: AAS 88 (1996), 412.
- (42) Laiškas Argentinos Popiežiškojo katalikiškojo universiteto Didžiajam kancleriui Teologijos fakulteto šimtmečio proga (2015 03 03): *L'Osservatore Romano*, 2015 03 9–10, p. 6.
- (43) *Lettera a Frate Antonio*, 2: FF 251.
- (44) *De septem donis*, 9, 15.
- (45) *Comm. in IV Sent.* 37, 1, 3, ad 6.
- (46) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 94: AAS 105 (2013), 1059.
- (47) Plg. Šv. Bonaventūras. *De sex alis Seraphim* 3, 8: „*Non omnia omnes possunt.*“ Šitai reikia suprasti taip, kaip pasakyta Katalikų Bažnyčios katekizme, 1735.
- (48) Plg. Tomas Akvinietis. *Summa theologiae*, I-II, 109, 9, ad 1: „Bet čia malonė tam tikru mastu netobula, nes, kaip sakėme, visiškai žmogaus neišgydo.“
- (49) Plg. *De natura et gratia*, XLIII, 50: PL 44, 271.
- (50) *Confessiones*, X, 29, 40: PL 32, 769.
- (51) Plg. Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 44: AAS 105 (2013), 1038.
- (52) Krikščioniškojo tikėjimo supratimu, malonė yra pirmesnė už bet kurią mūsų veiklą, ją lydi ir seka jai įkandin (plg. Tridento Susirinkimas, ses. VI. *Decr. de iustificatione*, cap. 5: DH, 1525.
- (53) *In Romanos* IX, 11: PG 60, 470.
- (54) *Hom. de humil.*: PG 31, 530.
- (55) Kan. 4: DH 374.
- (56) Ses. VI. *Decr. de iustificatione*, cap. 8: DH 1532.
- (57) 1998.
- (58) Ten pat, 2007.
- (59) Šv. Tomas Akvinietis. *Summa theologiae*, I–II, 114, 5.
- (60) Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė. *Offerta di me stessa come Vittima d'Olocausto all'Amore Misericordioso del Buon Dio* (Preghiere, 6): *Opere complete*, Roma 1997, 943.
- (61) Lucio Gera. *Sobre el misterio del pobre*: P. Grelot-L.Gera-A. Dumas. *El Pobre*. Buenos Aires 1962, 103.
- (62) Toks galiausiai yra katalikiškasis mokymas apie „nuopelną“ po nuteisinimo: galvoje turimos nuteisintojo pastangos, padedančios augti malonės gyvenimui (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2010). Tačiau tokios pastangos jokiu būdu nepadaro paties nuteisinimo ar draugystės su Dievu žmogaus nuopelno objektu.
- (63) Plg. Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 95: AAS 105 (2013), 1060.
- (64) Plg. *Summa theologiae*, I–II, q. 107, art. 4.
- (65) Homilija per šv. Mišias Socialiai atskirtųjų žmonių jubiliejaus proga (2016 11 13): *L'Osservatore Romano*, 2016 11 14–15, p. 8.

Kaip pasirengti popiežiaus Pranciškaus vizitui į Lietuvą?

Visi geros valios žmonės kviečiami rengtis sutikti popiežių Pranciškų Lietuvoje rugsėjo 22–23 dienomis. Lietuvos vyskupai siūlo gaires, kurios apima penkis pasirengimo žingsnius: tiek pavieniai žmonės, tiek bendruomenės yra kviečiamos pažinti, melstis, bendrauti, dalyvauti ir gyventi tuo, ką išgirs popiežiaus apsilankymo metu.

Gaires sudaro konkretūs pasiūlymai tikintiesiems ir visiems geros valios žmonėms. Pvz., skiltyje „Pažink“ patariama perskaityti bent vieną popiežiaus Pranciškaus dokumentą ar knygą (gegužės 13 d. švenčiama pasaulinė komunikavimo priemonių diena, kurios proga popiežius parašė laišką apie „Fake news“) arba leistis į piligrimystę šv. Jono Pauliaus II keliais Lietuvoje, gilinantis į jo tuomet sakytas kalbas.

Žmonės kviečiami melstis už popiežių Pranciškų ir jo maldos intencijomis, kurios skelbiamos kiekvieną mėnesį specialia vaizdo žinia. Siūloma surinkti maldos intencijas iš savo aplinkos žmonių, kurie negalės dalyvauti šv. Mišiose su popiežiumi, jomis melstis prieš popiežiaus apsilankymą ir šv. Mišių su Šventuoju Tėvu metu.

Žingsniu „Bendrauk“ visi geros valios žmonės kviečiami susiburti į grupes ir ruoštis popiežiaus vizitui – ne tik aptarti jo tekstus, aktualias temas, kuriomis kalba popiežius, bet ir kasdien drauge daryti gailėstingumo darbus. Tikintieji ir visi geros valios žmonės kviečiami savo bendruomenėse surengti filmo apie popiežių Pranciškų peržiūrą ir diskusiją.

Žingsnis „Dalyvauk“ kviečia gyvai susitikti su popiežiumi Pranciškumi Vilniuje ir Kaune rugsėjo 22–23 dienomis ir išgirsti, ką Šventasis Tėvas nori pasakyti Lietuvos žmonėms.

Visi renginiai bus nemokami, vėliau bus paskelbta informacija apie registraciją į du didžiuosius susitikimus su popiežiumi Pranciškumi: rugsėjo 22 d. popietės susitikimą su jaunimu Vilniuje ir rugsėjo 23 d. šv. Mišias Kaune. Be šių susitikimų, bus ir daugiau progų pamatyti Šventąjį Tėvą, tad visi kviečiami vizito dienomis planuoti keliones į Vilnių ir Kauną.

Kad popiežiaus vizitas Lietuvoje būtų sklandus, žmonės bus kviečiami savanoriauti (numatoma išankstinė registracija ir pasiruošimas).

Paskutinis žingsnis „Gyvenk“ klausia, ar visa tai taps tik istorija. Išvykus popiežiumi kiekvienas kviečiamas dar kartą perskaityti Šventojo Tėvo pasakytas kalbas ir į jas išsigilinti, permąstyti, kas buvo patirta, aptarti su savo bendruomene, stengtis Šventojo Tėvo paragintumus pritaikyti savo gyvenime.

Pasirengti vizitui – tai pasiruošti susitikti su popiežiumi Pranciškumi, „išgirsti jo žodžius ir dėtis juos į širdį, kad jo apsilankymas būtų atnaujinto gyvenimo Kristuje paskata ir pradžia, o ne pabaiga“, – teigiama pasirengimo gairėse. Visi kviečiami kūrybingai prisidėti pagal galimybes prie vizito rengimo asmeniškai ar bendruomeniškai tiek vyskupijose, tiek parapijose.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriato informacija

Asmuo kontaktams žiniasklaidai dėl popiežiaus Pranciškaus vizito: Živilė Peluritiene, tel. 8 646 67 844, el. p. komunikacija@vilmensis.lt

Apie galimybes pasirengti vizitui: pasirengimo koordinato-rius Vilniaus arkivyskupijoje kun. Ričardas Doveika, tel. 8 611 18 356.

Pasirengimo apaštališkai popiežiaus Pranciškaus kelionei į Lietuvą gairės

Rugsėjo 22–23 d. Lietuvoje lankysis popiežius Pranciškus. Tai džiugi žinia, didžiulė Dievo dovana ir puiki proga grįžti prie tikėjimo Šaltinio, prie Kristaus, užmegzti su juo asmeninį ryšį ir iš Jo semtis džiaugsmingos vilties. Ji mums padės drąsiai pasitikti šių dienų iššūkius ir gyventi autentišką krikščionišką gyvenimą.

Šventasis Tėvas atvyksta stiprinti savo brolių ir seserų tikėjimo (plg. Lk 22, 32) ir kreiptis į kiekvieną geros valios žmogų. Pasirengimo vizitui tikslas – pasiruošti susitikti su popiežiumi Pranciškumi, išgirsti jo žodžius ir dėtis juos į širdį, kad jo apsilankymas būtų atnaujinto gyvenimo Kristuje paskata ir pradžia, o ne pabaiga.

Popiežiaus apsilankymas – visos Bažnyčios, gyvosios Kristaus bendruomenės įvykis. Taigi visi kviečiami būti kūrybingi ir pagal galimybes prisidėti prie vizito rengimo veikdami asmeniškai arba bendruomeniškai tiek parapijose, tiek vyskupijose. Kunigai kviečiami padėti tikintiesiems pasirengti ir kartu su jais dalyvauti susitikimuose su popiežiumi.

Pasirengimas popiežiaus vizitui

Katalikų teologijos fakultetas, seminarijos, vyskupių katechetikos ir jaunimo centrai, katechetai ir tikybos mokytojai kviečiami pagal savo kompetenciją rengti susitikimus, kurie padėtų atskleisti popiežiaus Pranciškaus asmenybę ir jo žinią šių dienų pasauliui. Trumpi katechetiniai pristatymai ar filmų peržiūra ypač tiktų įvairių vasaros stovyklų metu.

Pašvęstojo gyvenimo institutai ir apaštališkojo gyvenimo bendrijos kviečiamos atnaujinti atsidavimą Viešpačiui Jėzui Kristui pagal savo charizmą ir įtraukti popiežiaus intencijas į kasdienę maldą. Bažnytiniai judėjimai ir bendruomenės kviečiamos prisidėti savo iniciatyvomis ir bendradarbiauti su vietos ganytojais. Šeimos kviečiamos skleisti Kristaus šviesą artimiausiame rate. Visi tikintieji kviečiami atgavinti tikėjimo į Kristų dovaną.

Kiekvienoje vyskupijoje vyskupo paskirtas apaštališkojo vizito koordinatorius, glaudžiai bendradarbiaudamas su centriniu vizito koordinavimo komitetu, teiks informaciją apie popiežių ir jo vizitą, prisidės prie šviečiamosios ar evangelizacinės veiklos kartu su savo vyskupijos centrais ir padės organizuoti kelionę į susitikimus su Šventuoju Tėvu.

Šios gairės siūlo penkis pasirengimo popiežiaus vizitui žingsnius, kuriuos kiekvienas kviečiamas žengti asmeniškai ar su parapijos bendruomene. Vietos vyskupas, atsižvelgdamas į konkrečius poreikius ar galimybes, gali šias gaires papildyti arba nustatyti kitas.

1. PAŽINK

1.1 Pažink Kristų

Popiežius skelbia ne save, bet liudija Kristų ir iš jo kylančias gausias malones, todėl, jei esi pakrikštytas, prisimink krikšto pažadus ir pažvelk į jų reikšmę savo gyvenimui, o jei esi nekrikštytas, tiesiog pasidomėk Jėzumi.

Galimos temos: Kas yra Jėzus? Kas yra Dievo gailėstingumas? Ką reiškia Išganymas? Ar man tai aktualu?

Žingsniai:

- perskaityk bent vieną Evangeliją nuo pradžios iki pabaigos;
- geriau pažink Jėzaus asmenį, skaitydamas Katekizmo poskyrį „Tikiu į Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūnų“;
- perskaityk popiežiaus Pranciškaus katechezes apie gailėstingumą;

– Jaunime, pasinaudok „YouCat“ bei kitomis knygomis. Skaityk ir analizuok antrąjį „YouCat“ poskyrį „Tikiu į Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūnų“ (71–112).

1.2 Pažink popiežių

Popiežius yra šv. Petro, kuriam Kristus patikėjo Bažnyčios raktus, įpėdinis, todėl svarbu pažinti jį ir Bažnyčią kaip tikėjimo bendruomenę.

Galimos temos: Popiežiaus institucija, Jonas Paulius II ir Lietuva, Popiežius Pranciškus – asmenybė ir mokymas, nešama žinia.

Žingsniai:

- perskaityk bent vieną popiežiaus Pranciškaus dokumentą ar knygą;
- surenk piligriminį žygį Jono Pauliaus II keliais Lietuvoje arba jame dalyvauk;
- susipažink su tuo, ką kalbėjo popiežius Jonas Paulius II Lietuvoje 1993 m. Ar savo gyvenime įgyvendinu Šventojo Tėvo raginimus?
- pasidomėk, ko moko Vatikano II Susirinkimas apie Bažnyčią ir jos reikšmę šiandiniame pasaulyje.

1.3 Pažink viltį

Popiežiaus vizito į Lietuvą šūkis skelbia: „Kristus Jėzus – mūsų viltis!“ (1 Tim 1, 1).

Galimos temos: Kas yra viltis? Kokia didžiausia neviltingas šiandien tyko? Ar įmanoma įvardinti jos priežastis? Kaip džiaugtis viltimi?

Žingsniai:

- skaityk popiežiaus Pranciškaus katechezes apie krikščioniškąją viltį;
- apmąstyk bent po vieną katechezę per savaitę;
- skaityk popiežiaus Benedikto XVI encikliką apie krikščioniškąją viltį „Spe Salvi“.

2. MELSKIS

Savo gyvenimą ir pažintus naujus dalykus apmąstyk Dievo šviesoje. Tegu maldą būna nuoširdus susitikimas su Jėzumi. Atnaujink maldos gyvenimą.

Žingsniai:

– kasdien melskis, nepamiršk Sutaikinimo sakramento, bent sekmadieniais ir švenčių dienomis dalyvauk šv. Mišiose;

– melskis popiežiaus intencijomis, kurios skelbiamos kiekvieną mėnesį. Tai padės siekti glaudesnės vienybės su šventojo Petro įpėdiniu ir malda prisidėti prie to, kas rūpi Visuotinei Bažnyčiai;

– su ypatingu pamaldumu gręžkis į Mariją, Bažnyčios provaizdį, ir įsigilink į Marijos vaidmenį Atpirkimo slėpinyje. Melskis intencijomis, paskelbtomis Trakų Dievo Motinos – Lietuvos Globėjos – metams, kalbėdamas Lietuvos paaukojimo Nekaltajai Marijos, Lietuvos Globėjos, Širdžiai malda, Švč. Mergelės Marijos litanią ir kitas vienybę su Švč. Dievo Motina stiprinančias maldas;

– šventieji ir palaimintieji yra autentiški tikėjimo liudytojai ir mūsų užtarėjai Danguje. Melsk Lietuvos šventųjų ir palaimintųjų, ypač šv. Kazimiero, jaunimo globėjo, ir palaimintojo vyskupo Teofiliaus užtarimo. Melsk šv. Joną Paulių II, kad padėtų tinkamai pasirengti popiežiaus Pranciškaus vizitui;

– melskis už popiežių, kad Dievas duotų jam jėgų ir ištvėmės vadovauti Bažnyčiai;

– besiruošdamas vykti į šv. Mišias su popiežiumi, surink rūpesčius ir maldos intencijas tų savo aplinkos žmonių, kurie negali, nenori ar neketina vykti. Melskis tomis intencijomis besiruošdamas kelionei ir šv. Mišių metu;

– aplankyk Trakų Švenčiausiosios Mergelės Marijos Apsilankymo baziliką ir pagal nustatytą tvarką pelnyk visuotinius atlaidus. Aplankyk kitas Lietuvos šventoves, skirtas Dievo Motinos Marijos garbei, ir dalyvauk atlaiduose (Aušros Vartuose, Žemaičių Kalvarijoje, Šiluvoje, Krekenavoje, Pivašiunuose ir kt.);

– aplankyk Gailestingumo šventovę Vilniuje ir pasi-melsk prie Gailestingojo Jėzaus paveiklo;

– puoselėk ir skleisk bažnytines pamaldumo praktikas: Švenčiausiojo Sakramento adoraciją, Rožinį, Gailestingumo vainikėlį, gegužines ir birželines pamaldas;

– parapijose ir ypač vienuolinėse bendruomenėse surenk kassavaitinę Švč. Sakramento adoraciją popiežiaus intencijomis.

3. BENDRAUK

Bažnyčia – tai gyvoji Kristaus bendruomenė. Tikėjimo kelyje nesame vieni. Popiežius Pranciškus kaip tik atvyksta sustiprinti tikėjimo.

Žingsniai:

– kalbėk su artimaisiais, draugais, bendruomenės grupelėse ar parapijoje apie tikėjimo dalykus. Diskutuokite apie tai, ką skaitėte;

– drąsiai kalbėk apie Dievą tiems, kurie dar nepažįsta Kristaus. Padedamas kunigų ir kitų parapijos ar bendruomenės narių, surenk diskusijas popiežiui Pranciškui rūpimomis temomis. Surenk popiežiaus knygų pristatymą bibliotekose ar kitose tam tinkamose vietose. Pakviesk žmonių, kurie yra toli nuo Bažnyčios;

– įsitrauk į parapijos tikinčiųjų grupę. Jeigu tokios nėra, pamėgink ją su bendraminčiais įkurti. Kartu planuokite piligrimystę pas popiežių, aptarkite ne tik praktinius klausimus, bet ir ruoškitės dvasiškai;

– mylėk artimą Jėzaus pavyzdžiu, būk gailestingas, kaip Dangaus Tėvas yra gailestingas. Savo aplinkoje gyvenk pagal Jėzaus skelbiamą gailestingumo, tiesos, artimo meilės dvasią ir liudyk ją konkrečiais gailestingumo darbais;

– parapijose ar grupelėse surenk filmų apie popiežių Pranciškų peržiūrą ir diskusiją;

– vyskupijose bent vieną kunigų susirinkimą galima skirti artimiau susipažinti su popiežiumi Pranciškumi ir jo mintimis, o vienuolinės bendruomenės galėtų kartu daugiau pagvildinti popiežiui rūpimas temas.

4. DALYVAUK

Skleisk popiežiaus apsilankymo žinią, padėk plisti Gerajai Evangelijos Naujienai:

– tapk savanoriu ir padėk tinkamai pasirengti popiežiaus vizitui, kad jis vyktų sklandžiai. Užsiregistruoti į savanorių komandą gali svetainėje www.popieziaus-vizitas.lt. Nebūk pasyvus stebėtojas, būk Dievo karalystės bendradarbis!

– atvyk ir dalyvauk susitikimuose su popiežiumi. Įsidėmėk, kad 2018 m. rugsėjo 22–23 d. popiežius

Pasirengimas popiežiaus vizitui

Pranciškus lauks susitikimo su Tavimi. Sek programą ir nepamiršk užsiregistruoti į susitikimus svetainėje www.papieziausvizitas.lt;

– drauge su kitais broliais ir seserimis Kristuje aktyviai dalyvauk Bažnyčios ir visuomenės gyvenime.

5. GYVENK

Ar visa tai taps tik istorija?

– Pasibaigus vizitui dar kartą perskaityk ir permąstyk, ką išgirdai ir patyrei. Popiežiaus Pranciškaus sveikintimus ir kalbas galėsi rasti oficialioje popiežiaus vizito svetainėje www.papieziausvizitas.lt;

– popiežiaus Pranciškaus atvežtą žinią aptark su parapijos, organizacijos bendruomene ar bičiuliais;

– stenkis kasdieniame gyvenime, šeimoje, darbe, parapijoje ir bendruomenėje remtis Šventojo Tėvo raginimais.

2018 m. Lietuvos Vyskupų Konferencija

NAUDINGOS NUORODOS

www.vatican.va
www.vaticannews.va
www.katalikai.lt
www.papieziausvizitas.lt

POPIEŽIAUS PRANCIŠKAUS TEKSTAI

- Popiežius Pranciškus. Dievo vardas – Gailestingumas. Vilnius: Baltos lankos, 2016.
- Popiežius Pranciškus. Kai meldžiatės, sakykite: „Tėve mūsų...“ Apmąstymai apie maldą, kurios Jėzus išmokė savo mokinius. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018.
- Popiežius Pranciškus. Mylėti kaip Dievas. Trečiadienio katechezės apie šeimą. Kaunas: Artuma, 2018.
- Šventasis Tėvas Pranciškus. Apaštališkasis paraginimas *Evangeliū gaudium* apie evangelijos skelbimą šiandiniame pasaulyje. Vyskupams, kunigams ir diakonams, pašventiesiems asmenims ir į Kristų tikintiems pasauliečiams. Lietuvos Vyskupų Konferencija – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2014.

- Šventasis Tėvas Pranciškus. Enciklika *Laudato Si'* apie rūpinimąsi bendraisiais namais. Lietuvos Vyskupų Konferencija – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2015.

- Šventasis Tėvas Pranciškus. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Amoris laetitia* apie meilę šeimoje. Vyskupams, kunigams ir diakonams, vienuoliams ir vienuolėms, susituokusiems krikščionims ir visiems Kristų tikintiems pasauliečiams. Lietuvos Vyskupų Konferencija – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2016.

- Popiežiaus katechezes, homilijas ir kitus tekstus galima rasti „Bažnyčios žiniuose“ www.baznycioszinios.lt ir eis.katalikai.lt.

APIE POPIEŽIŲ PRANCIŠKŲ

- Deborah Castellano Lubov. Kitoks Pranciškus. Ko nesate girdėję apie Popiežių. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018.

- Andrea Torielli. Kelyje. Pokalbiai su Jo Šventenybe Pranciškumi. Vilnius: Baltos lankos, 2017.

- Julie Schwieter Collazo, Lisa Rogak. Popiežius Pranciškus. Savais žodžiais. Vilnius: Alma littera, 2014.

- Sergio Rubin, Francesca Ambrogetti. Popiežius Pranciškus. Pokalbiai su Jorge Bergoglio. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2013.

- Saverio Gaeta. Dievas užklumpa netikėtai. Popiežiaus Pranciškaus gyvenimas ir mintys. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2013.

- Dokumentinis filmas „Pranciškus – Naujojo pasaulio popiežius“ (Francis: The Pope from the New World), rež. David Naglieri, 2013.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Liturgijos komisijos informacija dėl Švč. Mergelės Marijos, Bažnyčios Motinos, liturginio minėjimo

2018 m. gegužės 11 d.

Dievo kulto ir sakramentų kongregacija 2018 m. vasario 11 d. išleido dekretą, kuriuo skelbiamas popiežiaus Pranciškaus nutarimas į Visuotinių Romos kalendorių įrašyti *Švč. Mergelės Marijos, Bažnyčios Motinos*, minėjimą ir šiuo titulu kasmet pagerbti Švenčiausiąją Mergelę pirmadienį po Šventosios Dvasios Atsiuntimo (Sekminių) iškilmės.

Šis privalomas minėjimas padės atminti, kad siekiant krikščioniško gyvenimo tobulėjimo, yra būtina vienytis su Kryžiaus slėpiniu, eucharistine Kristaus auka ir Mergele Marija – Atpirkėjo ir visų atpirtųjų Motina. Marija, stovėdama po kryžiumi (plg. *Jn 19, 25*), priėmė savo Sūnaus meilės testamentą ir per mylimąjį Jėzaus mokinį tapo visų žmonių motina Bažnyčioje, kurią pagimdė Kristus, ant kryžiaus atiduodamas Dvasią. Kristus, savo ruožtu, visus žmones paskyrė

savo meilės Motinai paveldėtojais, kad visi ją su meile priimtų.

Lietuvoje pirmadienį po Sekminių minint Švč. Mergelę Mariją, Bažnyčios Motiną, šv. Mišių tekstus reikės imti iš votyvinių Švč. Mergelės Marijos, Bažnyčios Motinos, Mišių (Romos mišiolas, p. 1088).

Šv. Mišių Žodžio liturgijos skaitiniai imami iš „Skaitinių šventųjų Mišioms“ (Š) knygos: pirmasis – *Pr 3, 9–15. 20* su atliepiamąja psalme (p. 293, nr. 27) arba *Apd 1, 12–14* su atliepiamąja psalme (p. 308, nr. 38), Evangelija – *Jn 19, 25–27* (p. 329, nr. 56) su posmeliu prieš Evangeliją.

Valandų liturgijos tekstai imtini iš bendrųjų Švč. Mergelei Marijai (Valandų liturgija, III t., p. 1556–1577) su minėjimui skirta malda.

Ši liturginių tekstų naudojimo tvarka galios, kol Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija patvirtins savų šio minėjimo tekstų vertimą į lietuvių kalbą.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Liturgijos komisija

Arkivyskupas Gintaras Grušas

Homilija Sekminių šv. Mišiose Vilniaus Kalvarijose

Brangūs broliai ir seserys Kristuje,

Žmogus yra laisvas būti šventas. Žinoma, daug dažniau mes norėtume nebūti šventi. Dažnai atrodo, kad šventumas pernelyg įpareigoja, atrodo, kad šventumas suvaržo. Mes galvojame: *Na, gerai, tegul šventieji būna šventi, o aš tik noriu gyventi paprastą gyvenimą, noriu būti laisvas ir laimingas*. Turiu Jums gerą naujieną: norėti būti laisvam ir laimingam reiškia norėti būti šventam. Nėra nė vieno šventojo, kuris nebūtų buvęs laisvas žmogus. Galima sakyti, kad laisvė yra būtina šventumo sąlyga.

Popiežius Pranciškus neseniai parašė mums laišką apie šventumą. Tas laiškas vadinasi „Būkite linksmi ir džiūgaukite“. Kviečiu Jus jį paskaityti, bet galiu truputį išduoti, kas ten rašoma. „Nebijok šventumo, – sako popiežius Pranciškus. – Šventumas neatims nė lašo tavo veiklumo, gyvybės ar džiaugsmo. Priešingai, tapsi tuo, kokį tave matė Tėvas, tave kurdamas,

ir būsi ištikimas tam, kas esi savo gelmėje“ (*Gaudete et exsultate*, 32).

Apaštalas Paulius turi omenyje tą pačią mintį, kai rašo: „BroLIAI [...], jei leidžiatės Dvasios vadovaujami, jūs nebesate įstatymo valdžioje“ (plg. *Gal 5, 18*). Jis čia kalba ne apie valstybės įstatymus, neturi omeny, kad jei mums vadovauja Šventoji Dvasia, tai galime nesilaikyti kelių eismo taisyklių. Ne, apaštalas Paulius kalba apie mūsų vidinį pasaulį ir ten galiojančią tvarką. Jis nori pasakyti, kad, jei Šventoji Dvasia man vadovauja, aš vis labiau tampa tikroju savimi, todėl nebereikia įstatymo, kad žinočiau, kaip elgtis, nes darau tai, ką noriu, o noriu to, kas yra gera. Tai Šventosios Dvasios dovana – norėti to, kas yra gera, ir tą daryti.

Apaštalas Paulius rašo: „Kūno geismai priešingi dvasiai, o dvasios kūnui; jie vienas kitam priešingi, todėl jūs nedarote, kaip norėtumėte“ (*Gal 5, 17*). Žinote, tai kaip vairuoti įsijungus dvi navigacijas, kurios vienu metu sako skirtingas komandas: „Suk į kairę!“ ir „Suk į dešinę!“ Toks vairavimas gali išvesti iš proto arba baigtis avarija. Šventosios Dvasios vadovavimas reiškia, kad išjungiamo abi navigacijas, nes žemėlapis atsiranda mūsų galvoje, tiksliau – mūsų širdyje. Tada mes klausome ne išorės balso, bet Dvasios balso mūsų

širdyje ir pagaliau galime ramiai vairuoti. Tai nereikia, kad kelionė bus lengva, bet bent jau žinome, kur važiuoti.

O šiandien švenčiame Sekmines – Šventosios Dvasios atsiuntimo ir Bažnyčios gimimo šventę. Iki Sekminių Jėzus mokė savo mokinius, nuo Sekminių mokiniai patys tampa tais, kurie moko kitus ir padeda jiems suprasti Dievo planą. Šiandienos Evangelija tą mums gražiai atskleidžia. Jėzus sako mokiniams: „Jūs nuo pradžios esate su manimi buvę, bet kol kas dar negalite pakelti, negalite suprasti viso Dievo plano, tačiau, kai ateis laikas, kai jau būsite pasirengę, ateis Tiesos Dvasia ir Ji atskleis jums visą Tėvo planą (plg. *Jn* 15, 26–27; 16, 12–15).

Žinote, kartais tėvai sako savo vaikams: *tu dar per jaunas suprasti*. Tačiau, kai tėvai pamato, kad jų vaikas jau pasirengęs, kad jis jau suaugo, tada jie gali kalbėti su juo visiškai atvirai. Jie gali jam atverti savo širdį. Tokia yra Sekminių šventė. Gimsta Bažnyčia, nes Dievas taria: „Jau laikas. Aš jus mokiau ir ruošiau, bet dabar jau laikas, kad iki galo suprastumėte išganymo planą ir padėtumėte man jį įgyvendinti. Eikite į visą pasaulį ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones“ (plg. *Mt* 28, 19 ir *Mk* 16, 15). Taigi tai šventė, kai Jėzaus mokiniai, apaštalai, tampa suaugusiais, ir taip gimsta Bažnyčia.

Šiandien Jūs, brangūs sutvirtinamieji, tapsite suaugusiais krikščionimis Dievo ir Bažnyčios akyse. Gausite Šventosios Dvasios patepimą. Kiekvienas sakramentas palieka neišdildomą žymę krikščionio sieloje. Krikšto metu Dievas pažymi žmogų savuoju ženkle, kuris išlieka šiame gyvenime ir amžinybėje. Niekas negali ištrinti Dievo ženklo, nei jo atšaukti. Ir pats Dievas niekada neatšaukia savo darbų. Lygiai taip pat Atgailos sakramento metu ir kiekvieną kartą priėmus Šventąją Komuniją, ir per Sutvirtinimą, ir kiekvieno sakramento metu mūsų sielose įvyksta pokytis, kuris pasilieka per amžius.

Tačiau to pokyčio mastas priklauso nuo to, kaip glaudžiai mes bendradarbiaujame su Dievu. Vienas britų rašytojas Evelyn Waugh buvo labai geras rašytojas, tačiau garsėjo nepakenčiamu charakteriu. Vieną kartą jo paklausė: „Kaip tu gali būti katalikas ir kartu toks nepakenčiamas?“ Jis atsakė: „Tu nepagalvojai, koks dar labiau nepakenčiamas aš būčiau, jei nebūčiau katalikas. Be antgamtinės pagalbos kažin ar aš apskritai turėčiau žmogiškumo.“

Sakramentai nėra magija. Nėra taip, kad atlikus tam tikrus veiksmus, be žmogaus valios ir pritarimo, be pa-

ties žmogaus įsitraukimo ir sutikimo būti Dievo bendradarbiu stebuklingai staiga taptume geresni. Ne, ne, čia nėra jokios magijos. Dievas teikia mums malonę, tačiau reikia ją priimti ir tam reikalingas mūsų sąmoningas apsisprendimas bendradarbiauti su Dievu.

O koks yra Dievo malonės ir mūsų bendradarbiavimo rezultatas? Rezultatas yra mūsų šventumas. Popiežius Pranciškus laiške, apie kurį pradžioje kalbėjau, rašo: „Leisk, kad krikšto malonė duotų vaisių ir padėtų tau siekti šventumo. Atverk Dievui savo gyvenimą, ieškok Jo visuose įvykiuose. Niekada neprarask drąsos, nes tau buvo suteikta Šventoji Dvasia, kuri viską gali. Šventumas galų gale juk ir yra Šventosios Dvasios vaisius tavo gyvenime“ (*Gaudete et exultate*, 15).

Rugsėjo 22 ir 23 dienomis popiežius Pranciškus atvyksta pas mus, čia – į Lietuvą. Kviečiu Jus visus dalyvauti Mišiose Kauno Santakoje rugsėjo 23 dieną. Jaunus žmones popiežius Pranciškus kviečia ir į tik jiems skirtą susitikimą – rugsėjo 22 d. Vilniuje, Katedros aikštėje. Renkimės šiems susitikimams prašydami Šventosios Dvasios dovanų, kad mūsų širdys degtų popiežiaus minėtu troškimu evangelizuoti ir noru pakviesti tuos, kurie dar nėra patyrę Gyvosios Dievo Dvasios. Šie susitikimai su Šventuoju Tėvu bus tikėjimo bendrystės metas, tad melskime, kad atsivertų širdys gyvam meilės santykiui su Dievu, į kurį esame pašaukti kiekvienas ir kurį liudija popiežius Pranciškus.

Taigi, brangūs broliai ir seserys, melskime dabar, kad nužengtų Šventoji Dvasia ir duotų mums savųjų dovanų. Melskime Mergelės Marijos, kad mus užtartų. Ji buvo su apaštalais aukštutiniame kambaryje per pirmąsias Bažnyčios Sekmines. Šiais Marijos, Lietuvos Globėjos, metais Ji yra tarp mūsų ir kviečia Šventąją Dvasią nužengti ir uždegti mūsų širdis Dievo meile. Prašykime to kartu su Marija. Amen.

SUSITIKTI SU KRISTUMI EUCHARISTIJOJE ĮVAIRIAIS BŪDAIS

Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (B)
Iš 24, 3–8; Ps 116, 12–13.15 ir 16bc. 17–18; Žyd 9, 11–15;
Mk 14, 12–16. 22–26

Mes ką tik girdėjome Eucharistijos įsteigimo pasakojimą Mato evangelijoje. Tai buvo, pasak evangelisto, pirmąją Neraugintos duonos dieną, kai aukojamas Velykų avinėlis. Mes žinome, kad Jono evangelijoje viskas atsitiko vieną dieną anksčiau, negu numatyta tuometinio žydų kalendoriaus, o pagal tris sinoptinės evangelijas Kristaus Paskutinės vakarienės data tiksliai sutapo su žydų Velykų vakariene. Pirmą Neraugintos duonos dieną, pavakare avinėliai buvo papjaunami Jeruzalės šventykloje, tą naktį kiekviena šeimyna turėjo susirinkti savo namuose prie stalo ir suvalgyti parneštą iš šventyklos gyvulio mėsą.

Įdomu tai, kad Jėzus, liepdamas paruošti šią Velykų vakarienę, nurodė aukštutinį kambarį su baldais, tai yra vietą, kurioje jis norėjo švesti Velykas su mokiniais. Kita vertus, Viešpats nieko nesakė apie tos vakarienės pagrindinį ir privalomą patiekalą, paaukoto avinėlio mėsą. Atvykę vakarieniauti, mokiniai būtų beveik galėję paklausti Mokytoją, kaip anksčiau Izaokas Abraomą: viskas paruošta, bet „kurgi avis deginamajai aukai“? O Jėzus būtų galėjęs atsakyti: „Mano Tėvas, vaikeliai, jau parūpino deginamąją avį, nes aš pats esu tikrasis Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę.“ Tą naktį Jėzus pavertė žydų Velykų vakarienę, kurioje prisimenamas Izraelio tautos išėjimas iš vergystės Egipte, savo išganomojo darbo visos žmonijos labai atminimu. Vietoj gyvulio mėsos Jėzus davė mokiniams duonos pavidalu savo kūną, kuris bus už juos atiduodamas ant kryžiaus. O vietoj gyvulio kraujo, kuriuo žydai turėjo patepti savo durų šonines ir viršutines staktas, Jėzus saviesiems davė gerti vyno pavidalu savo kraują, kuris už juos ir už daugelį bus išliejamas nuodėmėms atleisti.

Iš to nesunku suprasti, kad Eucharistija yra ne tik valgis arba pokylis, bet ir auka. Eucharistija yra krikščionių mesijinė puota vien dėl to, kad pirmiausia ji yra Kristaus ant kryžiaus aukos atminimas ir sudabartinimas. Jėzaus gyvybė buvo iš jo atimta jį pakabinus ant kryžiaus Didįjį penktadienį. Tačiau Paskutinės vakarienės metu Jėzus jau ją laisvai atidavė, iš anksto paversdamas savo prievartinę mirtį laisvu savęs atidavimo už kitus ir kitiems aktu. Jis atidavė savo gy-

vybę žinodamas, kad būtent taip jis iš naujo atgaus. Kaip buvo pasakęs Jono evangelijoje: „Niekas neatima gyvybės iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu... Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti.“ Yra aišku, kad šis jo gyvybės atidavimas apima ir prisikėlimą. Štai kodėl Paskutinės vakarienės metu, prieš kentėdamas, jis jau galėjo dalyti savo mirusį bei prisikėlusį kūną pirmojoje Eucharistijoje.

O dabar kiekvieną kartą, kai Bažnyčia švenčia Eucharistiją Jėzui atminti, pats Kristus tikrai atsiranda ant altoriaus su visais savo mirties bei prisikėlimo nuopelnais. Būdamas Dievas ir Žmogus, prisikėlęs amžinajam gyvenimui, jis išlaiko visada aktualius bei vaisingus savo žemiškojo gyvenimo įvykius, ypač savo mirtį ir prisikėlimą. Kai aukojamos Mišios, Kristus veiksmingai ateina ir stovi tarp mūsų kaip paaukota ant kryžiaus už pasaulio gyvybę auka ir kaip mūsų prisikėlęs iš numirusių Vyriausiasis Kunigas, Naujosios Sandoros Tarpininkas, kuris amžinai aukoja save Tėvui dangaus šventykloje. Eucharistijos pavidaluose nukryžiuotas ir prisikėlęs Viešpats tikrai atsiranda kaip auka, paaukotas kaip permaldavimas Tėvui, ir kaip dvasinis maistas mums.

Brangūs broliai ir seserys, mes galime susitikti su Kristumi Eucharistijoje įvairiais būdais. Visi Mišių dalyviai yra raginami pasiaukoti Tėvui su Kristumi. Tie, kurie yra tinkamai nusiteikę ir pasiruošę, gali maitintis Viešpaties Kūnu ir Krauju Komunijos metu, kad tobulai sustiprėtų jų meilės bendrystė su Kristumi ir su visais jo nariais. Ir visi tikintieji, Mišių ir ne Mišių metu, yra kviečiami garbinti ir adoruoti Kristaus buvimą Švenčiausiąjame Sakramente. Adoracija mums gali padėti pasiruošti Komunijai arba palaikyti širdyje per Komuniją gautas malones. Adoracija taip pat duoda galimybę bendrauti su Kristumi ir tiems krikščionims, kurie šiuo metu negali priimti Komunijos. Jie gal dar yra per silpni maitintis Kristaus kūnu, šis tvirtas maistas jiems dar per stiprus. Tačiau Kristaus „spinduliai“ iš altoriaus arba iš tabernakulio apšvies jų akis, sušildys bei paguos jų širdis, kad pamažu jie galėtų išeiti iš gyvenimo situacijų, kurios objektyviai prieštarauja visiškai bendrystei su Jėzumi. Melskimės solidarai su jais visais, aukokime Mišias ir priimkime Komuniją už juos, kad visi galėtume pasiekti tobulą vienybę prie Kristaus stalo, žemėje ir amžinybėje.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

LEISKIME JAM STRATEGUOTI

10 eilinis sekmadienis (B)

Pr 3, 9–15; Ps 130, 1–2. 3–4. 5a–7a. 7bc–8;

2 Kor 4, 13 – 15, 1; Mk 3, 20–35

Dievo veikimo strategija. Kokia ji ir kaip vykdoma? Žmogus visada žiūri savo žvilgsniu ir vertina pagal savo supratimą. Mes visi esame pašaukti ieškoti Dievo Karalystės, skelbti ją ir gyventi tos Karalystės tikrovės viltimi. Reikia pripažinti, tai tikrai nelengva užduotis. Panašu, kad tikintieji šiais pažangos, didžiulių mokslinių laimėjimų laikais atrodo tarsi pamišę. Iš pirmo žvilgsnio pasaulio dvasia net negali prileisti galimybės, jog žmogui gali užtekti vilties gyventi amžinybės ilgesiu ir siekimu.

Šiandienos Evangelija mus kviečia atsinaujinti dvasia, kad mūsų turtas būtų apsaugotas. Koks gi tas turtas? Tikrai nereikėtų postringauti apie materialųjį turtą, kaip neprisirišti prie jo ar panašių dalykų. Suprantame, kad tikintis žmogus pašauktas rūpintis savo išganymu. Didžiausias jo turtas, kurį reikia ypač saugoti, mūsų amžinai gyvenanti siela.

Netikintiems tai atrodo panašu į gražią pasaką, kuri neteikia jokios paguodos dabarties tikrovėje. Ar mes, tikintieji, esame privilegijuoti? O gal žavimės mirażu gyvenimo dykumoje ir tai tėra tik apgaulė? Labai dažnai šios mintys, abejonės yra stipri virvė, surišanti galiūną savo namuose. Priešas kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas mus praryti. Tai nėra gąsdinimas ar bauginimo metodika. Mums labai svarbu išlikti tiesoje ir atpažinti Dievo veikimo strategiją mūsų gyvenime. O ji aiškiai suvokiama – mes esame jo broliai, esame jo motinos. Ko reikia, kad tikrai tokie būtume? Ogi vykdyti Dievo valią. Ką tai reiškia? Ko gero, ne kartą esame apie tai girdėję ir gavę įvairių paaiškinimų. Šiandien pats Viešpats mums viską paaiški-

na. Vykdyti Dievo valią – tai neleisti paglemžti mums Dievo duotos nuosavybės. Kitaip sakant, išsaugoti ir gražinti Dievui tai, kas mums nepriklauso, – mes tik nuomininkai šiame pasaulyje.

Tikintis žmogus visada lieka laisvas, nes giminiuodamasis su Viešpačiu įgyja didžiulį pranašumą pasaulio tuštybių mugės akivaizdoje. Piktoji dvasia visada stengiasi mus įtikinti, kad Dievo pažadai utopija, o štai ji siūlanti daug „geresnių“ dalykų – pasaulio tuštybę, susiskaldymą, kovą dėl karjeros, pavydą, nepasitenkinimą, nerimą, nuolatinę įtampą ir tai, kas, pasaulio akimis žiūrint, labai vertinga. Dėl to žmonės piktžodžiauja, nutolsta nuo Dievo, kuris tokiais atvejais tampa trukdžiu, sugriauna asmeninius santykius ir gyvenimus. Tokia „laimės“ kaina. Alternatyva – būti lyg iš proto išėjus, neturėti troškulio žemiškai duonai, t. y. žemiškoms gėrybėms, pasaulietiniams įvaizdžiams, susikurtiems garbės poaukščiams. Šventosios Dvasios dovanos gaunamos, kai nuolankiai jų prašoma. Dievo valios vykdytas akivaizdžiai susijęs su nuolankumo dorybe. Vienaime sename himne Šventajai Dvasiai giedama: „Dvasia Šventa, duok mums šviesą, kad pažintų protas tiesą, širdys Dievą kad mylėtų, silpnos valios sutvirtėtų.“

Mūsų santykiyje su Dievu išryškėja jo strategija – jis žvelgia į mus ir kasdien primena, kad vykdydami jo valią tampame jo broliais, seserimis ir net motinomis. Jis leidžia mums jį nešioti, suteikia jėgų negyventi trokštant žemiškųjų gėrybių, išlaisvina nuo pasaulio bizūno, padeda išsaugoti gyvenimą Dangaus Karalystei. Stenkimės pateisinti mums suteiktą privilegiją būti galiūnais, saugančiais mums patikėtą turtą, būti Jo broliais, seserimis ir motinomis, vykdančiais Jo valią, gaunančiais atleidimą už nuodėmes; nebijoti būti laikomais pamišusiais dėl Dangaus Karalystės, neprisirišti prie žemiškųjų gėrybių ir taip gyventi neatsitraukus nuo Jo žemėje ir susitikti Jį amžinybėje. Amen.

-KAS-

GRŪDO LIKIMAS

11 eilinis sekmadienis (B)

Ez 17, 22–24; Ps 92, 2–3. 13–14. 15–16; 2 Kor 5, 6–10;

Mk 4, 26–34

Dangaus Tėvyne, laime amžinoji, / Tave atminęs su skausmu kartoju: / Ar teks išvysti Šventąją Trejybę / Visoj grožybėj.

Tokiais žodžiais galutinį mūsų gyvenimo tikslą apgieda šermenių giesmė. Šios dienos Evangelijoje Jėzus kalba apie kelią į tą tikslą – į Dangų. Su Dangu Karalyste yra kaip su sėkla ar grūdu. Jėzus nesiuočia gražių palyginių apie Dangų iš kokio nors mielo Danguo kampelio. Jo paaiškinimai kvepia žeme ir dvelkia mūsų tikrovės pažinimu. Jis ne tik palygins Dangų su grūdu ar garstyčios sėkla, Jis pats priims grūdo likimą ir – kad duotų gyvenimą kitiems – pats, kaip grūdas, kris į žemę numirti.

Šalia sparčiai modernėjančio, skaitmenėjančio pasaulio, kuriam šiandienos žmogus neišvengiamai priskiria ir save, matome archajiškai savo dėsnių nekeičiantį gamtos pasaulį. Tarsi gyvename dviejose viena šalia kitos esančiose tikrovėse – skaitmeninėje ir Dievo sukurtoje. Mieste gyvenantis žmogus kartais net pamiršta, kad jo taip lengvai už pinigą akimirksniu įsigijamas maistas yra gamtos dalis, jos produktas, kuris atsirado ne spustelėjus mygtuką, bet palengva užaugo maitinamas saulės, lietaus ir žemės. Šio sekmadienio skaitiniai daug kalba apie gamtą: šakelė, kviečio ir garstyčios grūdas. Jėzus gamtiniais palyginimais aptaria dvasinę tikrovę – Dievo Karalystę. Dievo sukurta gamta turi panašumo su dvasiniu, nematerialiu pasauliu ir jo dėsniais. Ne tik grūdai, bet ir dorybėms, charakteriui, net Dievo Karalystei reikia laiko, kad užaugtų. Ir mūsų išganymui reikia laiko. Ir Dievas labai kantriai, neskubėdamas, tarsi puikiausias pedagogas, veda mus per žemiškąjį laiką.

Esame žemdirbių tauta, kiekvienas iš mūsų bent kažkiek su žeme susijęs. Gal ir patys kažką auginame – bent pupą ant palangės. Žemdirbiai, ūkininkai dažnai žvalgosi į dangų žiūrėdami, kokie bus orai. Jie galėtų smulkiai papasakoti visas grūdo augimo stadijas. Žemdirbys gali daryti didelę įtaką derliui. Matome, kad šiais laikais jis kur kas didesnis, palyginti kaip buvo pačiais šviesiausiais socialistinio lenktyniavimo metais. Tačiau kad ir kiek žinotume apie grūdą, jo augimo stadijas, derlingumą, Jėzaus žodžiai, kad grūdas auga žemiškam sėjėjui visiškai nežinant kaip, yra tiesa. Gyvybė yra ne žmogaus kūrybos vaisius. Ir nors žmogus dalyvauja daugelyje gamtos virsmų, jam pačiam gyvybė visada lieka paslaptis. Tenka nuolankiai pripažinti: čia ne aš sukūriau, čia – Dievas. Taip ir Dievo Karalystė

auga mums, žemiškiems jos bendradarbiams, visiškai nežinant kaip. Tai – Dievo darbas.

Skaitant šio sekmadienio Evangeliją siūlosi du žodžiai: kantrybė ir nuolankumas. Jų abiejų reikia, kad užaugtų derlius. Jei esi sėjėjas, sėjantis kažką dėl Dievo Karalystės (Dievo žodį, gerus darbus, maldas, slaptas aukas), būk kantrus. Kartais gal atrodys, kad prarandi, išmeti tuščiai ar išbarstai kiaulėms. Būk kantrus ir nebijok. Dievui patinka tavo auka, kai dosniai sėji, nors ir nematai greitų rezultatų. Tesustiprina ir tepadrąsina tavo širdies dosnumą žinojimas: kaip niekas nevyksta be Dievo žinios – nei plaukas nuo galvos, nei žvirblis žemėn nekrenta, – taip jokia tavo sėja dėl Danguo Karalystės, jokia auka, jokia malda nėra veltui. Kas žmonėms nematoma, gerai matoma ir žinoma Dievui. Jis budėjo šventykloje prie aukų skrynios, kad našlės skatiką paskelbtų didžiausia auka ir padrasintų dosniai sėjai dėl Danguo.

O jei esi dirva, į kurią krinta Dievo sėkla, būk nuolankus (-i). Gražiausia dorybė – nuolankumas, nusižeminimas. Lotyniškasis žodis *humilitas* turi bendrą šaknį su žodžiu „žemė“ (lot. *humus*). Žemesnėje vietoje dirva geresnė, o aukštai iškilusi ji dažnai esti ir sausa, ir nerderli. Dievo sėkla neprigyja išdidžioje širdyje.

Tiesa, ne kiekvienam grūdai ir ne kiekvienai sėklai duota užaugti ir atnešti daug vaisių ar kaip garstyčios sėklai tapti medžiu, išskeisti šakas, sukurti paunksmę ir prieglobstį kitiems. Matome žmonių gyvenimus, kurie yra labai skirtingi. Vienas, žiūrėk, krauna sunokinęs į Viešpaties aruodus gausų derlių, o kitas, dar nespėjęs gerai subręsti, jau malamas kaip grūdas. Ne viskas slapta augančioje Dievo Karalystėje gali būti žmogiškai suskaičiuota.

Dievo Karalystės palyginimas su grūdu yra iššūkis šiandienos krikščioniui, kuris gerai išmokęs pasaulio pamokas visa ko centru, net ir išganyto, laiko save: Jėzus mane išganė, Jėzus už mane mirė ant kryžiaus, Jis man paruošė vietą Danguje, Jis mano vardą įrėžė savo delne. Palyginimas apie grūdą, nors ir neprieštarauja šiai tiesai, sykiu skelbia kažką kita. Grūdo likimas yra dvejopas: arba būti sumaltam ir tapti duona, arba pasėtam į žemę, kad užaugtų naujas derlius. Abiem atvejais – mirtis. Mirtis sau ir buvimas dėl kito. Krikščionio kelias – tai Jėzaus kelias, grūdo kelias, kuriame nieko neišsaugosi ir viską prarasi, jeigu bijosi mirti. Bet anapus tos „nemalonios“ ribos nebelieka skausmingos baimės, „ar teks išvysti Šventąją Trejybę visoj grožybėj?“...

Parengė kun. M. M.

EVANGELINIO DŽIAUGSMO ŠAUKLYS

Šv. Jono Krikštytojo Gimimas
*Iz 49, 1–6; Ps 139, 1–3. 13–14ab. 14c–15; Apd 13, 22–26;
Lk 1, 57–66. 80*

Iš pirmo žvilgsnio Jonas Krikštytojas gali atrodyti gana paradoksali asmenybė. Jis yra laikomas evangelinio džiaugsmo šaukliu ir Kristaus pirmtaku. Gali taip pat atrodyti, kad jo griežtas gyvenimas dykumoje neturėjo žmogiško džiaugsmo, o jo skelbimas apie galingą Mesiją, kuris ateis iš karto teisti žmonių, kirviu iškirsdamas neduodančius gerų vaisių medžius, vėtykle išvalydamas kluoną, sudegindamas pelus neužgesinama ugnimi, skiriasi nuo švelnios, nuolankios širdies mokytojo bei gerojo ganytojo Jėzaus, kuris ateis ne pasmerkti pasaulio, bet kad per jį pasaulis būtų išgelbėtas.

Neaišku, ar Jonas priklauso Senajam ar Naujajam Testamentui. Jis krikštija Jėzų nenoromis, giliai jausdamas, kad nėra vertas tai daryti ir kad jam būtų geriau priimti krikštą iš Jėzaus. Jis parodo Jėzų dviem iš savo mokinių ir ragina juos sekti paskui jį sakydamas: „Štai Dievo Avinėlis.“ Tačiau Jonas pats viešai niekada netaps Kristaus mokiniu. Maža to, Kristaus viešosios veiklos metu jis toliau teiks pasiruošimo ir atgailos krikštą ir dar turės savo mokinių, kurių gyvenimo stilius ir papročiai daug kuo skirsis nuo Kristaus ir jo apaštalu gyvenimo. Gali net atrodyti, kad savo gyvenimo pabaigoje, kai sėdėjo karaliaus Erodo kalėjime prieš savo kruviną mirtį, Jonas ėmė abejoti, ar Jėzus iš tikrųjų yra tas Mesijas, kurio jis laukė ir kurį buvo paskelbęs. Būtent tuo metu Kristus sakė apie jį: „Tarp gimusių iš moters nėra buvę didesnio už Joną Krikštytoją, bet mažiausias Dangaus Karalystėje yra didesnis už jį.“

Kai kurie šiuolaikiniai egzegetai, remdamiesi tokiais paradoksalais, bet be jokių rimtų istorinių įrodymų, mano, kad egzistavo priešiškus tarp Jono ir Jėzaus arba bent tarp Jono mokinių ir pirmųjų krikščionių. Tie autoriai teigia, jog Naujojo Testamento tekstai apie Joną buvo parašyti norint paslėpti konkurenciją tarp Jėzaus ir Jono arba ginčytis su Jono šalininkais ir juos atversti į Kristų. Tačiau ankstyvosios Bažnyčios istorijoje Jono Krikštytojo sekėjų erezijos niekada nebuvo. Apaštalu darbų knygoje, kai kalbama apie žmones, kurie pažino tik Jono krikštą, aiškiai parodoma, kad jiems išdėstyta Kristaus mokymą jie noriai priima be jokio prieštaravimo. Taigi Jonas tobulai atlieka savo misiją kaip sužadėtinio Jėzaus draugas, kurio vieninte-

lis džiaugsmas yra girdėti Viešpaties balsą ir vesti pas jį sužadėtines, t. y. žmonių sielas.

Keturiuose evangelijose ir Apaštalu darbuose atskirai kalbama apie Joną. Tačiau iš visų tų raštų išeina vieningas, patikimas ir visiškai įtikinamas Jono paveikslas. Tačiau negalima manyti, kad Jonas buvo įtrauktas į Evangelijos istoriją dėl kažkokios antraeilės polemikos. Atvirkščiai, jis yra viena pagrindinių ir svarbiausių asmenybių Kristaus gyvenime. Jis turi nepakeičiamą vaidmenį Evangelijoje ir Dieviškojo apreiškimo ekonomijoje. Jo misija – paruošti žmones priimti Kristų ir būti Kristaus pirmtaku kiekviename įsikūnijusio Dievo Sūnaus žemiškojo gyvenimo etape – pradedant nuo gimimo, einant per laiką, praleistą dykumoje, per krikštą ir per viešąją veiklą, ir baigiant mirtimi. Galima sakyti, kad tam tikra prasme Jono misija tęsiasi Bažnyčioje ir žmonijoje per visą istoriją ir kad pasaulio pabaigoje jis rengs antrąjį Kristaus atėjimą.

Po Kristaus krikšto Jonas, kuris pamatė Dvasią, nusileidžiančią kaip balandis ant Jėzaus, ir girdėjo Tėvo balsą: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus“, Jėzui nesakė: „Jeigu jau atlikta visa, ko reikia teisumui, leisk man su savo mokiniais prisidėti prie tavęs.“ Nes Jonas suprato, kad jam reikia tęsti savo misiją. Ar tai ne didis slėpinys, išreiškiantis Dievo pagarbą kiekvieno žmogaus laisvei? Dievo plane po Mesijo pasirodymo Jono misija dar buvo reikalinga kai kuriems žmonėms, norint juos vesti pas Viešpatį švelniai, pamažu, pagal jų vidinį dvasinį ritmą. Pats Jonas galėjo pamažu susipažinti su Kristaus slėpiniu. Galime manyti, kad net po Kristaus krikšto jis dar buvo veikiamas tam tikro „eschatologinio nekantrumo“, laukė galutinio teismo ir galingo Dievo Karalystės atkūrimo žemėje artimiausiu laiku. Kristus savo atsakymu sėdinčiam kalėjime Jonui turėjo priminti, kad jis įvykdo visas pranašystes apie Mesiją, ypač savo gailestingumo darbais ir nuolankiu tarnavimu vargdiečiams. Netrukus po to Jonas buvo pašauktas eiti pirma Kristaus iki mirties kenčiančio tarno keliu.

Gyvendamas žemėje šventasis Jonas paruošė Kristaus atėjimą tarp žmonių, kurie jau pažinojo Senojo Testamento apreiškimą. O dabar, karaliaudamas danguje, Jonas tęsia savo misiją globodamas viską, kas gali paruošti Kristaus įvairius atėjimus mūsų sielose, Bažnyčioje, tautos ir visoje žmonijoje. Jono Krikštytojo globojami, bendradarbiaukime šioje misijoje.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

PER LIGĄ IR NET MIRTĮ – Į GYVENIMĄ

13 eilinis sekmadienis (B)

Išm 1, 13–15; 2, 23–24; *Ps* 30, 2 ir 4. 5–6. 11. 12a. 13b;
2 *Kor* 8, 7. 9. 13–15; *Mk* 5, 21–43

Du stebuklai, tarsi suaugę į vieną istoriją. Mirštanti mergaitė ir kraujoplūdžiu serganti moteris – jos abi beprarandančios savo gyvybę. Kraujo praradimas – tai gyvybės netekimas. Dvylika metų sirgti reiškia patirti didžiulę grėsmę Dievo dovanotam gyvenimo apstumiui. Skaičius dvylika primena laiko pilnatvę ir tautos visumą; skaičiuojame dvylika mėnesių per metus ir dvylika Izraelio giminių per tikėjimo istoriją. Sinagogos vyresniojo mergaitei taip pat buvo dvylika metų, kai Viešpats ją prikėlė iš mirusių. Dvylikamečiai jaunuoliai anksti bręstančios tikėjimo tautos tradicijoje jau įtraukiami į bendruomenės gyvenimą, pradeda naują savo kelionės etapą. Prikelta iš numirusių mergaitė ir jos artimieji kviečiami priimti Jėzaus teikiamą išgelbėjimo kelią, kuris ne tik gelbsti iš mirtinos ligos, bet ir savo darbais užduoda mįslę: „Kas yra tas, kuris prikelia žmogų, gražina gyvenimą?“

Drašus, atkaklus, nieko nepaisantis tikėjimas net pačiomis keisčiausiomis, neįtikėtinomis aplinkybėmis gali pasiekti neįmanomus dalykus, priimti keliantį ir stiprinantį Dievo artumą. Bendruomenės vyresnysis Jajiras nesigėdija pulti ir nusižeminti prie Jėzaus kojų ir prašyti išgydymo malonės savo dukrai. Sergančių vaikų ligos visais laikais iš tėvų kėsina atimti gyvenimo prasmę ir pilnatvę. Tuomet tėvų maldos iš tiesų yra labai karštos ir nuosirdžios. Net ir visiems išgirdus liūdną žinią apie mergaitės mirtį, Jėzus augina vilties kupiną pasitikėjimą Dievo pergale: „Nenusigąsk, vien tikėk.“ Tai žodžiai, skirti ir mums, kai susiduriame su netikėta žinia apie ligą, artimųjų mirtį, nesėkmę, klaidą. Dievas suras būdą, kaip tai išvesti į gera, į pergalę, į naują pradžią, į gyvenimą.

Kiekvienam Kristaus sekėjui verta būti kažkuo panašiam į tą atkaklią kraujuojančią moterį, kuri braunasi pro minią prie Jėzaus. Toji minia mūsų gyvenime gali būti ne tik tie, kurie atkalbinėja nuo tikėjimo, kritikuoja Dievą ir Bažnyčios bendruomenę, tikėjimo kelią. Tai ir įvairūs mūsų rūpesčiai, pramogos, darbai, kurie užgula maldos gyvenimą, neleidžia tikėjimo apsisprendimui remtis į Jėzų. Moteris nieko nesako, tik liečia Jėzaus apsiaustą. Tai vienybės, ryšio ir pagalbos troš-

kimo išraiška. Tai tarsi prisilietimas prie Jėzaus kaip ypatingo asmens statuso. Juk ne rūbas išgydo, o vien tik Tas, kuriam tas apdaras priklauso. Tai gali priminti netobulą žmogaus tikėjimą, turintį priemaišų, kartais net prietarų. Svarbu, kad prašydami, ieškodami Dievo pagalbos paisytume ne vien savo poreikių, bet ir išliktume jautrūs Jo įkvėpimams, paraginimams, kuriuos Jis mums dovanoja. Moteris atsiliepė, stodama Jėzaus akivaizdon. Jos išgąstis ir virpulus nurodo, kad ta akistata iš tiesų svarbi, jaudinanti, sukrečianti. Nuo Dievo žvilgsnio neįmanoma pasislėpti, žmogaus sąžinė per smelkiama priminimu, kvietimu. Dievo artumas jokiais laikais nepaliko nė vieno abejingo, įskėlė tikėjimo ugnį. Dieviškai patirčiai priimti reikia tikėjimo – apsisprendimo stoti Dievo pusėn, sąmoningo pasirinkimo, pritarimo tam, kuris tapo mums artimu. Be šios nuostatos nėra įmanomas asmeninis santykis su Viešpačiu.

Išgydymo pasakojime sudėta visa žmogaus tikėjimo istorija: moteris iš pradžių išgirdo apie Jėzų, nusprendė prie Jo prisitarti, nedrįso pasirodyti, tik prisilietė prie Jo rūbo, o išgijusi puolė prieš Viešpatį ant kelių, pasakojė visą tiesą. Iš pradžių iš tolo, o vėliau – veidas į veidą. Patyrusi Jo veikimą, moteris jau pasirengusi atsilipti, pagarbinti. Taip ir visų laikų žmogus iš pradžių išgirsta, vėliau apsisprendžia ir niekieno neraginamas iš dėkingumo ir meilės pagarbina Dievą. „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave“ – ne tik moterį guodžiantys ir palaikantys žodžiai. Tikėjimas ir pastangos jį ugdyti, išreikšti gali padaryti neįmanomų dalykų ne tik mums, bet ir tiems žmonėms, kurie mums rūpi. Nes tai jėga, kuri remiasi pačiu Kūrėju, tobulu, teisingu ir mylinčiu. Ši galia padeda nepalūžti, nenusiminti, neprarasti vilties pačiais sudėtingiausiais gyvenimo momentais. Žmogišką prigimtį prisiėmęs Viešpats nepalieka žmogaus, randa būdą, kaip dalyvauti pilkose situacijose, jas atverti gyvenimui. Kiekvieno žmogaus išgyventa tikėjimo patirtis teikia galimybę dalyvauti paties Dievo gyvenime, nes remiasi paties Viešpaties veikimu. Dievui nėra negalimų dalykų, vadinasi, ir tam teisiajam, kuris renkasi Viešpatį, atsiveria didžios galimybės.

Dovanok mums, Viešpatie, tokį tikėjimą, kad jis per pasaulio margumynų minią būtų kaip išsigelbėjimo lieptas ir mus vestų į Tave.

Parengė kun. Saulius Bužauskas

Tarptautinės katalikų charizminio atsinaujinimo tarnybos Mokymo komisija

Išgydymo maldų gairės*

PADEKA

Pirmas šių gairių leidimas paskelbtas 2007 m. Tai buvo neseniai sudarytos Tarptautinės katalikų charizminio atsinaujinimo tarnybos (*International Catholic Charismatic Renewal Services* – ICCRS) Mokymo komisijos gausių teologinių apmąstymų ir platesnių konsultacijų su charizminio atsinaujinimo pripažintais vadovais, turinčiais patirtį išgydymo maldų srityje, vaisius.

Dabar, po tolesnių apmąstymų išvien su Tikėjimo mokymo kongregacija ir Popiežiškąja pasauliečių taryba, su džiaugsmu pateikiu šias peržiūrėtas ir atnaujintas gaires.

ICCRS Mokymo komisijai iš pradžių vadovavo vyskupas Joe Grechas, deja, iškeliavęs į amžinąjį gyvenimą 2010 m. gruodį. ICCRS norėtų ypač padėkoti dr. Mary Healy už nuolatinį vadovavimą svarbiam Mokymo komisijos darbui. Taip pat esame labai dėkingi mons. Peteriui Hockenui už nuolatinę paramą bei daug pastangų reikalaujantį darbą.

Per dvylika metų nuo šio projekto pradžios drauge su mumis keliavo daug žmonių, ir ICCRS labai dėkoja visiems, kurie su mumis bendradarbiavo. Už nuolatinę paramą bei nuolatinius padaršimus asmeniškai norėčiau padėkoti Jo Eminencijai kardinolui Stanislawui Rylko, Popiežiškosios pasauliečių tarybos prezidentui.

Michelle Moran
ICCRS prezidentė

2012 m. balandžio 1-oji,
Viešpaties kančios Verbų sekmadienis

* Versta iš: *Guidelines on Prayers for Healing* by Doctrinal Commission of ICCRS. Reprint 5th edition (May 2017). Copyright © 2007 International Catholic Charismatic Renewal Services. All rights reserved. Spausdinama maloniai leidus Tarptautinei katalikų charizminio atsinaujinimo tarnybai.

PRATARMĖ

Išgydymo malda giliai išsiskynijusi Šventajame Rašte ir katalikų Tradicijoje. Šiandien, kai Bažnyčia atsiliepia į kvietimą imtis naujosios evangelizacijos, iš naujo suvokta išgydymo Jėzaus viešojoje tarnystėje ir Bažnyčios evangelizacijoje per visą istoriją svarba.

Katalikų charizminio atsinaujinimo ir kituose bažnytiniuose sąjūdžiuose išsirutuliojo naujos išgydymo maldos tarnybos. Šios tarnybos dažnai būna priemonė žmonėms susitikti su prisikėlusio Viešpaties gaivinančiu artumu. Norint išvengti perlenkimų ir siekiant, kad išgydymo malda būtų atliekama tinkamai bei atitiktų Bažnyčios tikėjimą ir sakramentinį gyvenimą, sykiu radosi pastoracinio išvalgumo poreikis.

Džiaugiuosi šiomis publikuojamomis „Išgydymo maldos gairėmis“, dvylika metų trukusių teologinių apmąstymų bei dialogo šia labai svarbia tema vaisiumi. Šios Gairės yra pastoracinis Tikėjimo mokymo kongregacijos 2000 m. paskelbtos *Instrukcijos dėl maldų prašant Dievo išgydymo* pritaikymas, padėsiantis laiduoti minėtos *Instrukcijos* veiksmingą įgyvendinimą. Rengdama šias Gaires, Tarptautinė katalikų charizminio atsinaujinimo tarnyba siekė išlaikyti artimą vienybę su Bažnyčios institucijomis, pirmiausia su Tikėjimo mokymo kongregacija bei Popiežiškąja pasauliečių taryba. Šios pastangos padaryti Bažnyčios mokymą apmąstymų bei studijų objektu ir pasiūlyti konkrečias pastoracinio taikymo kryptis yra pavyzdys augimo „bažnytine branda“, kuriai palaimintasis Jonas Paulius II kvietė visus naujus bažnytinius sąjūdžius.

Tikiuosi, jog šis dokumentas Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdžio bus studijuojamas bei įgyvendinamas visame pasaulyje ir taps pagrindu visiems, kurie savo gautomis charizmomis trokšta tarnauti Bažnyčiai ir naujai evangelizacijai.

Kardinolas Stanislaw Rylko
Popiežiškosios pasauliečių tarybos prezidentas

2012 m. kovo 25 d.
Apreiškimo Švč. M. Marijai šventė

ĮŽANGOS ŽODIS

Skaitant evangelijas, nesunku pastebėti, kad išgydymas buvo svarbi Jėzaus gyvenimo tarnystė. Kur tik Jėzus, ten ryškūs kūno, proto, dvasios ir širdies išgydymai. Tad gydymas yra Bažnyčios tarnystės ir misijos dalis. Amžių tėkmėje įsteigta daug vienuolių ordinų tam,

kad rūpintųsi ligoniais ir steigtų ligonines bei medicinos centrus, kur būtų puoselėjamas gydymas. Daugelis įsipareigojusių katalikų gydytojų, medicinos seserų bei kitų medicinos darbuotojų, gaivinami tikėjimo į Jėzų Kristų, savo dovanas bei profesinius talentus paskyrė tam, kad būtų galima tinkamai diagnozuoti ir išgydyti ligą. Nuo vaikystės taip pat buvome mokomi tikėti, jog Dievas girdi mūsų maldas, ir melsti visko, ko mums reikia, ypač kai sergame, kenčiame, patiriame nerimą ir baimę. Kiekvienais metais tūkstančiai piligrimų leidžiasi į Lurdą ir panašias vietas melsti ligonių išgydymo. Išgydymo maldos ištisus amžius buvo esminis katalikų maldingo gyvenimo elementas.

Kilus Katalikų charizminiam atsinaujinimui, vienai iš malonių, Bažnyčiai suteiktų po Vatikano II Susirinkimo, išgydymo maldos daugelio žmonių gyvenime bei dvasingume tapo kone norma. Žmonės meldžiasi už vieni kitų išgydymą maldos grupių susitikimuose. Didelės minias sutraukiančių konferencijų bei rekolekcijų programose dažnai būna paskirtas metas išgydymo maldai. Negana to, daugelis savo gyvenime iš tikrųjų patyrė dvasinį, fizinį, emocinį ir psichologinį išgydymą, kai kas nors meldėsi drauge su jais.

Visa tai skatina dėliauti ir dėkoti, tačiau sykiu išryškino poreikį tinkamų gairių, galinčių laiduoti, kad toks tarnavimas būtų vykdomas pagal visuotinės Bažnyčios mokymą bei tikėjimo patirtį. Pirmą žingsnį žengė Tikėjimo mokymo kongregacija, 2000 m. rugsėjį paskelbusi *Instrukciją dėl maldų prašant Dievo išgydymo*. 2001 m. Popiežiškoji pasauliečių taryba išvien su Tarptautine katalikų charizminio atsinaujinimo tarnyba (*International Catholic Charismatic Renewal Services – ICCRS*), turinčia savo biurą Vatikane, išgydymo maldų tema surengė tarptautinį seminarą. Vienas iš to seminaro vaisių buvo pasiūlymas parengti Tikėjimo mokymo kongregacijos *Instrukcija* paremtas praktines išgydymo maldų gaires. Šios gairės tada turėjo būti visame pasaulyje išdalytos maldos grupių vadovams, kad padėtų ši tarnavimą ugdyti bei vykdyti.

To siekiant buvo įsteigta ICCRS Mokymo komisija. Pradinius šių gairių metmenis parašė dr. Mary Healy ir mons. Peteris Hockenas. Tada jie buvo išsiųsti dvidešimt dviem pripažintiems katalikų charizminio atsinaujinimo vyresniesiems, turintiems šio tarnavimo patirtį. Konstruktyvių pastabų gauta iš br. Franciso Martino, br. Richardo McAlearo OMI, br. Roberto Faricy SJ, br. Benedicto Herono OSB, dr. Franciso MacNutto, dr. Bobo Schuchtso, br. Franciso Sullivanio SJ ir panelės Lindos Schubert. ICCRS vardu nuoširdžiai dėkoju tiems, kurie šias gaires peržiūrėjo ir pateikė pastabų bei pasiūlymų.

Už bendradarbiavimą parengiamojoje šio projekto stadijoje ypač dėkoju ponui Henriui Lemay.

Linkiu, kad pateikiamos gairės visiems padėtų giliau patirti mūsų Dievo, gyvo kiekviename iš mūsų, gaivinantį artumą. Tegu jos padrasina mus melstis su kitais ir už kitus dėl išgydymo visais matmenimis ir visada, kai tam pasitaisys proga. Kaip mūsų Motina Marija, ir toliau drąsiai ir kupini pasitikėjimo skelbkime, kad Jėzus Kristus yra Viešpats. „Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė tebūna su jumis visais!“ (2 Kor 13, 13).

Vyskupas Joseph Grech
Sandhursto (Australija) vyskupas
ICCRS narys

2007 m. sausio 25 d.
Šv. Pauliaus atsivertimo šventė

ĮŽANGA

Išgydymo maldos gairių poreikį pirmiausia lėmė „Dvasios staigmena“, nenumatyta malonės išliejimas po Vatikano II Susirinkimo. Šis slėpiningas Dievo veiksmas, tapęs žinomas kaip katalikų charizminis atsinaujinimas, atgaivino milijonų krikščionių gyvenimą ir nuo ankstyvosios Bažnyčios laikų neregėtu mastu davė tam tikrų charizmų bei dvasinių dovanų. Skyrium nuo žmogiškojo planavimo, atsinaujinimas Dvasioje virto konkrečiu Susirinkimo mokymo apie Bažnyčios charizminio matmens svarbą įgyvendinimu. Pasak popiežiaus Jono Pauliaus II, Susirinkimo metu „Bažnyčia charizminį matmenį iš naujo atrado kaip vieną iš savo esminių dėmenų... Būtent šis apvaizdingas Bažnyčios charizminio matmens atradimas iš naujo lėmė žymų bažnytinių sąjūdžių bei naujų bendruomenių augimą prieš Susirinkimą ir po jo“ (1). Gyvą Jėzaus artumą bei galią savo gyvenime daugelis pirmiausia patyrė būtent per Jėzaus įvykdytą fizinį ar vidinį išgydymą.

Dėl didžiulio išgydymo charizmų paplitimo ir įvairių praktikų bei tarnysčių, kuriomis jos įgyvendinamos, plėtros sykiu atsirado protingo įžvelgimo poreikis, pirmiausia jaučiamas Bažnyčios ganytojų. Šv. Pauliaus patarimas ypač laiku: „Negesinkite Dvasios! Neniekindite pranašavimų! Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite!“ (1 Tes 5, 20–21). Kaip tinkamai praktikuoti išgydymo charizmas bei kaip jas integruoti į Bažnyčios sakramentinį gyvenimą, per pastaruosius keturiasdešimt metų daug išmokta, bet dar daug liko ir išmokti. 2000 m. rugsėjį svarbus žingsnis žengtas Tikėjimo mokymo kongregacijos paskelbtu dokumentu *Instrukcija dėl maldų*

prašant Dievo išgydymo. Siekdama tęsti apmąstymus apie išgydymo tarnystę bei dialogą šia tema, Popiežiškoji pasauliečių taryba, bendradarbiaudama su Tarptautine katalikų charizminio atsinaujinimo tarnyba (*International Catholic Charismatic Renewal Services – ICCRS*), surengė tarptautinį seminarą (2). Seminaras subūrė Vatikano atstovus, teologus ir patyrusius išgydymo maldos praktikuotojus iš viso pasaulio turint tikslą „išdėstyti autentiškos bažnytinės išgydymo tarnystės bruožus“ (3). Remdamasi seminario vaisiais, šias gaires ICCRS Mokymo komisija pateikia įsitraukusiesiems į išgydymo maldos tarnystę bei atsakingiesiems už pastoracinę priežiūrą kaip pagalbines priemones taikant Bažnyčios teologinį bei pastoracinį vadovavimą.

I. ISTORINIS KONTEKSTAS

Kodėl išgydymo tema Bažnyčiai trečiojo tūkstantmečio pradžioje daug svarbesnė? Šiame pirmame skyriuje, siekiant padėti lengviau išvelgti „laiko ženklus“, pateikiama apmąstymų apie dabartines tendencijas, susijusias su sveikata bei išgydymu.

1) Socialinės kultūrinės tendencijos

Pirma, sveikatos ir medicinos srityje esama reikšmingų tendencijų. Šiandien daug labiau nei anksčiau pripažįstama, kad ligos bei negalavimo fizinės, mentalinės, psichologinės ir dvasinės formos tarp savęs susijusios. Gydytojai noriau pripažįsta, jog fizinės ligos gali sukelti psichologinės ir dvasinės priežastys. Pavyzdžiui, vėžį gali sukelti nerimstantis apmaudas ir pyktis. Tad šiandien, nors gydytojai ir pagrįstai nerimauja dėl neparengtų asmenų, įžengiančių į medicinos teritoriją, daug kur gydytojai, psichiatrai ir ganytojai linkę atvirai bendradarbiauti gydymo procese. Vienu žodžiu, didėja susidomėjimas „holistiniais“ gydymo būdais, kai asmuo gydomas kaip gyva esybė, kurios sveikata priklauso nuo šio įstabaus kūrinio, koks yra žmogus, visų matmenų darnaus funkcionavimo.

Dar vienas aspektas, būdingas „holistinės medicinos“ tendencijai, yra naujas susidomėjimas „alternatyviomis“ medicinos formomis, rytietiškomis, vietinėmis ar kitokiomis. Daugelis šių alternatyvių gydymo formų apima religinį dėmenį – arba dėl to, kad jos anksčiau buvo kokios nors religinės praktikos dalis, arba dėl religiniuose įsitikinimuose besišaknijančios simbolikos.

Dar vienas dabartinio pasaulio bruožas yra vis didėjantis atotrūkis tarp medicinos įrangos bei įgūdžių prieinamumo turtingiausiose šalyse ir medicinos paslaugų neturtingiausioms pasaulio tautoms stygiaus.

Šis atotrūkis dar labiau paaštrina situaciją – gydymo problema neturtingose bei nuskriaustose ir turtiniausiose šalyse yra itin skirtinga. Neturtingiausiose šalyse, kuriose dėl gyvenimo sąlygų, netinkamos mitybos, sveikatos apsaugos stygiaus ir neretai socialinės sumaišties didesnis ir sergamumas, vyraujanti neviltinga ligonių ieškoti pagalbos iš bet kurio įmanomo šaltinio. Tie šaltiniai dažnai būna religiniai: pagoniški ar ezoteriniai, įgavę tradicinės liaudies religijos ar terapeutinio aspekto pabrėžiančių naujųjų religijų formą; arba protestantiški krikščioniški, besireiškiantys įvairių sekmininių bei evangelikalinių grupių pavidalu. Turtingesnėse šalyse pastebimas didesnis susirūpinimas sveikata, o tai liudija, jog didesnė gerovė atnešė ne didesnę laimę, bet didesnę nesaugumą. Tokiomis aplinkybėmis vis daugiau žmonių ieško psichologinės pagalbos, didėja priklausomybė nuo narkotikų ir vaistų. Šiame kontekste naujos religijos irgi patrauklios dėl terapeutinio dėmens savo žinioje. Be to, turtingesnėse šalyse taip pat daugėja nuskurdusiųjų, kurių padėtis kartais panaši į vargšų neturtingose šalyse.

Pasaulyje XXI a. pradžioje taip pat ženklina dviejų pasaulinių karų bei nesuskaičiuojamų vėlesnių daugiau lokalizuotų konfliktų padariniai. Dėl to radosi masinė pabėgėlių problema, milijonai benamių ir našlaičių. Tokios sąlygos yra palanki terpė nusikalstamumui, seksualiniam palaidumui, narkomanijai ir terorizmui. Visa tai dar labiau didina žmonių kančias, smukdo žmonių sveikatą bei gerovę ir lemia didesnę neatsparumą ligai. Nuostatos ir praktikos, Jono Pauliaus II pasmerkto kaip „mirties kultūra“, aborto blogio skatinimas, medicinos eksperimentai su žmogaus embrionais ir eutanazija (*Evangelium vitae*, 58–65) stato mus akistaton su nuo Dievo nutolusia, pasiligojusia visuomene.

Negana praėjusio amžiaus katastrofų, moralinių standartų nuosmukį Vakarų šalyse lydi suirusių šeimų bei šeimų su vienu iš tėvų gausėjimas. Visa to sukelti socialiniai sutrikimai sąlygoja didžiulį žmogaus, niekada nepažinusio tėvo meilės ir nepatyrusio stabilios šeimos gyvenimo, pažeidžiamumą. Vienas iš įsitraukusiųjų į išgydymo tarnystę atradimų yra tai, kokios gilios gydytinės vidinės žaizdos būdingos daugeliui žmonių, iš išorės sveikų ir normalių, bet smarkiai kenčiančių „viduje“.

2) Tendencijos krikščioniškajame pasaulyje

Taigi per praėjusį amžių ir vėliau išsirutuliojo su sveikata ir gydymu susijusių nuostatų bei praktikų, taip pat ir krikščioniškajame pasaulyje būta tendencijų, prisidėjusių prie naujo susidomėjimo išgydymo tarnyste.

XIX a. pabaigoje pirmų išgydymo tarnysčių radosi tarp Vokietijos ir Šveicarijos protestantų. Jungtinėse Valstijose pirmi protestantiški „dieviškojo išgydymo“ pionieriai pasirodė XIX a. devintajame dešimtmetyje. Tam tikru mastu oficialiai skatinama išgydymo tarnystė pirmoje XX a. pusėje ypač plėtojosi anglikonų bendruomenėje. Tačiau kaip Viešpaties paliepimas savo mokiniams (plg. *Mt* 10, 1. 8; *Mk* 6, 7. 13) ir kaip viena iš *1 Kor* 12 minimų „dvasinių dovanų“ išgydymas buvo suvokiamas ir plačiai praktikuojamas tik nuo pirmo XX a. dešimtmečio sekmininkų sąjūdyje.

Prie savitos dieviškojo išgydymo tarnystės, greta tradicinės tarnystės ligoniams, atsiradimo Katalikų Bažnyčioje prisidėjo daug veiksnių. Tie veiksniai yra biblinio-teologinio, liturginio, dvasinio ir pastoracinio pobūdžio. Nors pagrindiniai sprendimai, įgalinę išgydymo tarnystės atnaujinimą, buvo priimti Vatikano II Susirinkimo, be įvairių ankstesniais dešimtmečiais išsirutuliojusiu naujų srovių Biblijos studijų, liturgijos ir teologijos srityse nebūtų buvęs įmanomas nė pats Susirinkimas. Tarp svarbiausių veiksnių buvo Biblijos studijos. Biblijos studijos ne tik iš naujo atkreipė dėmesį į išgydymo stebuklų vaidmenį Jėzaus tarnystėje, bet ir praplėtė „išganymo“ supratimą, įgalinusį suvokti tai kaip žmonių ir žmonių visuomenės išlaisvinimą iš nuodėmės ir blogio – asmeninio, socialinio ir kosminio – padarinių.

Per patį Susirinkimą nepaprastos svarbos išgydymo tarnystei buvo du nutarimai. Pirmasis, kuriam įtakos turėjo kardinolas Suenensas, tai į konstituciją apie Bažnyčią įtraukti mokymą apie charizmas. *Lumen gentium* atsiradusiame skirsnyje (12) tvirtinama, kad Viešpats visiems tikintiesiems ir toliau dalija paprastas bei nepaprastas charizmas Bažnyčios gerovės labui ir kad šios charizmos svetingai priimtinos. Antras nutarimas buvo ištara, kad patepimo sakramentas nerezervuotinas paskutinėms gyvenimo akimirkoms, bet yra išgydymo sakramentas, vadintinas Ligonų patepimu (*Sacrosanctum Concilium*, 73).

Iš Susirinkimo kilusi atnaujinta sakramentų teologija toliau plėtota Katalikų Bažnyčios katekizme, kur Sutaikinimo sakramentas (anksčiau vadintas Atgailos sakramentu) ir Ligonų patepimo sakramentas vadinami „išgydymo sakramentais“. Čia pripažįstamas sutaikinimo su Dievu ir Bažnyčia išgydomasis matmuo, taip pat fizinio išgydymo per Ligonų sakramentą galimybė (Katekizmas, 1520).

Vis dėlto išgydymo tarnysčių atsiradimas Katalikų Bažnyčioje buvo nenumatytas Šventosios Dvasios vaisius Charizminio atsinaujinimo sąjūdyje. Tokio proceso ištakose nebūta jokio žmogiškojo ketinimo.

Išgydymas Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje iškilio kaip viena Dvasios charizmų, išliejamų šioje atsinaujinimo srovėje. Iš pradžių išgydymas buvo viena iš malonių, melstų charizminiuose susitikimuose ir charizminėse grupėse. Be to, Sutaikinimo sakramento patyrimas Atsinaujinimo sąjūdžio kontekste atskleidė šio sakramento vidinio išgydymo potencialą. Bet ilgainiui išsirutuliojo savitos išgydymo tarnystės, kai kurios reikšmingos ir tarptautiniu mastu. Anot išgydymo tarnautojų liudijimų Romos seminare 2001 m. lapkritį, vyrai ir moterys šios tarnystės mokėsi iš klaidų ir stokojo bet kokio ankstesnio parengimo šioje srityje.

Išgydymo tarnystės poveikis Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje, regis, didesnis Afrikoje, Azijoje ir Lotynų Amerikoje nei Europoje ir Šiaurės Amerikoje. Ten ne tik dažnai daugiau beviltiškumo, bet ir stipresnis tikėjimas antgamtiniu Dievo įsikišimu. Daugelyje besivystančių šalių išgydymo misijos bei tarnystės sutraukia minių minias, neretai ir ligonius, priklausančius įvairioms religijoms. Per tai daug aiškiau išryškėja evangelizacinis išgydymo tarnystės potencialas.

Vis dėlto pastaraisiais metais Afrikoje, daugelio karų ir didžiausių kančių bei skurdo kamuojamame žemyne, smarkiai padaugėjo naujų religijų grupių, didelį dėmesį skiriančių išgydymui ir išgelbėjimui. Tokie sąjūdžiai labai patrauklūs ne vien dėl žmonių primygtinių poreikių, bet ir dėl to, kad išgydymas visada buvo ryškus Afrikos tradicinės religijos bruožas. Tokiomis sąlygomis daugelis senesnių krikščioniškųjų misijų išgydymo tarnystę irgi suvokia kaip poreikį patenkinti savo žmonių giliasias reikmes ir išvengti jų perėjimo į naujas disidentines grupes.

Visi išvardyti veiksniai – socialiniai-kultūriniai, teologiniai ir dvasiniai – išvien rodo Bažnyčios išgydymo tarnystės svarbą mūsų dienomis. Jie liudija reikmę išgydymo tarnystei tapti įprastiniu ir normaliu Bažnyčios misijos ir pastoracijos matmeniu. Protingai į pastoraciją įtraukta išgydymo tarnystė įgalintų Bažnyčią atsilipti į gilų išgydymo poreikį visais visuomenės bei žmogaus lygmenimis, naudojantis Viešpaties jai patikėtomis dovanomis. Šitai leistų pabusti Bažnyčioje išgydymo bei išgelbėjimo tarnystėms, buvusioms joje ankstyvaisiais amžiais, nors nebūtinai tokiu pat pavidalu.

II. BIBLINIS IR TEOLOGINIS KONTEKSTAS

Nors kai kurios nusakytos tendencijos kelia didelį susirūpinimą, kitos duoda pagrindą dėkoti Dievui už malones, naujaip išliejamas atsiliepiant į mūsų amžiaus poreikius (4). Šios tendencijos sykiu verčia Bažnyčią iš

naujo įvertinti išgydymo vaidmenį išganymo tvarkoje ir vėl sugrįžti prie to, ką sako Raštas ir Tradicija. Laiko ženklų skaitymas Evangelijos šviesoje (žr. *Gaudium et spes*, 1) neišvengiamai apims ilgą teologinį išgydymo bei jo vietos krikščioniškajame gyvenime apmąstymą.

1) Senasis Testamentas

Senajame Testamente, Dievo tautai grumiantis su kančios problema, Viešpats laipsniškai apreiškia pamatinę sąsają tarp nuodėmės, ligos ir atpirkimo. „Izraelis patiria, kad liga yra slaptai susijusi su nuodėme ir blogiu“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1502). Fizinė kančia priešinga Dievo ketinimui žmonijos atžvilgiu ir yra viena iš blogybių, kamuojančių žmones kaip nuodėmės padarinys. Tarp bausmių, kuriomis Dievas grasina savo tautai už neištikimybę sandorai, ypač išsiskiria liga (5).

Nuodėmei ir atpildui būdingas kolektyvinis matmuo, nes kiekvienas asmuo yra tautos, susijusios su Dievu kaip sandoros partneris, dalis. Senajame Testamente taip pat pripažįstamas ryšys tarp ligos ir individualios kaltės; psalmėse sergančio žmogaus prašymą būti išgydytam dažnai lydi nuodėmių išpažinimas (6). Tačiau psalmėse taip pat atspindimas kenčiantis teisingas, o Jobo knyga rodo, jog manyti, kad visos kaltės priskirtinos asmeninei kaltei, yra klaidinga.

Ligos patirtis Senajame Testamente tampa proga kreiptis į Dievą kupinam gilaus pasitikėjimo jo atjauta bei gebėjimu išgydyti (*Ps* 6; 38; 39; 41; 88; 102; *Iz* 38, 1–20). Net jei kančia laikoma bausme už nuodėmę, gailestingumu kenčiančiam žmogui apreiškiamas esminis Dievo charakterio bruožas. Nors pasakojimai apie individualius išgydymus Senajame Testamente reti (7), psalmėse dažnai liudijama, jog Dievas išgydo tuos, kurie kupini vilties jo šaukiasi (*Ps* 6; 41; 107; plg. *Iš* 15, 26; *Sir* 38, 9).

Išgydymas iš ligos ir negalios yra vienas ryškiausių pranašų skelbto būsimo mesijinio amžiaus, kai bus nugalėta pati mirtis, ženklų (*Iz* 35, 5–6; 61, 1–3; 65, 19–20). Kančios transcendentinės paskirties galimybė išnyra *Iz* 53 pranašystėje, kur permaldavimas įvykdomas per nekaltą žmogaus, atstovaujančio tautai, pavaduojamą kančią.

2) Naujasis Testamentas

Naujajame Testamente išgydymas iškyla kaip Jėzaus viešosios tarnystės neatsiejamas matmuo, neperskiriama susijęs su Evangelijos skelbimu (8). Jėzaus veikla evangelijose apibendrinama nurodant du – mokymo ir gydymo – aspektus: „Jėzus vaikščiojo po visą Galilėją, mokydamas sinagogose, skelbdamas karalystės Evangeliją ir gydydamas visokias ligas bei negales“ (*Mt* 4,

23; plg. 9, 35; *Lk* 9, 11). Jėzus tapatino save su gydytoju (*Mt* 9, 12), o savo misiją laikė to, kas pražuvę, gelbėjimu/gydymu (*Lk* 19, 10; plg. *Jn* 3, 17; 12, 47) (9). Gydymo darbai pabrėžiami Apaštalų darbuose paliudytame anksčiausiame apaštalų skelbime: „Jis vaikščiojo, darydamas gera ir gydydamas visus velnio pavergtuosius, nes Dievas buvo su juo“ (*Apd* 10, 38; plg. *Apd* 2, 22). Juk „nė vienas paveikslas <...> ankstyvojoje krikščionybės tradicijoje nėra taip giliai įsispaudęs kaip didžiojo stebuklingai gydančio Jėzaus“ (10).

Išgydymai, lygiai kaip išlaisvinimas iš piktųjų dvasių ir kiti stebuklingi darbai, Naujajame Testamente dažnai vadinami „ženklais bei stebuklais“ (11). Šia ištara žymimi du susiję aspektai. Pirma, išgydymai yra „ženklai“, nes jais Jėzus apreiškia savo tapatybę ir mesijinę misiją. Jais parodoma jo dieviškoji galia, meilė ir atjauta kenčiančiai žmonijai ir jo galutinė pergalė prieš bet kokį blogį. Jais konkrečiai liudijama Jėzaus skelbiamos Gerosios Naujienos tiesa. Tad išgydymai yra regima Jėzuje tikrove tapusios, bet ligi galo dar neįgyvendintos Karalystės apraiška (*Lk* 7, 20–23). „Viešpaties ir Dvylikos išgydymo stebuklais Dievas parodo savo gerąją galią pasauliui. Iš esmės jie yra ženklai, nurodantys į patį Dievą ir turintys paakinti žmogų išjudėti Dievo link“ (12).

Antra, išgydymai yra „stebuklai“, nes žadina pagarbą baime, nuostabą, šlovinimą ir padėką (13). Iš evangelijų aišku, kad išgydymas nėra tikslas pats savaime; tiesą sakant, pasakojimas apie dešimt raupsuotųjų perša mintį, jog visiškas išgydymas būna tik tada, kai išgydytasis įtraukiamas į santykį su Jėzumi, kurį pripažįsta tuo, kuo jis yra, ir garbina jį kaip tokį (*Lk* 17, 11–19; *Mk* 10, 52).

Kai kuriais atvejais Jėzus pats imasi iniciatyvos išgydyti, bet dažniau išgydoma atsiliepiant į prašymą arba paties sergančio asmens, arba jo draugo ar giminaičio. Vienais kartais išgydoma vien žodžiu, kitais pasitelkiamas simbolinis veiksmas ar anuomet pripažintos teraputinės priemonės, kaip antai seilės ar molis (14). Pas jį ateinančią ligojį bei negaluojančią Viešpats visada sutinka atjaučiamai (*Mt* 14, 14). Anot *Instrukcijos dėl maldų prašant Dievo išgydymo*, „Viešpats maloniai žvelgia į jų prašymus ir evangelijose nėra nė užuominos apie priekaištavimą, kad to prašoma“ (15). Jėzus tereikalauja tikėjimo kaip nuostatos, sukurančios pasitikėjimo juo santykį ir todėl įgalinančios išgydymą (*Mt* 9, 2. 28; *Mk* 2, 5; 9, 23; *Lk* 5, 20; *Jn* 4, 48). Ir atvirksčiai, tikėjimo stoka trukdo pasireikšti jo gydomajai galiai (*Mk* 6, 5–6).

Jėzaus pomėgis gydyti per šabą, kaip vaizduojama evangelijose, kilo ne iš noro provokuoti religinę valdžią, bet veikiau iš troškimo atkreipti dėmesį į naują kūrimą, kuriuo žmonijai gražinama gyvenimo pilnatvė, Dievo

numatyta iš pradžių (16). Ligą jis laikė ir nuodėmės padarinį, ir šėtono galios žmonėms, iš kurios jis atėjo jų išlaisvinti, ženklą (*Mt* 12, 22; *Lk* 13, 16; *Jn* 5, 14). Dėl šios priežasties išgydymai evangelijose dažnai minimi drauge su išlaisvinimu iš demonų priespaudos, ne visada darant aiškia perskyrą tarp šių dviejų dalykų (17).

Išgydymą ir išlaisvinimą kaip išankstinius savo galutinio išganomojo darbo ženklus Viešpats vykdė savo kūniškos aukos sąskaita. Šv. Matas, pabrėždamas, kad „žmonės sugabeno pas Jėzų daug demono apsėstųjų“ ir „jis išvarė visas dvasias žodžiu ir išgydė visus ligonius“, šią mesijinę veiklą nedviprasmiškai susieja su Viešpaties Tarno kančia, „kad išsipildytų pranašo žodžiai: *Jis pasiėmė mūsų negales, sau užsikrovė mūsų ligas*“ (*Mt* 8, 16–17).

Kaip fiziniai negalavimai simbolizuoja žmoniją kamuojančias įvairias dvasinės negalios formas, kaip antai dvasinį aklumą, kurtumą ar paralyžių, lygiai taip fizinis išgydymas yra išorinis vidinio atnaujinimo, įvykstančio per nuodėmių atleidimą, ženklas (*Mk* 2, 1–12; *Jn* 5, 14). Vis dėlto ryšys tarp atpirkimo ir fizinės sveikatos, lygiai kaip sąsaja tarp nuodėmės ir ligos, nėra absoliutus (plg. *Jn* 9, 3). Visas žmogaus asmuo, kūnas ir dvasia, bus išgydytas (išganytas) tik kūno prikėlimu paskutinę dieną (*Rom* 8, 18–23; *2 Kor* 4, 16–18). Ligi tos akimirkos, Bažnyčios amžiuje, Karalystė išlaiko paslėptumo aspektą. Tad klaidinga manyti, kad Dievo valia yra išgydyti šiame gyvenime kiekvieną ligą ir negalę. Jėzus moko savo sekėjus ne tik gydyti ligonius, bet ir „lankyti“ juos (*Mt* 25, 36). Tiesą sakant, Naujajame Testamente yra atvejų, kai liga, nepaisant apaštalų išgydymo charizmu, bent laikinai išlieka (*Gal* 4, 13; *Fil* 2, 26–27; *2 Tim* 4, 20).

Išgaliodamas apaštalus tęsti jo išganomąją misiją, Jėzus iš naujo patvirtina vidinį išgydymo ir Evangelijos skelbimo ryšį. Jis suteikia Dvylikai „valdžią netyrosioms dvasioms, kad išvarinėtų jas ir gydytų visokias ligas bei negales“ (*Mt* 10, 1) ir paliepia jiems: „Eikite ir skelbkite, jog prisiartino Dangaus Karalystė. Gydykite ligonius, prikelkite mirusius, apvalykite raupsuotus, išvarinėkite demonus“ (*Mt* 10, 7–8). Išsiųsdamas septyniasdešimt du, šią užduotį pakartoja: „Jei nueisite į kurį nors miestą <...> gydykite to miesto ligonius ir sakykite visiems: *Jums čia pat Dievo Karalystė!*“ (*Lk* 10, 9–10). Prisikėlęs Jėzus praplečia galią gydyti: tarp ženklų, kurie lydės tikinčiuosius, nurodoma: „Jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks“ (*Mk* 16, 18). Pasak *Instrukcijos*, ši galia gydyti „duota misijos kontekste ne save patį išaukštinti, bet patvirtinti savo misiją“ (18).

Lukas liudija, kad Jėzaus žodžiai išsipildė įvairiais išgydymais, atliktais apaštalų (*Apd* 2, 43; 3, 1–8; 5, 12) ir kitų mokinių, kaip antai Stepono (*Apd* 6, 8) ir Pilypo

(*Apd* 8, 6–7). Būtent šiais stebuklingais darbais, kuriais liudija pats Dievas (*Žyd* 2, 3–4), patvirtinama išsakytos žinios galia ir klausytojai įtikinami jos tiesa (*Apd* 4, 29–30; 8, 6; 14, 3; *Rom* 15, 18–19). Paulius tokius stebuklingus darbus net vadina „tikro apaštalo žymėmis“ (*2 Kor* 12, 12). Kai kuriomis progomis apaštalai priversti dėti pastangas, kad paaiškintų, jog gydo ne jie, bet Jėzus; jie tėra tik įrankiai (*Apd* 3, 12; 14, 8–18).

Pirmajame laiške korintiečiams šventasis Paulius leidžia mums žvilgtelėti į stebuklingų išgydymų patirtį ankstyvojoje Bažnyčioje. Išgydymus jis laiko ypatinga charizma, Dvasios didesniu mastu suteikiama tam tikriems individams (*1 Kor* 12, 9. 28. 30). Akivaizdu, jog tai yra dovana, gaunama gydyti kitus malda, galbūt lydima simbolinio veiksmo (19). Šv. Jokūbo laiške minima šiek tiek skirtinga situacija; čia malda už ligonį yra sakramentinis veiksmas, atliekamas Bažnyčios vyresniųjų. Vis dėlto tame pačiame kontekste autorius pabrėžia kiekvieno krikščionio maldos už ligonius veiksmingumą: „Kas nors pas jus serga? Tepasikviečia Bažnyčios vyresniusius, ir tesimeldžia už jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės/išgydys (*sôzein*) ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista. Tad išpažinkite vieni kitiems nuodėmes ir melskitės vieni už kitus, kad atgautumėte sveikatą/būtumėte išgelbėti (*sôzein*)“ (*Jok* 5, 14–15). Kaip sakoma *Instrukcijoje*, „veiksmazodžiais išgelbės ir pakels žymimas veiksmas nėra taikomas išskirtinai ar daugiausia fiziniam išgydymui, bet aprėpia jį tam tikru būdu“ (20). Šiuose Pirmojo laiško korintiečiams ir Jokūbo tekstuose patvirtinamas ir iš pagrindų maloningas išgydymo, kuris kyla iš Dievo laisvos iniciatyvos, pobūdis, ir išgydymo kaip „Dvasios galios, per Bažnyčią darančios Kristaus slėpinį esamą skirtingose tarnystėse“ (21), apraiškos bažnytinis kontekstas.

Naujajame Testamente ne tik daug kalbama apie gydymą, bet ir plėtojama gili kančios teologija, kurios šaknys glūdi Senajame Testamente. Remiantis paties Kristaus žodžiais (*Lk* 14, 27), visokie išbandymai bei negalavimai dabar laikomi neįkainojamos vertės kaip dalyvavimas Kristaus velykiniame slėpinyje (*Fil* 3, 10; *1 Pt* 4, 13). Jie yra ir asmeninio šventėjimo priemonės, rengiančios asmenį amžinajai garbei (*Rom* 5, 3; *2 Kor* 4, 17; *2 Tes* 1, 4–5), ir slėpinga malonės kitiems versmė (*2 Kor* 1, 6; 4, 10–12). Tokia transcendentinė paskirtis mums net leidžia kančia džiaugtis: „Dabar aš džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia“ (*Kol* 1, 24; plg. *1 Pt* 5, 9). Šiuose kontekstuose kalbama apie kentėjimus, paprastai kylančius dėl apaštalavimo darbų bei persekiojimų, tačiau Bažnyčia visada laikė esant

teisėta šią atperkamojo kentėjimo teologiją taikyti kūno ligai ar negalei ir bet kuriai kitokiai kančia.

3) Išgydymo teologija

Knygoje „Jėzus iš Nazareto“ Benediktas XVI rašo, kad „gydymas yra esminis apaštališkosios misijos, krikščioniškojo tikėjimo apskritai matmuo“. Netgi galima sakyti, kad krikščionybė yra „terapeutinė religija“ – gydymo religija. „Kai tai suprantama deramai, tuo išreiškiamas visas *atpirkimo* turinys“ (22). Išgelbėjimas Kristuje galiausiai yra žmonijos giliausios žaizdos – mūsų nuodėmės ir iš to išplaukiančio atsiskyrimo nuo Dievo žaizdos – išgydymas. Vadinas, išgydymo pilnatvė yra nuodėmės atleidimas ir bendrystės su Dievu atkūrimas. „Kas nori žmogų pagydyti iš tikrųjų, tas prieš akis turi turėti jį visą bei žinoti, kad išgydyti jį galiausiai gali tik Dievo meilė“ (23).

Šventosios Dvasios galia prisikėlęs Viešpats Bažnyčioje ir toliau daro išgydymo bei išgelbėjimo darbus, kuriuos darė savo žemiškojo gyvenimo metu. Katalikų Bažnyčios katekizme mokoma: kaip Jėzus paleisdavo ir išgydydavo ligonius savo žemiškosios tarnystės metu, „taip ir sakramentuose Kristus ir toliau mus *paliečia*, kad išgydytų“ (1504). Bažnyčia „tiki gyvybę teikiančio Kristaus, sielų ir kūnų gydytojo, artumu. Šis artumas itin veiksmingas sakramentuose, nepakartojamu būdu Eucharistijoje – duonoje, kuri duoda amžinąjį gyvenimą; kaip tikina šv. Paulius, su Eucharistija yra susijusi ir kūno sveikata“ (1509). Štai kodėl, pasak vyskupo Albert-Marie de Monléono, „Katalikų charizminis atsinaujinimo sąjūdis visada sąmoningai siekia išgydymo melsti sakramentiniame kontekste <...>. Šią sąsają tarp maldų dėl išgydymo ir sakramentų <...> pirmiausia lemia tas tikėjimo instinktas, skatinantis katalikus atrandamas charizmas integruoti į katalikų sakramentinio gyvenimo visumą, kuri pati atrandama iš vidaus per Šventosios Dvasios išliejimo malonę“ (24). Daugelio Charizminiam atsinaujinimo sąjūdyje patirtas susitikimas su Kristaus gydomąja galia sakramentiniame kontekste gali prisidėti prie sakramentinio tikėjimo atsinaujinimo, prie gilesnio suvokimo, kad prisikėlęs Viešpats yra arti ir asmeniškai veikia sakramentuose, kad suteiktų savo gyvybę teikiančią malonę.

Katalikų mokymu apie žodžius ir sakramentus teologiškai išreiškiamas biblinis Karalystės skelbimo ir jos atėjimo regimų ženklų liudijimas. Atnaujintoje Katalikų Bažnyčios katekizmo teologijoje skelbimo žodis visada pirmesnis už sakramento šventimą. Kiekvienas sakramentas yra tikėjimo sakramentas, kurio reikšmę atskleidžia Dievo žodis. Kaip liturginės apeigos reikalauja, kad apeigos prasidėtų Žodžio liturgija, lygiai taip esmingai svarbu, kad visa viešoji gydymo tarnystė

prasidėtų Dievo žodžio skelbimu bei aiškinimu. Jėzus Kristus, tikrasis gydytojas, ir viso išgydymo kaip išganyimo pilnatvės ženklas prasmė paskelbiami per žodį.

Net tada, kai išgydymo tarnystė vyksta ne liturginėje aplinkoje, Viešpaties gydomasis darbas visada suvoktinas sakramentiniame kontekste. Tai reiškia, kad visa mūsų tarnystė vykdoma Bažnyčios amžiuje, kai Kristaus išganomasis darbas sudabartinamas apčiuopiamais ženklais Šventosios Dvasios galia, pilnatviško išganyto mums tebelaukiant kūno prisikėlimo pavidalu (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1076). Pati Bažnyčia yra didis sakramentas (ženklas ir įrankis), per kurį Šventoji Dvasia teikia Kristaus gydomąją malonę (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1111). Tad sakramentinė tvarka yra tinkamas kontekstas visai gydymo tarnystei suprasti.

Kaip kiekvienu sakramentu sudabartinami Jėzaus veiksmai, šitaip rengiant būsimai Karalystei, lygiai taip ir kiekvienas išgydymas suvoktinas kaip ženklas Jėzaus visiems laikams kryžiumi ir prisikėlimu iškovotos pergalės, kuri čia ir dabar sudabartinama kaip visiško išgydymo ir amžinosios garbės būsimoje Karalystėje laidas.

4) Teologiniai iššūkiai, kylantys iš katalikų išgydymo tarnystės patirties

Kadangi išgydymo tarnystė Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje yra šiuolaikinėje Bažnyčios istorijoje pavyzdžio neturintis senųjų lobių atradimas iš naujo, neišvengiamai kilo klausimų ir tos tarnystės vykdytojams, ir bažnytinei valdžiai, atsakingai už Bažnyčios gyvenimo prižiūrėjimą bei tvarkymą. Tokioje situacijoje nėra protinga tikėtis visų sunkumų bei problemų nedelsiamo išsprendimo bei išnagrinėjimo. Taigi katalikai tikintieji privalo gerbti bažnytinę valdžią ir klusniai priimti Bažnyčios vadovų pastoracinį sprendimą, tačiau sykiu pasidalyti su bažnytine valdžia savo rūpesčiais bei supažindinti ją su jiems iškilusiais sunkumais (plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 2012).

Šiame skyrelyje bus nurodytos teologijos ir praktikos pagrindinės sritys, kuriose nelauktas Šventosios Dvasios darbas atkuriant išgydymo tarnystę Bažnyčioje meta iššūkį daugeliui mūsų pripažintų nuovokų ir nuostatų.

Kančios vieta

Viena akivaizdi sritis yra kančios vieta krikščionio gyvenime. Katalikų dvasingumui, paliudytam tokios daugybės šventųjų gyvenimo, visada buvo būdingas suvokimas, kad sekimas Jėzumi susijęs su kančia. Jėzaus žodžiai: „Kas neima savo kryžiaus ir neseka pasakui mane – nevertas manęs“ giliai įsispaudę į katalikų

sąmonę. Popiežius Jonas Paulius II pabrėžė, kad Jėzaus kančia pašventino žmogaus kančią ir įgalino atperkamąjį kentėjimą išvien su Viešpačiu (*Salvifici doloris*, 19).

Iš tokio kančios dvasingumo išplaukė išvada, jog kiekvienas krikščionis turi tikėjimu priimti visas gyvenime pasitaikančias kančias. Nors ligoniai dažnai siekdavo išgydymo per malda, ypač šventųjų šventovėse bei kitose šventose vietose, aiški išgydymo tarnystė paprastai nebūdavo kaip atsakas. Dievo išgydomosios malonės patirtis Charizminio atsinaujinimo sąjūdyje ir per šią malonę parodyta Dievo gailestingumo apsytybė kelia svarbių klausimų, kaip mums, krikščionims, tikintiems Jėzaus pergale, atsilepti į ligą, nelaimę ir visas piktojo pinkles. Būti apvalytam nuo pasyvumo nuostatų blogio atžvilgiu yra iššūkis, tad tada, kai neišgydoma, teigiamai priimti kančią yra ne pasyvi rezignacija, bet veiklus tikėjimo nusistatymas. Priešingai paplitusiam įsivaizdavimui, jog kančia ir džiaugsmas nesuderinami, tie, kurie tokią kančią priima tikėjimu, atranda, kad ją gali lydėti gilus džiaugsmas Dvasioje.

Piktųjų dvasių veikla

Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdžio narių patirtis liudija, jog naują Šventosios Dvasios suvokimo lygmenį dažnai lydi naujas nešventų dvasių suvokimas. Vargu ar tai yra didelis naujas atradimas. Nors Bažnyčia visada suvokė, kad šėtonas veikia (pavyzdžiui, Leono XIII malda šv. Mykolui) (25), charizminių katalikų patirtis rodo, jog šėtono darbo daug kas Bažnyčioje dažnai rimtai neatraktuoja. Šia tema mažai pamokslaujama ir labai nedaug mokoma seminarijose; vos kelios vyskupijos turi egzorcistą (26). Todėl daugelis Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje stokoja tvirto pagrindo ir yra mažiau apsaugoti nuo fundamentalistinių mokymų, pabrėžiančių Dievo ir šėtono darbą sukurtųjų gamtinių priešasčių sąskaita (27). Kaip katalikų tikinčiuosius įgalinti geriau suvokti piktųjų dvasių tikrovę bei poveikį nesukeliant baimės ar neproporcingo dėmesio joms?

Išgydymo charizmų išvelgimas

Katalikų charizminio atsinaujinimo narių išgydymo maldos bei tarnystės patirtis atkreipė dėmesį į skirtumą tarp savitų išgydymo charizmų, dovanojamų konkrečioms Bažnyčios nariams visų labui (plg. *1 Kor 12, 7, 9*), ir kiekvieno krikščionio maldos, kuria prašoma išgydymo Šventosios Dvasios galia. Šis skirtumas nurodytas *1 Kor 12* pabaigoje, kur šv. Pauliaus retorinis klausimas: „Ar visi turi gydymo dovanų“ (*1 Kor 12, 30*) (28), aiškiai liudija, kad nors išgydymo įrankiai gali būti visi krikščionys, išgydymo charizmos suteikiamos tik konkrečioms asmenims (29). Katekizme irgi pabrėžiama, jog

ypatingos išgydymo charizmos Dvasios suteikiamos tam tikriems individams (1508).

Čia svarbu suvokti, kad visos charizmos išvelgtinos Kristaus Kūne ir kad tai yra ypatinga hierarchinės valdžios atsakomybė. Kai akivaizdžios išgydymo dovanos praktikuojamos viešai už parapiinės ar vietinės bendruomenės ribų, jas privalo įvertinti vietinis ordinaras (30). Reguliarus išgydymo maldos praktikavimas parapijose ir maldos grupėse savaime įvertinamas jų vadovų, savo ruožtu pavaldžių vietiniam ordinarui. Tačiau daugeliui vyskupų išgydymo charizmų išvelgimas yra naujas dalykas, todėl čia Bažnyčioje visais lygmenimis būtinas dalijimasis patirtimi bei išmintimi. Ar galima surasti būdų, laiduojančių išgydymo tarnysčių Bažnyčioje didesnę atskaitomybę bažnytinei valdžiai, reguliariai informuojant apie savo tarnystę ir aptariant kylančias problemas?

Gydymas ir evangelizacija

Daugelyje studijų apie gydymo vietą Jėzaus gyvenime pabrėžiamas ryšys tarp jo mokymo (Gerosios Naujienos skelbimo) ir jo „darbų“ – išgydymų ir stebuklų. Pasak *Instrukcijos*, tie išgydymai „sustiprino Evangelijos skelbimo galią“ (31). Svarbu atminti Alberto Vanhoye išsakytą mintį, kad „[Jėzaus] išgydymai buvo ne tik galios apraiška, bet ir pirmiausia gailestingos meilės išraiška, ir dėl to su Dievo Karalyste susiję dar artimiau“ (32). Tai gali tinkamai papildyti bei pakoreguoti per daug stiprų „evangelizacijos su jėga“, tai yra evangelizacijos, lydimos Dievo galios antgamtinių apraiškų, pabrėžimą.

Toks Jėzaus tarnystės supratimas kelia svarbių klausimų dėl mūsų katalikiškosios evangelizacijos. Nors pastaraisiais metais, atsilepiant į popiežiaus Jono Pauliaus II kvietimą, visame pasaulyje būta pastangų išjudinti Bažnyčią „naujamajai evangelizacijai“, palyginti nedaug dėmesio skirta išgydymo tarnystei skelbiant Evangeliją. Negana to, išskyrus kelias didesnes išimtis, išgydymo tarnystė Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje, regis, daugiausia adresuojama Bažnyčios nariams, o ne žmonėms už jos ribų. Biblinis liudijimas pabrėžia Evangelijos skelbimą netikintiesiems tikint, kad Dievo žodžio skelbimą lydės bei sustiprins ženklai ir stebuklai (žr. *Mk 16, 20*) (33). Kaip iš naujo tinkamai sujungti skelbimą ir išgydymą katalikiškojoje evangelizacijoje?

III. PASTORACINIAI KLAUSIMAI IR GAIRĖS

1) Išgydymo rūšys

Esama skirtingų išgydymo rūšių, tačiau svarbu išvelgti, kad jos tarp savęs susijusios. Pasak dr. Phillipe'o

Madre, „išgydymo malonę gauna visas asmuo savo giliausia vienybe, o ne vien kokia nors jo dalis – fizinė, psichologinė ar dvasinė“ (34). Nors ir neįmanoma nubrėžti tiesios linijos nuo ligos prie nuodėmės (žr. *Jn* 9, 2), yra daug pavyzdžių, kai fizinės ir psichologinės ligos formos kyla iš nuodėmės ir priešinimosi Dievo valiai. Tad tiems, kurie tarnauja išgydymo srityje, visada privalu būti dėmesingiems esamos būklės galimų priežasčių diapazonui, mat toks atpažinimas padės nustatyti tinkamas tarnystės bei pastoracijos formas.

Charizminio atsinaujinimo sąjūdyje reguliariai pasitaikančios ir dokumente *Prayer for Healing* aprašytos išgydymo formos apima:

– fizinį išgydymą: išgydymą iš fizinės ligos ir negalios (35);

– psichologinį išgydymą: žaizdų, padarytų žmogaus psichikai, įskaitant emocines žaizdas, užgydymą (36);

– dvasinį išgydymą: šitai pirmiausia reiškia „išgydymą iš nuodėmės“, atkuriantį asmens santykį su Dievu (37);

– egzorcizmą ir išvadavimą. Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdis pripažįsta svarbų skirtumą tarp jų. „Egzorcizmų tikslas – Jėzaus patikėta Bažnyčiai dvasinė galia išvartyti piktašias dvasias arba išvaduoti iš jų įtakos“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1673). Kadangi šitai yra Bažnyčiai suteiktos dvasinės valdžios vykdymas, egzorcizmą apsiėstiesiems gali atlikti tik Bažnyčios įgalioti asmenys (Kanonų teisės kodeksas, kan. 1172). Kita vertus, išvadavimo malda siekiama išlaisvinti žmones iš piktųjų dvasių įtakos ar priespaudos. Viešpaties maldoje prašome Tėvą gelbėti mus nuo piktojo. Atrodytų, jog tai leidžia mums melsti, kad būtų išvaduotas koks nors žmogus, kuriam įtaką, regis, daro piktasis. Šiose gairėse su egzorcizmu bei išvadavimu susiję klausimai tiesiogiai neapartinėjami, nes tai dažnai apima problemas ir rūpesčius, kurie skiriasi nuo būdingų išgydymo maldai.

Vienur kitur charizminių grupių praktikuojamos ir kai kuriose plačiai skaitomose knygos rekomenduojamos dar ir kitos naujos išgydymo maldos formos, tiesiogiai neaparttos dokumente *Prayer for Healing*. Šias formas toliau reikėtų tirti, vertinti ir jos turėtų būti ganytojų prižiūrimos. Tai:

– atminties išgydymas: kaip minėta, ši sąvoka pabrėžiama Jono Pauliaus II mokyme, susijusiame su Didžiojo jubiliejaus metais (38). „Toku apvalymu siekiama išlaisvinti asmeninę bei bendruomeninę sąžinę iš visų apmaudo bei smurto formų, kurios yra praeities kalčių

palikimas“ (39). Ši sąvoka svarbi tuo, kad išgydymo tarnystė išplečiama už individualių žaizdų srities ir aprėpia ištisų tautų bei visuomenių žaizdas, padarytas praeities blogio“ (40);

– kartų išgydymas: ši išgydymo forma susijusi su išprotėvių paveldėtų žaizdų bei sutrikimų gydymu ir kartais vadinama šeimos medžio išgydymu (41);

– žemės išgydymas: vis labiau suvokiamas ryšys tarp žmogaus nuodėmės ir žemę kamuojančių blogybių (sausros, užteršimo, potvynių, rūšių išmirimo ir t. t.) – įžvalga, sutampanti su šiuolaikinių ekologijos studijų rezultatais (42). Malda ir atgailavimas už žmogaus nuodėmes, darančias tokią žalą, prisideda prie žemės išgelbėjimo nuo tų blogybių.

2) Išgydymo maldos kontekstai

Katalikų charizminio atsinaujinimo sąjūdyje praktikuojama išgydymo malda per paskutiniuosius keturis dešimtmečius įgijo įvairių formų ir būdavo atliekama įvairiuose kontekstuose. Ši įvairovė, regis, taikliai iliustruoja Naujojo Testamento terminologijos „gydymo dovanos“ daugiskaitą (*1 Kor* 12, 9. 28. 30). Formų įvairovę taip pat lėmė, nelygu kas vedė išgydymo maldą – išgydymo charizmą turintys asmenys ar charizminių grupių paprasti vadovai ir nariai (43). Toliau šiuos modelius bei kontekstus mėginama suklasifikuoti.

Liturginiai kontekstai

– Liturgija su Ligonių patepimo sakramento šventimu (vyskupijos ar dekanato lygmeniu vadovaujant vyskupui, parapijos lygmeniu vadovaujant kunigui). Ši aplinka itin tinkama, nes Ligonių patepimas yra gydymo sakramentas (44).

– Mišios, paskelbtos kaip išgydymo Mišios, su specialiomis maldomis už ligonių išgydymą per visuotinius užtarimus ir su rankų uždėjimu pasibaigus Mišioms (45).

– Žodžio liturgija su paskesniu rankų uždėjimu ant ligonių. Tokiais atvejais ant ligonių rankas gali dėti vienas ar keli asmenys.

– Malda už ligonius išstačius Švenčiausiąjį Sakramentą (46). Ji gali vykti įvairiai, pavyzdžiui, taip, kaip dokumente *Prayer for Healing* aprašyta s. Briegė McKennos (47).

– Išgydymo malda pasibaigus liturgijai, tiesiogiai nesusijusiai su gydymu, – po Mišių, Vakarinės, palaiminimo Švenčiausiuoju Sakramentu.

– Išgydymo, pirmiausia vidinio išgydymo, malda per Sutaikinimo sakramentą (48). Tai vienas iš būdų, kaip nuodėmklausiui „kantriai vadovauti penitentui, kad šis išgytų ir tikrai subręstų“ (49).

Išgydymo maldos išvardytuose liturginiuose kontekstuose skiriasi nuo tikrai liturginių išgydymo maldų, minimų *Instrukcijos* drausminių normų 2–4 str. Tikrai liturginės išgydymo maldos švenčiamos pagal Romos mišiole nustatytas apeigas ir atliekamos „Bažnyčios vardu teisėtai paskirtų asmenų ir Bažnyčios valdžios patvirtintais veiksmais“ (Kanonų teisės kodeksas, kan. 834, § 2). Tikrai liturginės išgydymo apeigos gali vykti tik nedviprasmiškai leidus vyskupijos vyskupui.

Neliturginiai kontekstai

– Specialūs išgydymo tarnystės susitikimai: neliturginės apeigos, pristatomos kaip susitikimas melsti išgydymo, joms paprastai vadovauja asmuo, turintis pripažintą išgydymo dovaną.

– Maldos susitikimai, apimantys ir laiką maldai už ypatingų poreikių turinčius žmones, tarp kurių, savaime suprantama, yra ir jaučiančių fizinio ar vidinio išgydymo poreikį (įprastinė situacija charizminiuose maldos susitikimuose). Šie susitikimai, kaip tokie, nėra gydymo susirinkimai, bet susibūrimai, kuriuose meldžiama ir išgydymo.

– *Ad hoc* atliepas į poreikį – kai krikščionys sutinka ligonius, kad ir kur jie būtų, ir meldžia jiems išgydymo kartais uždėdami rankas.

– Susitikimai susirenkant didelėms minioms: jie paprastai vyksta po atviru dangumi tropinio klimato šalyse arba dideliuose konferencijų centruose ar didelėse salėse vidutinio klimato kraštuose. Kai kurie būna sumanyti kaip aiškiai evangelizaciniai. Vienuose susitikimuose paskiri asmenys ar išvien besidarbuojančios nedidelės komandos deda rankas, kituose rankos nededamos, bet kolektyviai meldžiamasi už visą minią vienu metu arba bendrai meldžiama išgydyti konkretų negalavimą (kartais tai siejant su „pažinimo žodžiu“).

3) Išgydymo maldų gairės

Tie, kas paklūsta Dvasios dosniam charizmų dalijimui, daug pasitarnauja bendrajam gėriui (plg. *1 Kor 12, 7*), jei tai daro gerbdami teisingą tvarką Bažnyčioje. Vatikano II Susirinkimas moko dvejojo principo, kylančio iš Rašto: „Iš šių charizmų <...> gavimo kiekvienam tikinčiajam kyla teisė ir pareiga panaudoti jas <...> ir Bažnyčioje, ir pasaulyje, naudojantis laisve, teikiama Šventosios

Dvasios, kuri pučia, kur nori (*Jn 3, 8*), ir bendraujant su broliais Kristuje, ypač su savo ganytojais, kurių pareiga spręsti apie tų dovanų tikrąją prigimtį ir tvarkingą panaudojimą“ (*Apostolicam actuositatem*, 3). Atsižvelgiant į tai, pateikiamos gairės yra *Instrukcijos dėl maldų prašant Dievo išgydymo* drausminių normų aiškinimas II dalyje išdėstytų principų šviesoje, siekiant padėti jas taikyti konkrečiose pastoracinėse situacijose (50). Šios gairės aiškintinos atsižvelgiant į Bažnyčios visuotinę liturginę teisę, pritaikytą atitinkamos Vyskupų konferencijos, ir neprieštaraujant bet kurio diecezinio vyskupo paskelbtoms liturginėms normoms (51).

Jungimas su liturgija ir sakramentais

Sakramentai, pirmiausia Eucharistija, yra pirmutinė aplinka, kurioje Kristus perteikia savo išgydomąją galią ir slėpingai sudabartina Bažnyčioje darbus, kuriuos darė per savo žemiškąjį gyvenimą. Net ir tada, kai išgydymo malda vyksta už liturgijos ribų, išgydymo tarnystės praktika turi būti formuojama anksčiau išdėstytos teologinės bei sakramentinės sampratos (II, 3).

Praktikuojant išgydymo maldas minėtuose liturginiuose kontekstuose, privalu garantuoti, kad šventosios Mišios ir Švenčiausiasis Sakramentas nebūtų instrumentalizuojami išgydymo maldų naudai, bet būtų išlaikyta pagarba jų tikrajai paskirčiai – dvasiškai suvienyti tikinčiuosius su Kristumi (52). *Instrukcijos* 7-uoju straipsniu siekiama užkirsti kelią tokiems piktnaudžiavimams ir drausti ne išgydymo charizmų praktikavimo artimą sąsają su liturgija, bet jų praktikavimą pačiame liturginiame vyksme.

Tie, kurie organizuoja neliturginius išgydymo maldos susibūrimus, turėtų rūpintis vengti bet kurio painiojimo su tiesiogine prasme liturginiu šventimu (str. 5, § 2) ir nenaudoti formų, nusižiūrėtų nuo liturginio šventimo ar primenančių jį (53). Priderėtų, kad tokiems susibūrimams, jei jie vyksta bažnyčioje ir kitokioje sakralioje erdvėje, pastoraciškai vadovautų, jei tai įmanoma, iššventintas tarnautojas (žr. str. 1). Anot *Instrukcijos*, išgydymo charizmos Šventoji Dvasia neapriboja kokia nors dalyvių kategorija (I, 5).

Nepriklausomai nuo to, ar gydymo pamaldos liturginės ar neliturginės, būtinas Dievo žodžio skelbimas (žr. II dalį). Priderama vieta Dievo žodžiui apsaugo nuo bet kurios intravertinės gydymo praktikos, keliančios pavojų Dievui skirtus dalykus panaudoti savanaudiškiems tikslams, neturintiems nieko bendra su Dievo karalyste.

Elgesys išgydymo maldos tarnystėje

Tie, kurie meldžia išgydymo, turėtų melsti to kupini

viltingo tikėjimo, privertusio Viešpatį nusistebėti (plg. *Mt* 8, 10), tačiau maldos rezultatai palikti visiškai jo rankose. Kai regimo išgydymo nėra, ligonis nekaltintinas dėl tikėjimo stokos, tarsi žmogui būtų įmanoma suvokti Viešpaties valią ir pažvelgti į asmens sielą. Priešingai, kentėtojas raginamas išvermingai melstis ir pasitikėti Dievu, nepriklausomai nuo to, kokia bus jo valia – vėlesnis išgydymas ar malonė priimti kančią.

Kai regimai išgyjama, išgydymus pridera protingai atsargiai patikrinti, bet sykiu ir jais džiaugtis bei už juos dėkoti, kaip būdavo Jėzaus žemiškojo gyvenimo metu: „visas mokinių būrys pradėjo džiaugsmingai ir skardžiai šlovinti Dievą už visus stebuklus, kuriuos jie buvo regėję“ (*Lk* 19, 37). Nurodymas, kad „vadovaujantys gydymo pamaldoms <...> turi siekti palaikyti maldos sambūryje ramaus maldingumo klimata“ (*Instrukcija*, str. 9), nereiškia draudimo džiugiai šlovinti. Šį nurodymą veikiau reikia suprasti atsižvelgiant į ankstesnę „neleistinos isterijos, teatrališkumo, dirbtinumo bei sensacijų vaikymosi apraiškų“ draudimą (str. 5, § 3). Pasak šv. Pauliaus, „viskas tebūna daroma padoriai ir tvarkingai“ (*1 Kor* 14, 40). Dėmesį būtina telkti ne į pačius išgydymus, juolab ne į maldai vadovaujantį asmenį, bet į dieviškąjį Gydytoją, į kurį išgydymai kreipia kaip ženklai. Charizminis atsinaujinimo sąjūdis pagrįstai išgydymus pabrėžia kaip Viešpaties atjaučiančios meilės ženklus, o ne kaip „stebuklus, akcentuojant jų medicininį nepaaiškinamumą ir apologetinį neginčijamumą“ (54).

Kaip Evangelijos skelbėjai pašaukti pripažinti išgydymo svarbą, lygiai taip ir tie, kurie praktikuoja išgydymo maldą, savo tarnystę turėtų traktuoti evangelizacijos kontekste. Svarbu išgydymus laikyti ne paskirais, individualiais įvykiais, bet, priešingai, malonės akimirkomis taip paliestų žmonių toli siekiančio atsiverimo procese (55). Praktikuojantieji išgydymo maldos tarnystę turėtų nuolatos stengtis to gavėjus, ypač netikinčius, vesti išgydymo pilnatvės, kuri yra išganymas Kristuje per tikėjimą ir krikštą, link.

Vadovai privalo nuolatos sutelktinai skelbti Jėzų ir vengti rūpintis perdėto kliovimosi metodais ar technikomomis, menkinančiais tikėjimo ir maldos dėmenį. Visada pabrėžtinai Viešpaties, veikiančio kada ir kaip nori, būdais, kurių išgydymo tarnautojai nepajėgūs numatyti, dosnumas.

Išgydymo charizmų praktikavimas

Kaip minėta anksčiau, Šventoji Dvasia kai kuriems individams suteikia ypatingų charizmų gydyti. *Instrukcijoje* pabrėžiama, kad šios charizmos *a priori* nepriskiriamos kuriai nors tikinčiųjų kategorijai – dvasininkams, mal-

dos grupių vadovams ar pasauliečiams (56). Priešingai, Dvasia, dalydama savo dovanas, kaip jai patinka, „ypatingas malones“ dalija „kiekvieno luomo tikintiesiems“ (*Lumen gentium*, 12).

Gydymo charizma niekada nelaikytina asmenine nuosavybe ir nenaudotina norint patraukti dėmesį į žmogų. Apdovanotieji gydymo charizmomis privalo be išlygų leisti Viešpačiui jomis disponuoti statydinant Bažnyčią ir jas praktikuoti klusnumo bažnytinei valdžiai dvasia, nes „spręsti dėl jų tikrumo ir tinkamo naudojimosi turi tie, kurie vadovauja Bažnyčiai“ (*Lumen gentium*, 12). Jie taip pat turi nepaliaujamai siekti nuolankumo bei asmeninio šventumo ir stengtis kreipti dėmesį nuo savęs į Jėzų, viso išgydymo šaltinį.

Pripažinimas, kad ypatingos gydymo charizmos dovanojamos tik kai kuriems asmenims, neturėtų skatinti kitus kunigus ir pasauliečius mažiau melstis už ligonius. Vis dėlto tokius asmenis būtina mokyti ir ugdyti, kad jie netaptų paviršutiniški ir žinotų, kada tam tikrus atvejus reikia perleisti labiau patyrusiems tarnautojams.

Nors šios gairės pirmiausia taikomos gydymo charizmų praktikavimui, sykiu suvokiama, kad išgydymo tarnystės kontekste taip pat praktikuojamos kitos charizmos, pirmiausia žinomos kaip „žodžio dovanos“ – pranašystė, išminties žodis, pažinimo žodis. Viena iš svarbiausių charizmų, susijusių su išgydymo tarnyste, bet dažnai mažiausiai aptarinėjama, yra dvasių atpažinimas.

Dvasių atpažinimas

Tai, kad šv. Paulius šią charizmą pavadino „dvasių atpažinimu“ (*1 Kor* 12, 10), rodo, jog tai yra dovana skirti žmogui poveikį darančią dvasinę įtaką – dieviškąją, vien žmogiškąją ar demoniškąją. Kad būtų tinkamai praktikuojama ši charizma, tie, kurie atpažįsta dvasias, turi turėti gerai išugdytą sąžinę, sprendžiančią tikėjimo paveldo ir Bažnyčios mokymo šviesoje.

Praktikuojant išgydymo tarnystę, atpažinimas visada reikalingas. Kaip ir bet kurioje tarnystėje, visi žodžiai ir postūmiai ištirtini vadovaujantis sveiku mokymu bei praktiniu sveiku protu. „Negesinkite Dvasios! Nenekinkite pranašavimų! Visa ištirkite ir, kas gera, palai-kykite!“ (*1 Tes* 5, 19–21). Ypatinga „dvasių atpažinimo“ charizma atpažinimo procese gali būti vertinga pagalbinė priemonė, atskleidžianti įtaką, daromą asmeniui, kuriam tarnaujama.

Atpažinimas išgydymo maldos kontekste skiriasi nuo atpažinimo, būdingo visai bažnytinei vadovybei. Bažnytinei vadovybei būdingas atpažinimas yra visa apimanti

pastoracinė priežiūra, siekiant laiduoti tvirtą pagrindą gydymo dovanoms bei jų išmintingam praktikavimui.

„Pažinimo žodžiai“

Reikšmingas vaidmuo išgydymo tarnystėje dažnai tenka „pažinimo žodžiams“ (plg. 1 Kor 12, 8), per Mišias tariamiems prašant išgydymo ar kitokiomis progomis. Jie gali būti skirti konkrečiam asmeniui ar žmonių kategorijai („Šiame susitikime yra žmonių, kurie...“). Tokie žodžiai gali sužadinti tikėjimą ir atverti žmones išgydymams, kurių Viešpats trokšta jiems. Kartais pažinimo žodžiais galima atkreipti dėmesį į gilesnes sergančio asmens būklės priežastis arba paraginti gilesniam maldos gyvenimui ar nurodyti kokį nors Dievo būsimo tikslo šio asmens atžvilgiu aspektą. „Pažinimo žodžiai“ dažnai reiškiami bibliniais įvaizdžiais ir vaizdinga kalba, suteikiančia daugiau erdvės adresato atsakui.

Liturgija nėra vieta gausiesiems pažinimo žodžiams, nesusijusiems su liturgija. Bet kurie Dvasios įkvėpti žodžiai turi derėti su liturgija ir padėti žmonėms tinkamai atsiliepti į Viešpaties artumą Eucharistijoje. Tokie žodžiai netartini jokių liturginio šventimo momentu, bet tik tai homilijoje arba maldos po Komunijos laiku ir visada gerbiant Bažnyčios liturgines normas. „Taigi, mano broliai, siekite pranašystės dovanos, tačiau nedrauskite kalbėti kalbomis. Tik tai viskas tebūna daroma padoriai ir tvarkingai“ (1 Kor 14, 39–40).

„Pažinimo žodžiai“ tartini su meile bei pagarba ir turi leisti asmeniui, kuriam jie skiriami, laisvai atsiliepti. Jie nelaiikytini neklaidingais ir neprimestini kentėtojų, jei neapšviečia sprendžiamos problemos. Tarnaujant individams, patartina patikrinti galimą „žodį“ su partneriu maldoje.

Ilsėjimasis Dvasioje

Daug žmonių praneša apie išgydymo malones, susijusias su reiškiniu, vadinamu ilsėjimusi Dvasioje. Šis reiškinys neapsiriboja išgydymo malda, nors dažniausiai pasitaiko asmeninės tarnystės, neretai apimančios gydymo matmenį, situacijose. Ilsėjimasis Dvasioje, kaip toks, yra ne charizma, bet psichosomatinis adresato atsakas į maldą. Nors, kaip toks, ir nėra malonė, ilsėjimasis Dvasioje gali reikšti pasidavimą Dievo Dvasiai, atveriantį duris malonės veikimui. Atsidavus Šventajai Dvasiai ir nusigręžus nuo rūpinimosi savimi, nerimo ar „lekiančio proto“, Dvasia gali pasiekti gilesnius asmens širdies klodus. Tikėtina, kad toks ilsėjimasis dar vertingesnis panirusiems į minimalios tylos kultūrą, įtrauktiems į nuolatinę veiklą ir bombarduojamiems triukšmo.

Kaip ir kiti išgydymo malda lydintys reiškiniai, ilsėjimosi Dvasioje siektina ne dėl jo paties ir jis per daug nepabrėžtinas. Kaip visų sielą sujaudinančios religinės patirties pavidalų atveju, taip ir čia esmingai svarbus brandus vadovavimas. Brandūs vadovai susitikimo narių dėmesį kreips į Viešpatį, jo išganymą, meilę ir gailingumą, o ne į neįprastus reiškinis. Tai reiškia prieš asmeninę tarnystę ir, kai įmanoma, per asmeninę tarnystę surasti laiko karštai pasimelsti. Vadovams privalu suvokti, jog tarp to, kas skelbiama, ir to, kas patiriama, yra tvirtas ryšys. Jei bus aiškiai ir su ištikimybe doktrinai skelbiama apie Jėzų Kristų ir jo misiją, žmonės patirs Kristaus malonę. Bet jei tebus emocinis susijaudinimas be Evangelijos skelbimo, iškils potyrių, kurie nėra išganingi, pavojus. Vengtina bet kokių manipuliacinių mėginimų sukelti ypatingus reiškinis. Vengtina ir posakio „pakirstas Dvasioje“, nes jis apima smurto dėmenį, svetimą Dvasios raminaam gydymajam veikimui.

4) Ugdymas

Kaip liudija kai kurių išgydymo tarnystės pionierių pranešimai seminare, įgūdžių bei išminties šioje srityje jiems teko įgyti klaidų ir bandymų būdu. Dabar, po keturių dešimtmečių patirties, esama kompetencijos ugdyti kitus, kad būsimo kartos galėtų pasinaudoti pionierių patirtimi.

Suvokiant išgydymą kaip neatsiejamą biblinės „išganymo“ sąvokos matmenį, kaip išdėstyta II dalyje, labai svarbu, kad visuotiniame krikščioniškajame ugdyme išgydymo tarnystė visais lygmenimis (dvasiniu, psichologiniu, fiziniu) būtų pateikiama kaip būtinas Bažnyčios misijos matmuo. Be to, egzistuoja mokymo bei ugdymo, susijusio su išgydymo tarnyste, poreikis keliais lygmenimis:

– kunigų ugdymo, pirmiausia turint priešais akis jų tarnystę dviejų „gydymo sakramentų“ srityje;

– ugdymo tų, kurie tiesiogiai įsitrauks į specializuotą išgydymo tarnystę (kunigystėje, charizminėse bendruomenėse ir maldos grupėse);

– visuotinio teologinio ugdymo visais Bažnyčios lygmenimis.

Kunigų ugdymas

Pirma, teologiškai rengiant kunigus, ten, kur aptariami žodis ir sakramentas, Sutaikinimo ir Ligonų patepimo sakramentai pateikiami kaip „gydymo sakramentai“. Tačiau Charizminio atsinaujinimo sąjūdžio patirtis rodo poreikį išmokyti kunigus įžvelgti, kokio gydymo

reikia tikintiesiems, kuriems jie patarnauja, – fizinio, psichologinio ar dvasinio.

Antra, būsiami kunigai turi būti pasirengę skatinti tarp tikinčiųjų gydymo dovanas ir mokėti išvelgti tokių charizmų autentiškumą. Pasak Konstitucijos apie Bažnyčią, ganytojams tenka užduotis „pripažinti jų [pasauliečių] tarnybas bei ypatingas dovanas“ (57).

Ugdymas vykdyti ypatingą išgydymo tarnystę

Kaip ir kitų specializacijos reikalaujančių sričių atveju, pašauktieji ypatingos tarnystės formoms irgi turi turėti galimybę būti ugdomi specialisto. Galbūt kai kuriuos pripažintus išgydymo tarnystės specialistus galima paraginti sukurti tokio ugdymo mokyklą arba galbūt esami institutai, atviri Charizminiam atsinaujinimui, galėtų pasiūlyti kursų šiam poreikiui patenkinti. Vykstantieji išgydymo tarnystę, kiek įmanoma, turi būti gerai parengti katalikų mokymo, kristologijos ir pneumatologijos, bendrystės ekleziologijos ir antropologijos srityse, pirmiausia dėl Dievo, piktųjų dvasių ir asmeninių bei socialinių priežasčių vaidmens. Todėl pageidautina, kad kai kurie ilgą išgydymo tarnystės patirtį turintys asmenys, bendradarbiaudami su parengtais ir kompetentingais teologais, parengtų mokymo priemonių tiems, kurie juos ateityje pakeis.

Visuotinis teologinis ugdymas

Prie to, kas pasakyta, čia pridurtina nedaug. Kaip išganymo teologija aprėpia visus išganomojo išgydymo lygmenis, lygiai taip pat būtų normalu, jei visuotinio teologinio ugdymo kontekste būtų mokoma ne tik apie atgimimą ir pašventinimą, bet ir apie psichologinį išgydymą kaip atpirkimo dalį ir apie fizinį išgydymą kaip artėjančios Karalystės ženklą.

5) Dovanos ir pavojai

Aptariant charizmų temą ir galbūt pirmiausia charizmų praktikavimą lydinčias apraiškas, nesunku visą dėmesį sutelkti į pavojus. Netgi gali kilti pagunda imti manyti, kad be jų Bažnyčios gyvenimas būtų lengvesnis ir sklandesnis (58).

Vis dėlto, pripažįstant, kad čia susiduriame su Šventosios Dvasios dovanomis, duodamomis Kristaus Kūnui statydinti, pradėtina nuo dovanų ir už jas giliai dėkoti dosniajam Dievui, dovanojančiam tiek palaimos. Dėkingumas už šias Viešpaties duodamas dovanas visada turėtų nustelbti mūsų būgštavimus dėl pastoracinių problemų ir galimo piktnaudžiavimo (59).

Pavojai, susiję su išgydymo tarnyste, dažnai būna didesni nei kitų tarnysčių srityje, nes galimybė ligoniams išgyti kursto dideles viltis. Ligonų pažeidžiamumas ir „galios“ dėmuo išgydyme gali sukurti sąlygas įvairiausiai išnaudojimui atsirasti. Svarbu pabrėžti, jog deramos nuostatos laikymasis yra išmintingas atsakas į piktnaudžiavimą. Patikimiausia apsauga nuo piktnaudžiavimo yra akcentuoti absoliučią būtinybę visiems išgydymo tarnautojams šventai gyventi. Antras pagrindinis apsaugos šaltinis yra visų išitraukusiųjų į gydymą atskaitomybė aukštesnei valdžiai. Trečias apsaugos lygmuo – brolystės ryšiai ir bendruomenė Bažnyčioje (60). Išgydymo dovanos yra vienos iš gausybės charizmų, išliejamų ant Kristaus Kūno, ir yra ne autonomiškos, bet praktikuotinos Kūne bei paisant visų kitų tarnysčių ir dovanų Bažnyčioje.

Išnašos

- (1) Jonas Paulius II. Kreipimasis į naująsias bendruomenes ir pasauliečių sąjūdžius (1998 05 30).
- (2) Darbai paskelbti: *Prayer for Healing: International Colloquium* (Rome: ICCRS. 2003).
- (3) Žr. Matteo Calisi įžangą: *Prayer for Healing*, 11.
- (4) Žr. iškalbingus liudijimus, paskelbtus: *Prayer for Healing*, 255–297.
- (5) *Ist* 28, 21–35.
- (6) *Plg. Ps* 32, 3–5; 38, 2–18; 39, 8–12; 107, 17; taip pat žr. *Sk* 12, 9–10; 2 *Kr* 26, 16–21.
- (7) Našlės iš Zarefatos sūnus 1 *Kar* 17, 17–24; našlės iš Šunemo sūnus 2 *Kar* 4, 18–37; Naamanas 2 *Kar* 5, 1–4; Hezekijas *Iz* 38, 1–20; Tobitas *Tob* 11, 11–14.
- (8) Žr. Albert Vanhoye (dabar kardinolas): *Prayer for Healing*, 35.
- (9) Graikų k. sąvoka *sôzein* apima ir „gydyti“, ir „gelbėti“ reikšmes. Kiti du veiksmažodžiai, vartojami išgydymui Naujajame Testamente pažymėti, yra *iasthai* (pagydyti) ir *therapeurin* (rūpintis, gydyti).
- (10) Žr. vysk. Francesco Tamburrino: *Prayer for Healing*, 123.
- (11) *Mt* 24, 24; *Mk* 13, 22; *Jn* 4, 48; *Apd* 4, 30; *Rom* 15, 12; 2 *Kor* 2, 12; 2 *Tes* 2, 9; *Žyd* 2, 4.
- (12) Popiežius Benediktas XVI. *Jesus of Nazareth* (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 2007), 176.
- (13) *Mk* 5, 19–20; 7, 37; *Lk* 13, 13; 17, 18, 43; 19, 37–39; *Jn* 9, 38.
- (14) *Mt* 9, 29; 20, 34; *Mk* 6, 5; 7, 33; *Lk* 13, 13; *Jn* 9, 6; taip pat žr. apie tepimą aliejumi *Mk* 6, 13; *Lk* 10, 34.
- (15) *Instrukcija*, I, 2 (*Prayer for Healing*, 310).
- (16) Atkreiptinas dėmesys, kad visi Jėzaus atlikti išgydymai vyksta per šabą: žmogaus padžiūvusią ranką (*Mt* 12,

- 9–13); sutrauktos moters (*Lk* 13, 10–17); vandenlige sergančio žmogaus (*Lk* 14, 1–4); paralyžiuotojo Betzatoje (*Jn* 5, 1–9); aklojo nuo gimimo (*Jn* 9, 1–14). Minimas ir egzorcizmas šabo dieną: *Mk* 1, 21–26.
- (17) Plg. *Mt* 4, 24; 8, 16; 10, 1; *Mk* 1, 32; *Lk* 6, 17–18; 7, 21; 8, 2; *Apd* 5, 16; 8, 7; 10, 38; 19, 12.
- (18) *Instrukcija*, I, 3 (*Prayer for Healing*, 312).
- (19) Žr. *Instrukcija*, I, 3 (*Prayer for Healing*, 313).
- (20) *Instrukcija*, I, 3 (*Prayer for Healing*, 313).
- (21) Žr. Matteo Calisi: *Prayer for Healing*, 12.
- (22) *Jesus of Nazareth*, 176.
- (23) Ten pat, 177.
- (24) *Prayer for Healing*, 207. Vyskupas taip pat pažymi, kad „katalikų maldos grupės ir bendruomenės nenori būti tiesiog tapatinamos su maldomis už išgydymą, praktikuojamomis nekatalikiškose bendruomenėse ar sąjūdžiuose, kur sakramentinis matmuo ne toks svarbus“.
- (25) Trumpasis šios maldos variantas yra toks: „Šv. Mykole Arkangele, gink mus kovoje. Saugok mus nuo velnio nedorumo ir pinklių. Nuolankiai meldžiame, kad Dievas jį papeiktų. O, dieviškosios kariuomenės Kunigaikštai, Dievo galia nutrenk šėtoną ir kitas piktašias dvasias, slankiojančias po pasaulį bei siekiančias pražudyti sielas, į pragarą. Amen.“
- (26) Šio klausimo aptarimą žr. Fr. Gabriele Amorth. *An Exorcist Tells His Story* ir *An Exorcist: More Stories* (Ignatius Press, San Francisco, atitinkamai 1990 ir 1992).
- (27) Šiuo atžvilgiu naudingas Mecheleno dokumento Nr. 4: Cardinal Léon Joseph Suenens. *Renewal and the Powers of Darkness* (Ann Arbor: Servant/London: Darton Longmann&Todd, 1983).
- (28) Paulius *1 Kor* 12, 9. 28. 30 vartoja abiejų žodžių daugiskaitos formą: „išgydymų dovanos“.
- (29) Arkivyskupas (dabar kardinolas) Tarcisio Bertone pripažįsta tai seminario dokumente *Prayer for Healing*, 27.
- (30) Libero Gerosa siūlo taikyti tuos pačius kriterijus, kurie kanonų teisėje nustatyti (kan. 1172) dėl leidimo suteikimo kunigui kalbėti egzorcizmus (maldingumas, išmanymas, protingumas, doras gyvenimas), išvien su „pastovia meile ligoniams“ (*Prayer for Healing*, 173).
- (31) *Instrukcija*, I, 1 (*Prayer for Healing*, 308).
- (32) Vanhoye: *Prayer for Healing*, 35.
- (33) Žr. Jeano Pliya komentarus: *Prayer for Healing*, 258.
- (34) *Prayer for Healing*, 231.
- (35) Žr. s. Briega McKenna: *Prayer for Healing*, 226–230.
- (36) „Psichologinio išgydymo malonė sutaikinimo malonę visada nukreipia trimis pagrindiniais žmogaus santykio lygmenimis – santykio su Dievu, santykio su kitais ir santykio su pačiu savimi“ (Phillipe Madre: *Prayer for Healing*, 233).
- (37) Raniero Cantalamessa: *Prayer for Healing*, 219. „Dvasiniam išgydymui“ jis taip pat priskiria „vidinį išgydymą“.
- (38) Jonas Paulius II. *Incarnationis Mysterium* (1998), 11.
- (39) Tarptautinė teologijos komisija. Atmintis ir susitaikymas (2000), Pratarinė.
- (40) Tokį žaizdų, kylančių iš Tasmanijos kaip baudžiamosios kolonijos praeities, gydymą aptaria vyskupas Grechas (*Prayer for Healing*, 291).
- (41) Šią išgydymo maldos formą mini Jeanas Pliya: *Prayer for Healing*, 262.
- (42) Ši sąsaja ypač susijusi su kraujo praliejimu: žr. pasakojimą apie Kainą ir Abelį (*Pr* 4, 10–11); taip pat plg. *Iz* 24, 1–6; *Jer* 14, 1–7; *Oz* 4, 1–3.
- (43) Žr. vysk. Albert de Monléon: *Prayer for Healing*, 206–207.
- (44) Žr. Katalikų Bažnyčios katekizmą, 1421.
- (45) Žr. Katalikų Bažnyčios katekizmą, 1509; *Prayer for Healing*, 273 (Telésforo Villalba); 290 (vyskupas Grech).
- (46) Žr. *Prayer for Healing*, 264 (Jean Pliya); 270 (vyskupas Sam Jacob).
- (47) „Švenčiausiasis Sakramentas būdavo tinkamai išstatomas ir po garbinimo bei šlovinimo laiko kun. Kevinas paimdavo monstranciją ir eidavo aplink bažnyčią bei tarp žmonių juos laimindamas; aš tuo metu meldavausi už visus jų poreikius prie mikrofono“ (*Prayer for Healing*, 228).
- (48) Žr. *Prayer for Healing*, 292 (vyskupas Grech).
- (49) Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1466.
- (50) *Instrukciją dėl maldų prašant Dievo išgydymo (Ardens Felicitatis)* galima rasti Vatikano internetinėje svetainėje: http://www.doctrinafidei.va/doc_dottrinali_index.htm.
- (51) Vyskupų kongregacija. Vyskupų pastoracinės tarnybos vadovas (2004), 145, 147.
- (52) *Instrukcija*, I, 5 (*Prayer for Healing*, 316).
- (53) Žr. arkivysk. Bertone: *Prayer for Healing*, 29.
- (54) Vysk. de Monléon: *Prayer for Healing*, 206.
- (55) Ten pat, 209.
- (56) *Instrukcija*, I, 5 (*Prayer for Healing*, 316–317).
- (57) *Lumen gentium*, 30; taip pat žr. *Apostolicam actuositatem*, 3.
- (58) Plg. Joseph Cardinal Ratzinger. „The Ecclesial Movements: A Reflection on Their Place in the Church“: Pontificium Concilium pro Laicis (ed.). *Movements in the Church. Proceedings of the World Congress of the Ecclesial Movements* (Vatican City: 1999), 23–51.
- (59) Žr. vyskupo de Monléon pastabas: *Prayer for Healing*, 202.
- (60) Žr. Jonas Paulius II. *Christifideles laici*, 31.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Gegužės 15–17 d. Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas P. López Quintana, G. Grušas, L. Virbalas, S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Ivanauskas, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, D. Trijonis, L. Vodopjanovas.

Posėdį pradėjo Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas, pakvietęs dalyvaujančiuosius pasimelsti Lietuvos paaukojimo Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, Nekaltajai Širdžiai malda, ženklinančia šiuos jubiliejinius metus.

Lietuvos vyskopus savo dalyvavimu posėdyje pagerbė apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivysk. Pedro López Quintana, kuris pasveikino susirinkusiuosius ir pažymėjo, kad jo dalyvavimas šiame posėdyje yra vyskupų vienybės su Šv. Tėvu ženklas. Apaštališkasis nuncijus kalbėjo apie ganytojo vaidmenį ir savybes, kurias savo mokyme dažnai primena popiežius Pranciškus, apie vyskupų kolegialumo puoselėjimą.

Ruošiantis rugsėjo 22–23 d. įvyksiančiai popiežiaus apaštališkajai kelionei į Lietuvą, Pasirengimo popiežiaus vizitui komiteto generalinis sekretorius br. kun. S. Rumšas pristatė susirinkusiesiems įvairius praktinius organizacinius pasirengimo šiam vizitui aspektus. Į posėdį susirinkę vyskupai informuoti apie tai, kad nuo kitos savaitės pradės veikti papildyta ir atnaujinta internetinė svetainė www.popieziausvizitas.lt, o šią savaitę startuoja Šv. Tėvo kelionei į Lietuvą skirta paskyra socialiniame tinkle *Facebook*. Vasarą po vyskupijas pradės keliauti ir apie Šv. Tėvo vizitą informuoti popiežiaus misionierių grupės, kurios ne tik pristatys popiežiaus asmenį bei misiją, bet ir gyvai atsakys į klausimus, informuos apie registraciją į renginius, bendraus su regionine žiniasklaida. Ruošiama informacinė medžiaga, pristatanti popiežiaus Pranciškaus asmenį bei tarnystę. Glaudžiai bendradarbiaujant su Šventuoju Sostu, rengiama galutinė popiežiaus kelionės programa. Sekmadienį, birželio 3 d., visose Lietuvos bažnyčiose ir viešose koplyčiose vyks rinkliava popiežiaus vizito išlaidoms padengti.

Jau metai, kai Lietuvoje (pirmiausia vyskupijų katedrose) vykdoma suaugusiųjų įkrikščioninimo programa. Jos dėka suaugusiesiems, norintiems tapti Bažnyčios nariais, siūloma galimybė susipažinti su tikėjimo tiesomis bei priimti Krikšto, Atgailos, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentus. Nuspręsta iki kito plenarinio posėdžio surinkti ir susisteminti duomenis apie šios programos eigą Lietuvos vyskupijose bei aptarti pirmųjų metų patirtį platesnėje nacionalinės evangelizacinės ir katechetinės veiklos perspektyvoje.

Lietuvos ganytojai aptarė, kaip katalikų Bažnyčioje bus įgyvendinamos netrukus įsigaliosiančio Europos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatos bei patvirtino *Asmens duomenų tvarkymo katalikų Bažnyčioje taisyklių* projektą. Pagal pastarąjį projektą kiekviena Lietuvos vyskupija patvirtins ir savo svetainėje paskelbs vyskupijos *Asmens duomenų tvarkymo taisykles*, tapsiančias visiems viešai prieinamu tos vyskupijos norminiu asmens duomenų tvarkymo dokumentu. Aptarti ir kiti su šio reglamento taikymu susiję dokumentai bei pokyčiai Bažnyčios raštvedyboje.

LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos pirmininkas arkivysk. G. Grušas svarstyti pateikė nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančios Šventojo

Aptartas pasirengimas popiežiaus vizitui

Balandžio 26 d. Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas su Vilniaus miesto meru Remigijumi Šimašiumi aptarė pasirengimo popiežiaus Pranciškaus vizitui rugsėjo 22–23 dienomis Vilniuje klausimus. Popiežius Pranciškus per dvi dienas Lietuvoje susitiks su žmonėmis Vilniuje ir Kaune, o vėliau lankys Latviją ir Estiją.

Arkivyskupas G. Grušas susitikime su Vilniaus meru R. Šimašiumi kalbėjo: „Kviečiu Vilniaus miesto savivaldybę tinkamai pasirengti popiežiaus Pranciškaus vizitui ir bendradarbiauti sudarant galimybes vilniečiams ir miesto svečiams sutikti popiežių Pranciškų ir išgirsti jo žodžius kiekvienam Lietuvos žmogui. Galime parodyti mūsų sostinės svetingumą, pristatyti pasauliui Vilnių ir Lietuvą.“ Arkivyskupas paminėjo, kad su popiežiumi Pranciškumi keliauja ar jį seka šimtai žurnalistų, kurie ir pasakoją apie aplankytas šalis ir jų gyventojus.

Popiežiui lankantis Lietuvoje žmonės kviečiami su džiugia nuotaika ateiti į susitikimus, leisti visą dieną mieste. Bus galimybių iš gana arti pamatyti popiežių Pranciškų kelyje, susitikimuose išgirsti, ką jis nori pasakyti Lietuvos žmonėms.

Didžiausi popiežiaus vizito renginiai bus rugsėjo 22 d., šeštadienį, popietę vyksiantis popiežiaus susitikimas su jaunimu ir rugsėjo 23-iosios, sekmadienio, šv. Mišios Kaune. Į didžiuosius renginius bus patenkama užsiregistravus iš anksto. Visuose renginiuose dalyvavimas nemokamas. Net ir nesiregistravusieji galės stebėti renginius iš kiek toliau.

Popiežius taip pat susitiks su prezidentu, S. Daukanto aikštėje pasveikins susirinkusiuosius. Vizito dienomis Šventasis Tėvas melsis Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos, koplyčioje, aplankys buvusį KGB kalėjimą ir prisimins okupacijų aukas, susitiks su patyrusiais okupantų represijas asme-

nimis. Skirs laiko susitikimui su kunigais, vienuoliais ir vienuolėmis, seminaristais.

-Vn-

Pal. Teofilui Matulioniui dedikuota koplyčia

Balandžio 25–26 d. lankydamasis Sankt Peterburge, kur vyko Lietuvių dienos, Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas aukojo šv. Mišias ir palaimino pal. T. Matulioniui dedikuotą koplyčią Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje šiame mieste.

„Palaimintasis Teofilus labai dažnai į žmones kreipdavosi „mano ganomieji“, „mano avelės“, – sakė arkivyskupas apie palaimintojo santykį su žmonėmis, kuriuos jis labai mylėjo. Dėl to, pasak arkivyskupo, šis įvykis labai prasmingas čia besirenkančiai lietuvių bendruomenei.

Koplyčią papuošė dail. Aleksandro Frolovo tapytas palaimintojo paveikslas, o Mišių stalas ir sakykla – Alantos bažnyčios, kur buvo pakrikštytas Teofilus Matulionis, stalo ir sakyklos kopijos. Tai Alantos technologijų ir verslo mokyklos dovana šiai koplyčiai. Giedojo Peterburgo moterų ansambliu „Neringa“.

Apsilankymas Peterburge užbaigtas arkivysk. L. Virbalo vadovautomis šv. Mišiomis T. Matulionio statytoje Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje.

Beveik du dešimtmečius pal. Teofilus gyvenimas buvo susijęs su Peterburgu. 1910 metais jis buvo paskirtas Peterburgo Šv. Kotrynos bažnyčios vikaru. Vėliau jam pavesta telkti Švč. Jėzaus Širdies parapijos (už Nevos Vartų) bendruomenę ir rūpintis bažnyčios statyba, buvo paskirtas šios bažnyčios klebonu. Peterburge įsisiautėjęs prieš Bažnyčią nukreiptam sovietiniam terorui, vienu metu jam teko aptarnauti net septynias šio miesto bažnyčias. 1929 m. vasario 9 d. Švč. Marijos Širdies bažnyčioje T. Matulionis buvo slapta konsekruotas vyskupu. Peterburge jis patyrė ir kalinio dalią, tačiau jautėsi „įpareigotas būti iki galo ištikimas savo pašaukimui“ (iš

Sosto bei kitų svarbių Bažnyčios dokumentų vertimo į lietuvių kalbą bei publikavimo tvarkos projektą, kuriam LVK nariai pritarė. Nuo naujųjų metų rūpinimasis vertimais ir jų koordinacija galutinai perduodamas LVK sekretariatui. Išversti tekstai bus skelbiami internete, o šiam darbui reikalingas lėšas ketinama skirti iš kasmet per Šeštines renkamos rinkliavos katalikų žiniasklaidai paremti.

Posėdyje svarstyti ir Lietuvos Caritas veiklos klausimai. Ganytojai pritarė papildytam Lietuvos Caritas strateginių gairių 2018–2022 m. projektui, o rengiamas Caritas vaikų ir kitų pažeidžiamų grupių asmenų apsaugos politikos gaires nutarta toliau tobulinti. Pritarta vieną kartą per metus organizuojamos rinkliavos Lietuvos Caritas veiklai, kurios datą savo vyskupijose nustato vietos ordinarai, tvarkai.

Užsienyje gyvena nemaža mūsų tautiečių dalis, tad daug dėmesio skirta ir lietuvių katalikų užsienyje sielovados klausimams. Naujai trejų metų kadencijai savo pareigas eiti patvirtinti Australijos lietuvių kapelionas kun. J. Deveikis ir Monrealio (Kanada) Aušros Vartų parapijos klebonas kun. P. Mališka. Kitus trejus metus Šv. Mortos grupės koordinatoriumi nuo LVK darbuosis kun. A. Toliatas, o kun. V. Poškus ir kitus trejus metus dirbs Apostolatus maris direktoriumi. LVK nariai pritarė t. Jono Chrizostomo CSJ išrinkimui į Europos skautų organizacijos Lietuvoje religinio patarėjo pareigas.

Birželio 14–17 d. Kaišiadorių katedroje bus iškilmingai minimos arkivyskupo kankinio T. Matulionio pirmosios beatifikacijos metinės. Tikintieji kviečiami jose dalyvauti ir melstis dėkojant už pal. Teofilus tikėjimo tvirtybę.

Kitas Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinis posėdis vyks birželio 12 d. Telšiuose.

-lvks-

Konferencija „Tikėjimo iššūkiai šių dienų visuomenėje“

Balandžio 18 d. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Tikėjimo iššūkiai šių dienų visuomenėje“. Konferencijos globėjas – Telšių vyskupijos vyskupas Kęstutis Kėvalas, organizatoriai – Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, Teologijos institutas, Popiežiškasis Laterano universitetas, Klaipėdos universiteto Jono Pauliaus II krikščioniškųjų studijų centras. Renginio partneriai: Telšių vyskupijos kurija, Telšių vyskupijos katechetikos centras, Marijos radijas. Konferencijoje dalyvavo Telšių vyskupijos kunigai, Telšių ir Vilniaus kunigų seminarijų seminaristai, tikybos mokytojai, katechetai, Trečiojo amžiaus universiteto studentai, grupės ir pavieniai asmenys iš visos Lietuvos. Sausakimšoje salėje, talpinančioje arti trijų šimtų žmonių, konferencija pradėta menine programa (režisierė Laimutė Pocevičienė).

Po meninės programos Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. dr. Ramūnas Norkus pakvietė įžangos žodį tarti Telšių vyskupijos vyskupą Kęstutį Kėvalą. Ganytojas pasveikino visus gausiai susirinkusiuosius ir pasidalijo savo išvalgomis, kaip svarbu išsilaikyti krikščioniškoje tiesoje, kai pasaulyje klestėte klesti reliatyvizmas. Žmonės yra linę laikytis tik to, kas jiems patinka ir yra patogiu. Vyskupas konferencijos dalyviams palinkėjo kalbėtis, diskutuoti, analizuoti ir taip geriau pažinti bei suvokti tikrąją tiesą ir jos esmę.

Romos Popiežiškųjų Laterano ir Grigaliaus universitetų profesorius kun. br. dr. Gianluigi Pasquale OFM Cap. gvildeno temą: „Tikėjimo iššūkiai

šiandienos visuomenėje: antropologinė ir teologinė analizė“. Pranešime, kurį iš italų kalbos vertė mons. prof. Arvydas Ramonas, profesorius kalbėjo apie technologijų amžiaus tikrovę ir technikos įtaką žmogaus gyvenime. Tikėjimas tampa iššūkiu, o Bažnyčia neturi nustoti skelbti tiesą apie amžinąjį gyvenimą – dangų, skastyklą ir pragarą. Žmogus išgyvena krizę ieškodamas laimingo gyvenimo ir vis sunkiau rasdamas, be tikėjimo, atsakymą į esminius būties klausimus. Pažanga ir technika nepajėgia patenkinti žmogaus dabartiniame pasaulyje. Šiuolaikinis žmogus turi didžiulių baimių – senatvės, ateities, mirties, santykių, atsakomybės. Sekuliarizacija atima iš žmogaus dvasinę ramybę ir užpildo žmogaus egzistenciją pasaulio dvasia – nerimu. Bažnyčia yra pagalba žmogui, kad jis gyventų laimingas žemėje ir tą laimę turėtų amžinybėje.

VDU Katalikų teologijos fakulteto profesorius kun. dr. Rimas Skinkaitis analizavo antropocentrizmo iššūkius tikėjimui. Pranešime profesorius gvildeno dabartinio žmogaus suvokimą, kas yra tiesa. Nykstantis žmogaus santykis su Dievu pastato patį žmogų į centrą. Toks nusiteikimas reiškia, kad Dievas tarsi tampa žmogaus laimės priešu. Dievas – žmogaus laimės kūrėjas – staiga tampa tuo, kuris trukdo gyventi laimingai. Dažnai visuomenė vertina dalykus tik pagal išvaizdą – gražu ar negražu. Naudinga – nenaudinga dažnas kriterijus sprendžiant esminius gyvenimo klausimus. Lektorius siūlė prisitaikyti Emauso mokinių metodiką – būti šalia žmogaus, leisti jam išsikalbėti ir padėti susivokti, kas yra tikroji tiesa. Labai svarbu nebijoti tiesos ir jos ieškoti remiantis dieviškuoju autoritetu. Žmogus trokšta tikro peno. Jį gali duoti tiktai Dievas, kurio tiesoje žmogus tampa iš tikrųjų laisvas.

Klaipėdos universiteto ir Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos profesorius mons. A. Ramonas kalbėjo apie krikščionybės iššūkius postmodernizme ir analizavo asmeninio žmogaus santykio su transcendencija problemas. Profesorius išryškino sekuliarizacijos įsigalėjimą – žmogus nebeturi esminio poreikio palaikyti ryšį su transcendencija. Toks nusiteikimas tampa dabarties realybe. Postmodernistinėje visuomenėje įsigali „karnavalų“ stilius, tai griaua žmogaus orumą ir gimdo netikrumą, nuvertina asmenį. Tikėjimas žadina drąsą būti savimi.

Apie lietuviškąją pagonybę ir naują gyvenimą krikščionybėje išvalgomis dalijosi Klaipėdos universiteto ir Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos docentas, kan. dr. Vladas Gedgaudas su dviem savo asistentais Gintaute Kazlauskiene ir Albinu Šiaudvyčiu. Pranešime gvildenta, kaip naujoji pagonybė pasireiškia šių dienų visuomenėje. Kalbėta apie pagonybės ir krikščionybės raišką šių dienų Lietuvoje.

Po visų pranešimų vyko konstruktyvi ir įdomi diskusija, kurioje buvo gvildinama daug ir įvairių su konferencijoje skaitytais pranešimais susijusių temų, lektoriai atsakinėjo į klausytojų pateiktus klausimus. Konferencijai baigiantis visiems dalyviams nuoširdžiai padėkojo ir konferencijos sėkme pasidžiaugė konferencijos moderatorius, Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. dr. Ramūnas Norkus.

Išminties šventė Šiauliuose

Gegužės 11–13 d. Šiauliuose vyko prof. Stasiui Šalkauskiui paminėti skirta Išminties šventė. Trijų dienų renginys Lietuvos valstybės 100-mečio proga padėjo geriau susipažinti su neeiline S. Šalkauskio asmenybe, jo katalikiškos krypties filosofijos mokymu bei Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo pagrindais.

knygos „Susipažinkime – esu Teofilus“, 2017, p. 30).

-kait-

Konferencija „Dievo Motina – Tautų ir valstybių globėja“

Gegužės 7 d. Lietuvos Respublikos Seime vyko tarptautinė konferencija „Dievo Motina – Tautų ir valstybių globėja“, skirta Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, paveiklo karūnavimo 300 metų jubiliejaus minėjimo metams.

Renginys sutraukė gausų būrį dalyvių: dvasininkų, visuomenininkų, svečių iš kaimyninių valstybių, moksleivių. Konferencijos dalyvius pasveikino apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Pedro Lopez Quintana, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Seimo pirmininko pavaduotoja Rima Baškienė, Trakų rajono savivaldybės merė Edita Rudelienė, Seimo nariai.

Pranešimus konferencijoje skaitė Čestachavos arkivyskupas metropolitas Waclaw Tomasz Depo, Rygos arkivyskupas metropolitas Zbignevs Stankevičs, LR ambasadorė prie Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos dr. Irena Vaišvilaitė, istorikai, menotyrininkai, Lietuvos universitetų ir mokslo institucijų mokslininkai.

-vilnensis.lt-

Sekminės Lietuvoje

Tęsiant pusketvirto šimtmečio tradiciją nuo ketvirtadienio Vilniaus Kalvarijose vyko Sekminių atlydai. Išskirtinė programa RESTART parengta jaunimui: šeštadienį jaunuoliai klausėsi jiems skirtų pranešimų, džiaugėsi koncertu Kalvarijų pievoje, vakare dalyvavo „Šviesos kelio“ procesijoje. Sekminių Mišias tiesiogiai transliavo LRT televizija.

Daugiau kaip pusantro šimtmečio gyvuoja tradicija per Sekmines apvaikščioti Kalvarijų kalnus Vepriuose. Gera atminti ir tai, kad Veprių Švč. M. Marijos Rožinio Karalienės bažnyčią konsekravo vyskupas Teofilus Matulionis.

Klaipėdoje per Sekmines vyko tradicinis „Vilties bėgimas“, skirtas Valstybės atkūrimo šimtmečiui. Šiame šiemetiniame „Vilties bėgimo maratone“ ypatingas dėmesys skirtas moksleiviams.

Šiauliuose krikščioniškosios Bažnyčios ir tautinės bendrijos surengė Šimtmečio tautų Sekminių šventę. Sekminių vigilija švęsta Talkšos ežero pakrantėje. Įvairių tautų ir konfesijų krikščionis vienijantis renginys pradėtas Šiaulių krašto tautinių bendruomenių ir krikščioniškų Bažnyčių dainomis, giesmėmis ir šokiais. Kalbėta apie bendrystę, susitaikymą, buvimo kartu džiaugsmą ir pasaulyje vykstantį krikščionių persekiojimą. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ragino su džiaugsmu eiti ten, kur kviečia Viešpats. Melstis už Viešpaties nepažįstančius žmones. Šiaulių vyskupas E. Bartulis vadovavo Žodžio ir Atgailos ir Sutaikinimo liturgijai, kuri baigta bendru palaiminimu. Vėliau, vadovaujami Mesijinių žydų bendruomenės, atvykusios iš Sankt Peterburgo, šventės dalyviai giedojo, šoko ir džiaugėsi. Organizacija „Draugystės šviesa“ vaišino koše ir arbata. Šimtmečio tautų Sekminių šventę vainikavo sekmadienį švęstos šv. Mišios, kurioms vadovavo vysk. E. Bartulis.

Raseiniuose per Sekmines vyko dekanato Šeimų šventė, kurią organizavo parapija drauge su rajono Kultūros centru.

Vilkaviškio vyskupijos jaunimas Sekminių vigiliją šventė Alytuje vykusiame vyskupijos jaunimo dienoje.

Kaune į Hanzos dienų programą įtrauktos ir arkivyskupijos iniciatyvos. Penktadienio vakare surengta evangelizacijos programa „Šviesa naktyje“. Prie Kauno arkikatedros įsikūrusioje palapinėje nuo penktadienio iki sekmadienio skleista žinia apie laukiamą popiežiaus Pranciškaus vizitą. -kl, irat-

Apdovanoti gyvybės kultūros puoselėtojai

Gegužės 5 d. Vilniaus rotušėje įvyko Gyvybės apdovanojimai, skirti pagerbti

Renginį globojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, Šiaulių miesto meras Artūras Visockas, kuris teigė, kad iš gyvenimo kylanti S. Šalkauskio filosofija labai tinka Šiaulių miestui. Renginį įvertino ir linkėjimus perdavė LR prezidentas Valdas Adamkus.

Tarpukario Lietuvoje prof. Stasys Šalkauskis užėmė ypatingą vietą lietuvių intelektualų gretose, tad šiandien prasminga prisiminti jo filosofinę mintį ir puoselėtas idėjas. Išminties šventės atidarymas, pavadintas „Gurkšnis tiesos, gėrio ir grožio“, vyko Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazijoje. Gimnazistai mokyklos svečiams surengė interaktyvų pristatymą „Mūsų Šalkauskis“, buvo pristatomi ankstesni S. Šalkauskio premijos laureatai, Šalkauskio parengta visuminio ugdymo sistema. Vėliau gimnazijos salėje vyko diskusija „Profesoriaus Stasio Šalkauskio idėjos šiandien“.

Išminties šventę sudarė keturios dalys: konferencija, Šiaulių miesto muzikos elito koncertas, labdaringas intelektualaus humoro vakaras ir šv. Mišios.

Konferencijoje, „Kultūros filosofija ir prigimtinė teisė“ vyko debatai, diskusijos, skaitytos paskaitos. Aptartos paties profesoriaus plėtotos bei jo atstovautai filosofinei srovei aktualios idėjos, plačiau pristatytas Katalikų Bažnyčios socialinis mokymas. Paskaitas skaitė Telšių vyskupas teol. dr. Kęstutis Kėvalas, Navaros ir Prinstono universitetų profesorius dr. Jose'as Colen'as, Londono T. Moro instituto prezidentas dr. Andrew Hegarty ir kt. Diskusijose, debatuose dalyvavo žymūs Lietuvos mokslininkai, politikai, kultūrologai, visuomeniniai veikėjai.

Gegužės 11 d. vainikavo Šiaulių miesto muzikos elito koncertas. Koncerto metu, po septynerių metų pertraukos, atgaivinta tradicija įteikti prof. Stasio Šalkauskio premiją. Šiame jį įteikta prof. Alvydui Jokubaičiui. Premijos steigėjas Hubertas Smilgys A. Jokubaitį apibūdino kaip turintį tvirtą dvasią ir stiprų moralinį stuburą.

Gegužės 12 d. baigta labdaringu intelektualaus humoro vakaru, skirtu pagerbti Stasio Šalkauskio puoselėtą pagarbą labdarininkumui. Lėšos rinktos Rimanto Kaukėno paramos fondui, globojančiam onkologinėmis ligomis sergančius vaikus. S. Šalkauskis buvo klasikinių dorybių gynėjas ir ydų kritikas. Humoro vakare mėgautasi pokštais, pašiepiančiais tuštybę, perdėtą vartotojiškumą, nesąžiningumą, tinginystę, godumą, smerkiančiais patyčias.

Gegužės 13 d. aukotos šv. Mišios, skirtos Stasiui Šalkauskiui pagerbti, aplankytas Šiaulių senosiose kapinėse esantis filosofo kapas. Renginį organizavo Šiaulių m. savivaldybės suburta gausi komanda: Šiaulių vyskupijos šeimos centras, Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazija, Šiaulių universitetas, Lietuvos kultūros fondas, Stasio Šalkauskio filosofinės minties draugija, Rimanto Kaukėno paramos grupė, Šv. Kazimiero ordinas, Koncertų salė „Saulė“, Šiaulių profesinio rengimo centras. Renginio idėjas platino bernardinai.lt, Katalikiškų medijų centras. Tiesiogiai diskusijas transliavo Lietuvos radijas ir televizija.

-irat-

Kunigų susirinkimai

Vilniaus arkivyskupijos

Gegužės 2 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Vilniaus arkivyskupijos sielovadoje besidarbuojančių kunigų susirinkimas. Po Valandų liturgijos

Dieninės maldos Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas pristatė naują knygą „Kitoks Pranciškus“, kurioje įvairūs žmonės dalijasi savo patirtimi ir išpūdžiais iš susitikimų su popiežiumi Pranciškumi dar prieš jo išrinkimą į šias pareigas. Arkivyskupas atkreipė dėmesį į dvasininkų ir pasauliečių bendravimo stilių. Vykdamas pastoraciją, neįmanoma išvengti situacijų, kai dėl charakterio, požiūrio ar patirties skirtumų kyla įvairių įtampų tarp žmonių. Konfliktų ir nesutarimų nevalia ignoruoti, nuo jų užsisklęsti. Būtina ieškoti, kaip juos išspręsti siekiant vienybės. Susirinkimo dalyviai diskutavo šia tema tarpusavyje ir dalijosi bendravimo su parapijiečiais bei nesutarimų sprendimo patirtimi, aptarė, kaip sekasi šiuos sunkumus spręsti Evangelijoje siūlomu būdu.

Arkivyskupas priminė, kad rugsėjo 23 d., sekmadienį, kai popiežius Pranciškus aukos šv. Mišias Kaune, visose Lietuvos bažnyčiose Eucharistija bus švenčiama tik vakare, kad kuo daugiau dvasininkų ir pasauliečių galėtų atvykti į susitikimą su popiežiumi.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius informavo, kad įsigaliojus Europos asmens duomenų apsaugos įstatymui, parapijose bus pokyčių tvarkant besikreipiančių asmenų duomenis, reikės pildyti sutikimo tvarkyti asmens duomenis formą. Konkreti tvarka ir dokumentų formuliarai bus pristatyti vėliau, jie galios visose Lietuvos vyskupijose.

Kunigų susirinkimo dalyviai pasveikino neseniai kunigu išventintą Gabrielių Satkauską, dirbantį Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos parengiamojo kurso ugdytoju. Arkivyskupas pasveikino kunigystės ir gimimo jubiliejus švenčiančius kunigus. -ksb-

Vilkaviškio vyskupijos

Gegužės 9 d. Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos Pastoracijos centre, vykęs vyskupijos kunigų susirinkimas pradėtas bendra Valandų liturgijos malda, po kurios visus pasveikino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila.

Be kitų svarbių aptariamų klausimų ir aktualijų, šiame kunigų susitikime daug dėmesio skirta popiežiaus Pranciškaus vizitui Lietuvoje. Šio vizito organizacinio komiteto narė Toma Bružaitė susirinkusiems vyskupijos kunigams pristatė popiežiaus apsilankymo Lietuvoje detales, ragino ruošti popiežiaus apsilankymo renginiams ir aktyviai juose dalyvauti suburiant parapijų bendruomenes. Taip pat buvo pristatytas oficialus vizito Lietuvoje logotipas ir šūkis. Laikas iki apaštališkojo vizito yra puiki proga iš naujo pažinti popiežių Pranciškų, stiprinti sielovadą ir evangelizaciją parapijose bei įvairiose miesto bendruomenėse, todėl buvo pasiūlyta keletas idėjų, kaip parengti bendruomenių narius popiežiaus apsilankymui.

Antroje susitikimo dalyje vyskupas kalbėjo apie pasirengimo Sutvirtinimo sakramentui svarbą ir aktualumą. Savo patirtimi rengiant jaunuolius šiam sakramentui dalijosi Garliavos parapijos klebonas kun. Gintaras Urbštas. Pristatant minėtoje parapijoje pasirengimo Sutvirtinimo sakramentui metodiką, pabrėžta jaunuolių tarpusavio bendrystės svarba, savanorių pagalba ir bendruomenės palaikymas.

Susirinkimas baigtas pietumis ir pabendravimu prie bendro stalo, o vėliau susirinkusi Kunigų taryba svarstė kitus svarbius Vilkaviškio vyskupijos klausimus. -ok-

labiausiai prie gyvybės kultūros puoselėjimo prisidėjusius žmones, iniciatyvas ar organizacijas. Apdovanojimais kasmet įteikiami minint Pasaulinę gyvybės dieną, kuri Lietuvoje nuo 1998 m. švenčiama paskutinį balandžio sekmadienį.

Gyvybės apdovanojimų, kuriuos organizavo žurnalas „Ateitis“, portalas „Bernardinai.lt“ ir žurnalas „Apžvalga“, tikslas – pastebėti gyvenimą ir viltį teikiančius žmones, papasakoti apie jų iniciatyvas, pasidalyti šviesiais, viltingais darbais su visuomene ir priminti, kad kiekvienas žmogus yra vertybė.

Šventinio renginio metu įteiktos Gyvybės apdovanojimų statulėlės septyniuose skirtinguose nominacijose, kurių laimėtojus iš gausybės atsiųstų anketų, siūlančių apdovanoti besidarbuojančius gyvybės puoselėjimo srityje, buvo patikėta išrinkti autoritetingai, iš organizatorių, praėjusių metų laimėtojų ir mokslininkų sudarytai komisijai.

Už šeimos stiprinimą apdovanoti Vilma ir Deividas Judeniai, nuo 2009 m. savo namuose įkūrę vaikų dienos centrą „Tavo svajonė“, kuriame kasdien lankosi vaikai iš sunkumus patiriančių šeimų, konsultuojantys šeimas, padedantys spręsti šeimoje kylančias problemas, organizuojantys savivalbos grupes jaunuoliams.

Už profesinį pasiryžimą puoselėti gyvybės kultūrą pagerbta VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ direktorė Regina Zabielenė, nuo 2004 m. dirbanti su valstybiniuose globos namuose augusiomis merginomis, kurios laukiasi kūdikių, padedanti išsaugoti naują gyvybę ir besirūpinanti, kad vaikai augtų kartu su savo motinomis.

Už pagalbą suabejojusiems gyvenimo prasmingumu ir už vilties skleidimą apdovanotas brolis Vincetas OFM Cap – Gintaras Tamošauskas. Jis daugiau kaip du dešimtmečius steigia ir išlaiko reabilitacijos centrus priklausomiems nuo alkoholio ir narkotikų asmenims, benamiams

užtikrina prieglobstį ir įžiebia naują viltį gyventi.

Už palankios aplinkos gimdyvei ir vaikui kūrimą apdovanotas Kazimieras Vitkauskas. Tai žmogus, visą savo gyvenimą pašventęs žindymo kultūros puoselėjimui Lietuvoje, vienas pirmųjų Lietuvoje pradėjusių kalbėti apie žindymo svarbą ir nuolatos šviečiantis bei konsultuojantis motinas žindymo klausimais.

Už dvasinę ir fizinę pagalbą silpniam gyvybės statulėlė skirta Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ vadovei Danai Migaliovi, trisdešimt savo gyvenimo metų besirūpinančiai raidos sutrikimų turinčių asmenų bei jų artimųjų gerove, suteikiančiai stiprybės šeimoms, susilaukusioms negalią turinčių vaikų.

Už jaunimo ugdymą atsakingam požiūriui į gyvybę įvertinta organizacija „Vaiko vartai į mokslą“. Tai kelių lietuvių moterų, gyvenančių Amerikoje, iniciatyva, skaičiuojanti du dešimtmečius savo veiklos, iš mažos grupės išaugusi į formalią labdaros organizaciją, įvairiose Lietuvos vietose remiančią vienuolika dienos centrų ir globos namų vaikams ir jaunuoliams iš rizikos šeimų.

Už ilgametį indėlį gyvybės kultūros puoselėjimui pagerbtas kunigas Kęstutis Žemaitis, prie gyvybės kultūros puoselėjimo prisidėjęs tiek maldomis, tiek finansiškai, tiek šviečiamosios literatūros apie gimimą, kūdikio auginimą platinimu. Kunigas Kęstutis Žemaitis – nuolatinis ragintojas šviestis ir šviesti, skleisti pagarbos gyvybei ir šeimai idėjas, rūpintis gyvybės orumo apsauga.

Gyvybės apdovanojimus globoja Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, renginio mecenatas – Europos Parlamento narys Algirdas Saudargas.

Minėjimas Latvijoje

Gegužės 4 d. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis vyko į Balvus, esančius

Šiaulių vyskupijos

Balandžio 24 d. vykusiam Šiaulių vyskupijos kunigų susirinkime Lietuvos Caritas generalinė sekretorė Deimantė Bukeikaitė, Tarybos pirmininkas Arūnas Kučikas, Šiaulių Caritas atstovai kalbėjo tema „Karitatyvinė tarnystė šią dieną: realijos, galimybės, iššūkiai“. Gyvojo rožinio draugijos nariai pristatė savo veiklos specifiką. –Š

Konferencija „Permąstyti Europą“

Balandžio 26 d. Marijampolės Marijonų gimnazijoje vyko konferencija-diskusija „Permąstyti Europą“. Toks renginys Lietuvoje jau trečiasis. Kaip ir anksčiau vykusioms konferencijoms Telšiuose ir Vilniuje, taip ir šiai diskusijai pradžia ir iniciatyvą davė 2017 m. spalį Vatikane vykusio Europos vyskupų konferencijų komisijos COMECE kartu su Vatikano Valstybės Sekretoriatu surengta tarptautinė konferencija „Permąstyti Europą“. Joje dalyvavo popiežius Pranciškus, aukščiausi Europos Sąjungos institucijų vadovai, europarlamentarai, kultūros pasaulio ir Bažnyčios atstovai, politikai iš visų 28 Europos Sąjungos šalių.

Per susitikimą Marijampolėje buvo paminėta ir aptarta daugelis šiandienei Europos Sąjungai svarbių klausimų bei išylančių iššūkių – migracija, skurdas. Taip pat prisiminti Lietuvos gyventojams jau spėti pažinti privalumai gyvenant Europos Sąjungoje – ne tik finansinių fondų parama, laisvo judėjimo galimybė, bet ir vieni kitus praturtinantis tarptautinis bendravimas, darbo ir studijų kituose Sąjungos kraštuose galimybė. Diskusijoje pabrėžta, kaip svarbu šiandieninėje Europoje nepamiršti krikščioniškų šaknų ir pamatinių vertybių. Tolesnė Europos raida neturėtų būti siejama vien tik su ekonomika, finansais, politika. Itin reikėtų stengtis dirbti joje gyvenančių žmonių gerovei.

Šių konferencinių diskusijų Lietuvoje iniciatorė europarlamentarė dr. Laima Andrikenė pasidalijo mintimis apie Vatikane vykusią konferenciją, pabrėžė Europos Sąjungos buvimo tvirta, vieninga bendruomenė svarbą. Diskusijai vadovavo žurnalistas Valentinas Mitė. Taip pat Marijampolėje vykusioje diskusijoje aktyviai dalyvavo Lietuvos Vyskupų Konferencijai COMECE atstovaujantis Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Į kvietimą dalyvauti susitikime atsiliepė ir Marijampolės, Kazlų Rūdos bei Vilkaviškio savivaldybių atstovai, įvairių bendruomenių nariai. –ok

Paroda „Šv. Kazimiero gerbimo istorijos šedevrai: Lietuva–Italija“

Gegužės 17 d. Bažnytinio paveldo muziejuje atidaryta paroda „Šv. Kazimiero gerbimo istorijos šedevrai: Lietuva–Italija“. Parodoje pristatyti prabangūs eksponatai, liudijantys italų pamaldumą šv. Kazimierui. Parodai eksponatus skolino didžiausi Florencijos ir Palermo muziejai, Medičių lobynas ir Florencijos Šv. Lauryno bazilikos archyvas.

Lietuvių ir lenkų mylimas šventasis Kazimieras garsus ne tik mūsų kraštuose. XVII amžiuje lietuvių šventajam meldėsi viena įtakingiausių Florencijos šeimų – Medičiai, „tolimos šiaurės šventąjį“ karštai gerbė Sicilijos tikintieji.

Iš Italijos į Vilnių atkeliavo relikvijoriai, paveikslai ir dokumentai, išraiškingi maldingumo tradicijos šv. Kazimierui liudytojai, tikri meno šedevrai. Ekspozicijos centre – 1 mln. eurų įkainotas sidabrinis šv. Kazimiero relikvijorius su

Lietuvos globėjo relikvija, kurią Toskanos kunigaikštis Kozmas III gavo iš Vilniaus vyskupo Mikalojaus Stepono Paco. Įspūdingų matmenų kūrinio medžiagų brangumas, ikonografija ir auksakalio Massimiliano Soldani Benzi meistriškumas stebino ne vieną italų kartą, o Lietuvoje jis pristatomas pirmą sykį.

Florencijos Medičių šeimos pamaldumo šventajam Kazimierui ženklų yra ir Vilniaus katedros lobyne. Parodos lankytojai galės apžiūrėti deimantais puoštą šv. Marijos Magdalenos relikviją, kurią vyskupui Mikalojui Stepounui Pacui, atsidėkodamas už šventojo Kazimiero relikviją, dovanojo kunigaikštis Kozmas III Medičis. Šalia bus eksponuojama ir šio Vilniaus vyskupo auksinė taurė iš Bažnytinio paveldo muziejuje saugomo Vilniaus katedros lobyno.

Paroda atskleidžia mažai kam Lietuvoje žinomą istoriją, kaip 1636 m. šv. Kazimieras tapo Palermo miesto globėju. Parodoje eksponuojamas itin meniškas 1636 m. Pietro Novelli nutapytas šv. Kazimiero – Palermo miesto globėjo iškilnių paveikslas „Šv. Kazimiero karūnavimas“, šiandien saugomas Palermo nacionalinėje galerijoje. Parodos lankytojai išvys ir šių iškilnių aprašymą „Il trionfo di San Casimiro“ (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto biblioteka) bei šv. Kazimiero atvaizdą iš Mandraliscos kultūros fondo muziejaus Čefalu (*Fondazione culturale Mandralisca*).

Muziejaus lankytojai taip pat gali susipažinti su mūsų krašte sukurtais pamaldumo šv. Kazimierui ženklais. Pavyzdžiui, atvaizdu „Šv. Kazimieras tarp angelų“, menančiu 1604 m. didžiąsias Vilniaus iškilmes, bei eksponatais iš nuolatinės Bažnytinio paveldo muziejaus lobynų ekspozicijos.

Paroda skiriama Lietuvos Valstybės atkūrimo šimtmečiui, Lietuvos globėjo šv. Kazimiero gimimo 560-osioms metinėms ir popiežiaus Pranciškaus vizitui Lietuvoje. Bažnytinio paveldo muziejuje ji veiks iki 2018 m. spalio 15 d.

Parodos globėjai: Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Italijos Respublikos prezidentas Sergio Mattarella, Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas

-vilnensis.lt-

In memoriam Petras Kimbrys (1948–2018)

Balandžio 21 d. pas Viešpatį iškeliavo Petras Kimbrys – kultūrologas, redaktorius, vertėjas, vienas autoritetingiausių ir įtakingiausių Nepriklausomos Lietuvos kultūros veikėjų, pirmasis visuomenės, politikos, kultūros ir religijos žurnalo *Naujasis židinys-Aidai* redaktorius ir vienas jo steigėjų, nenuilstantis Lietuvos kultūros kultūrintojas, išugdęs kelias generacijas žurnalistų, vertėjų, redaktorių, politikų, menotyrininkų ir kitų profesijų iškilnių atstovų. Kimbrys yra išvertęs ir suredagavęs kelias dešimtis knygų, tarp jų – fundamentalių akademinėlių veikalų, kurie esmingai prisidėjo prie šalies intelektualinės kultūros augimo, kalbos kultūros ugdymo. Kimbrys – Šventojo Rašto lietuviškojo leidimo specialusis redaktorius, be kitų dalykų, gilinęs į Biblijos vardų adaptavimo problemas, nušvietęs šį klausimą straipsniuose. Kimbrys buvo plačiai žinomas ir gerbiamas humanitarų aplinkoje, jo nuomonės visuotinai paisyta, ja remtasi, suredagavęs daugybę originalių ir verstinių bibliistikos, teologijos, filosofijos, istorijos, dailėtyros ir grožinės literatūros veikalų, Jono Pauliaus II tekstų vertėjas.

Sovietmečiu Kimbrys įsitraukė į disidentinę veiklą, buvo persekiojamas KGB, jam neleista baigti aukštojo mokslo (nuo 1965 m. studijavo tuometiniame

šiaurės rytų Latvijoje, į renginį, skirtą dievdirbio kun. Antano Rimavičiaus (1865–1933) atminimui bei indėlio į Latvijos kultūrą ir dvasingumą paminėti.

Antanas Rimavičius gimė Šakynoje, šiuo metu priklausančioje Šiaulių vyskupijai, baigė Šiaulių valstybinę gimnaziją. Įšventintas kunigu, kunigavo katalikiškoje Latgaloje, čia pasižymėjo kaip aktyvus ganytojas, nagingas bažnyčių atnaujintojas, skulptorius.

Gegužės 3 d. atidaryta dievdirbio skulptūrų paroda „Dievui ir žmogui“, gegužės 4 d. renginiuose dalyvavo vyskupai, Seimo nariai, vietinės valdžios atstovai.

Gegužės 4 d. minėjimas prasidėjo Balvų katalikų bažnyčioje. Šv. Mišias, kurių metu melstasi už dievdirbį kun. Antaną Rimavičių, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo kartu su Rezeknės-Agluonos vyskupu Janiu Buliu. Dalyvavo gausus būrys žmonių, Seimo nariai, miesto meras. Po šv. Mišių vyko iškilmingas aikštės, skirtos kun. Antanui Rimavičiui atminti, atidarymas. Aikštę papuošė įspūdingas, masyvus dievdirbiui skirtas paminklas. Po vyskupo Eugenijaus Bartulio kalbos delegacija iš Šiaulių parapijos klebonui dovanojo skulptoriaus Daliaus Žymanto rūpintojėlį.

Šiaulių vyskupas taip pat lankėsi Sakralinės kultūros centre, aplankė kun. A. Rimavičiaus skulptūrų parodą „Dievas ir žmogus“ Balvų apskrities muziejuje.

Po kelionės Šiaulių ganytojas pasidžiaugė, kad Latvijos gyventojai nepaprastai iškilmingai pagerbė iš Šakynos kilusį kunigą Antaną Rimavičių, kurio išdrožti Kryžiaus keliai puošia Šiaulių pietinio rajono bažnyčią ir Pastoracijos centro koplyčią. -irat-

Jaunimo diena Kražiuose

Balandžio 20 d. Šiaulių vyskupijos jaunimo centras kartu su Kelmės dekanato kunigais Kražiuose surengė Kelmės dekanato jaunimo dieną, kurioje dalyvavo pustrečio šimto jaunuolių iš Kelmės,

Kražių, Užvenčio, Liolių, Maironių, Tytuvėnų, Pakražančio, Šaukėnų.

Jaunimo diena prasidėjo šv. Mišiomis, kurias celebravo Kelmės dekanas liturg. lic. Mindaugas Grigalius, koncelebravo Tytuvėnų Švč. M. Marijos Angelų Karalienės parapijos kleb. Rimantas Žaromskis, Liolių Šv. Simono ir Judo Tado parapijos kleb. Remigijus Katilius, Pakražančio Apreiškimo Švč. M. Marijai parapijos kleb. Saulius Sausdravas, Užvenčio Šv. Marijos Magdaliėtės parapijos kleb. Aivaras Jurgilas ir Šiaulių vyskupijos jaunimo centro vadovas kun. Arūnas Jankauskis.

Po Šv. Mišių dalyviai rikiavosi į eiseną ir drauge ėjo į Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centrą, kur vyko įvairūs teminiai užsiėmimai. Žemaitišką edukaciją surengė Kražių kultūros ir amatų centro komanda; ekskursiją „Pažink Kražius“ vedė Kražių kultūros ir amatų centro gidas Vygantas Mažonas; temą „Mylėk atsakingai“ gvildeno lektorius, Šiaulių vyskupijos šeimos centro atstovas Gediminas Krūmas. Jaunimas galėjo pasirinkti ir kitus užsiėmimus, tokius kaip: „Bendrytė šokio ritmu“ (vedė šokių mokyklos „Extreme“ vadovas Darius Marcinkus), „Dievo meilės ženklai Tau“ (vadovavo Kelmės Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas lic. Mindaugas Grigalius), „Kilk nuo sofos su popiežiumi Pranciškumi. Ko reikia įdomiam kataliko gyvenimui?“ (vadovavo Šiaulių vyskupijos jaunimo centro vadovas kun. Arūnas Jankauskis).

Dar vienas teminis užsiėmimas vyko Kražių seniūnijos salėje – „Tikėjimo susitikimai. James Caviezel liudijimo vaizdo įrašo peržiūra“, kurį surengė Šiaulių vyskupijos katalikų evangelizacinio centro vadovas Rimantas Pumputis. Po teminių užsiėmimų gausus būrys jaunuolių pietavo Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centro kieme. Gardžią košę pietums išvirė Krašto apsaugos savanorių pajėgų Prisikėlimo apygardos 6-osios rinktinės Kelmės kuopa. Popiet Kražių kultūros centro salėje grupė „Arbata“ pristatė savo naujausią albumą. –irat-

Kauno politechnikos institute), dėl tos pačios priežasties keletą metų buvo priverstas dirbti atsiktiktinius darbus. 1978 m. priimtas į tuometinį M. K. Čiurlionio dailės muziejų ir įsitraukė į Čiurlionio kūrybos tyrimus, tačiau darbą muziejuje derino su antisovietine veikla. 1973–1987 m. jis buvo pagrindžio leidinių *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika*, *Aušra*, *Viltis*, *Pastogė* bendradarbis, aktyviai platino draudžiamą spaudą, todėl 1986 m. muziejaus vadovybė SSRS saugumo tarnybos reikalavimu buvo priversta jį iš darbo atleisti. Iki 1989 m. Kimbrys buvo bedarbis, jo namuose vyko kratos, grėsė areštas. Nuo 1989 m. Kimbrys įsitraukė į veiklą katalikiškoje žiniasklaidoje – dirbo žurnalo „Katalikų pasaulis“ redakcijoje, rengė radijo laidas, tarp kitų – „Laisvosios Europos“ ir Vatikano radijo programoms. 1991–1999 m. jis buvo žurnalo *Naujasis židinys-Aidai* vyriausias redaktorius, paraleliai redagavo ir vertė knygas – ši veikla tapo pagrindinė perdavus žurnalo leidybą jaunesnei kartai. Kimbrys reiškėsi įvairiose humanitarinės kultūros srityse. Tai ir Bažnyčios istorija, ir biblistika, ir dailės istorija, ir filosofija, ir hagiografija, ir klasikinė bei lietuvių filologija, Lietuvos istorija, onomastika, leidybos istorija, religijotyra, tekstologija, teologija, terminologija, vertimo teorija ir praktika, spaudos ir radijo žurnalistika.

Dirbdamas M. K. Čiurlionio muziejuje parengė Mykolo Žilinsko kolekcijos katalogą, paskelbė straipsnių Lietuvos taikomosios dailės ir M. K. Čiurlionio kūrybos tematika. Kimbrys parašė filosofo Juozo Girniaus biografinę apybraižą „Kelionė ten ir atgal“ (1995 m.), parengė „Biblijos vardų adaptavimo principus“ (kartu su kt., 1997 m.) ir sudarė „Biblijos vardų žodyną“ (2000 m.).

Platų jo interesų spektrą atspindi visuomeninė veikla, kuri, kol leido greitai prastėjusi sveikata, įgijo griežtesnę institucinę išraišką. Tarp kitų pareigų Kimbrys buvo Lietuvos Biblijos draugijos Direktorių tarybos narys (1992–2001), Lietuvos radijo ir televizijos ir radijo valdybos narys (1993–1996), Ateitininkų federacijos Tarybos narys (1997–2010), Ateitininkų federacijos Tarybos pirmininkas (2000–2002), *Į laisvę* fondo lietuviškai kultūrai ugdyti Lietuvos filialo tarybos narys (2001–2003), Ateitininkų federacijos Tarybos pirmininkas (2006–2010).

2000 metais Petras Kimbrys apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu (dab. LDK Gedimino ordino Riterio kryžius); Bažnyčios kronikos fondo 2000-ųjų krikščionybės jubiliejaus metų premija; 2011 metais jam įteikta literatūros redaktoriaus premija *Auksinė lupa*, simbolizuojanti kruopštų redaktoriaus darbą; 2017-aisiais – LR Kultūros ministrės jam įteikta Bronio Savukyno premija.

Balandžio 26-ąją artimieji, bičiuliai, kolegos, jį pažinojusieji ar tiesiog šio žinomo krikščioniškos žiniasklaidos darbininko atėję pagerbti kauniečiai dalyvavo laidotuvių Mišiose. Laidotuvių Mišioms vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, koncelebravo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius ir beveik dešimtis kelių vyskupijų kunigų.

Šią atsisveikinimo valandą užuojautos žodžiais šeimai, žmonai Brigitai, trims velionio vaikams, anūkams, visiems jo liūdintiems per savo homiliją pasidailijo vysk. Eugenijus Bartulis. „Dėkojame Dievui, kad leido bendrauti su Petru šioje gyvenimo kelionėje, pažinti Petrą kaip gilią asmenybę. Jau 1973 m., kai pradėjo bendradarbiauti pagrindinėje spaudoje, ypač išryškėjo jo, kaip vertėjo, redaktoriaus, dovanos. Tai buvo laisvas žmogus, pilnas tiesos ir meilės žodžiui, sklaidžiantis krikščionišką mintį ir trokštantis, kad visa būtų išreikšta kuo tobuliau, kuo sėkmingiau, kuo skaidriau“, – sakė vysk. Eugenijus, paminėdamas, jog sulig pirmaisiais Nepriklausomybės žingsniais jis darbavosi kartu su tėvu

Vaclovu Aliuliu MIC – rūpinosi „Katalikų žinyno“ leidimu, vėliau dirbo „Katalikų pasaulyje“, atkurtajame „Naujajame židinyje“. Vyskupo Eugenijaus žodžiais tariant, redaktoriaus, vertėjo darbas labai pasitarnauja žmogaus nuolankumui. Petras atsisakė savojo „aš“, labai įsigilindavo į kiekvieną atliekamą darbą, darė jį kruopščiai, jautriai ir išmintingai. Paskendusį darbuose jį ištikimai, kantriai, su pasiaukojimu lydėjo žmona Brigita.

„Su pasitikėjimu žvelgiame į Viešpatį, kuris yra Prisikėlimas ir gyvenimas, ir dovanuoja mums Petrą kaip Dievo dovaną tautai, kaip ryškią asmenybę“, – sakė vysk. Eugenijus Bartulis.

Po laidotuvių Mišių Petras Kimbrys amžinojo poilsio atgulė Petrašiūnų kapinėse.

-kait-

Mirė kunigas Petras Petraitis (1955–2018)

Gegužės 7 dieną, eidamas 63-iusius metus, Kėdainiuose mirė Krakių parapijos rezidentas kunigas Petras Petraitis. Kun. Petras Petraitis gimė 1955 metų rugsėjo 26 dieną Pakruojo rajone, Žeimelio apylinkėje, Geručių kaime. 1963 m. pradėjo lankyti Geručių pradinę mokyklą, vėliau mokėsi Žeimelio vidurinėje mokykloje. Baigęs ją 1974 m., dirbo statybininku vietiniame kolūkyje kartu su savo tėvu. Nuo karinės tarnybos buvo atleistas dėl silpnos sveikatos.

1976 metais Petras Petraitis įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją ir baigė ją 1981 m. Kunigu išventintas 1981 m. gegužės 31 d. ir paskirtas Šiaulių Šv. Petro ir Povilo parapijos vikaru. 1988 metų gegužę paskirtas Bazilionų parapijos administratoriumi. Po dvejų metų perkeltas eiti klebono pareigas į Šaukoto ir Šiaulėnų parapijas. 1993 m. liepą paskirtas Šventybrasčio ir Apytalaukio parapijų administratoriumi. Ten dirbant labai susilpnėjo jo sveikata. 1998 m. pabaigoje pasiprašė išleidžiamas gydytis, o 1999 m. balandį paskirtas Kavarsko parapijos altaristu. Ten išbuvo tik pusę metų, tuomet buvo perkeltas į Kėdainių Šv. Juozapo parapiją rezidentu dekanų priežiūroje, tačiau ir Kėdainiuose prabuvo tik porą mėnesių. 1999 m. gruodį paskirtas Krakių parapijos altaristu. Visiškai pašlijus sveikatai, paguldytas į Kėdainių ligoninę. Priėmęs Ligoninių sakramentą, gegužės 7 dieną jis iškeliaavo į amžinybę.

Kun. Petro Petraičio žemiškieji palaikai buvo pašarvoti Krakių Šv. apaštalo ir evangelisto Mato bažnyčioje. Gegužės 10 d. aukotos laidotuvių šv. Mišios, po kurių, paties pageidavimu, palaidotas Krakių bažnyčios šventoriuje.

-Kn-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 570 egz.

ISSN 1392-6098